

LIETUVIŲ KALBOTYROS KLAUSIMAI, XXXII (1993)
BALTŲ ONOMASTIKOS TYRINĖJIMAI

VITALIJA MACIEJAUSKIENĖ

KRIAUNŲ PARAPIJOS XVII–XVIII a. ASMENVARDŽIAI

Lietuvių istorinė antroponimija dar tik pradedama tirti¹. Yra aptartas dvinario lietuvių įvardijimo formavimasis, nustatytas pavardės, svarbiausio to įvardijimo nario, atsiradimo laikas. Be to, jau yra panagrinėti kai kurie labai sudėtingos mūsy pavardžių stabilizacijos reiškiniai – pavardžių variantai, slavinimas, patroniminių priesagų numetimas bei pan., bendriausi lietuvių pavardžių kilmės, moteryų įvardijimo raidos bruožai. Tai buvo padaryta tiriant iš įvairių XIII–XVIII a. istorijos dokumentų surinktą antroponimiją, naudojant ją kaip vientisą, nedalomą visumą. To reikalavo ankstesnio darbo tikslas. Tačiau labai gausiųs ilgą laikotarpį apimantios medžiagos tyrimas leido padaryti nors ir nemaža, bet tik bendriausio pobūdžio išvadų, o neretai vien pastebėti vieną ar kitą reiškinį.

Sukonkretinti (ar net pakoreguoti) jau padarytas išvadas ir išnagrinėti daugumą tylikų pastebėty (ar visiškai naujų) problemų tegalima būty ateityje atskirai tiriant konkrečių istorijos dokumentų antroponimiją. Tai turėtų būti bet kurios Lietuvos vietas konkrečius laikotarpis – vienus, kelerius ar daugiau metų – apimantis šaltinis: administracinio juridinio pobūdžio (dvary, seniūnijų, dekanatų inventoriai, teismų aktų knygos ir t.t.), bažnytinis (parapiju krikšto, jungtuvų bei mirties registracijos knygos) ar kitoks. Tokie darbai, be kita ko, atskleistų įvairių Lietuvos vietu asmenvardžių darybos bei kilmės specifiką, konkrečių pavardžių ar jų variantų atsiradimo aplinkybes bei laiką, galbūt leistų patikslinti kai kurių dabartinių pavardžių lytių autentiškumą, jų etimologijas ir t.t. Be to, kiekvienas tokis tyrimas tikriausiai patvirtintų bei sukonkretintų, patikslintų bei papildytų tai, kas jau padaryta ir pasakyta tiriant istorinę lietuvių antroponimiją.

Be Z.Zinkevičiaus monografijos² bei M.Ramonienės disertacijos³, daugiau didesnių darbų, kuriuose būty nagrinėjama konkretaus istorijos dokumento antroponimija, nėra. Taigi čia pateikiamas straipsnis turėtų papildyti jų sąrašą. Jame bus aptarta dviejų Kriaunų parapijos bažnytinų knygų (abi jos

¹ Šios tematikos darby apžvalgą žr.: Maciejauskiene V. Lietuvių pavardžių susidarymas. V., 1991. P. 7-8.

² Zinkevičius Z. Lietuvių antroponimika. V., 1977.

³ Рамонене М. Литовские фамилии конца XVIII в. Автореф. дисс. канд. филол. н. Вильнюс, 1987.

saugomos Kriaunų bažnyčios archyve) antroponimija⁴.

Pirmojoje knygoje yra įrišti 1678–1691 m. krikšto ir 1679–1693 m. jungtvių registracijos aktai. Knygos lapai buvo nenumeruoti. Išrašydamas asmenvardžius, juos sunumeravo Alf.Streikus. Kadangi truputį skiriasi krikšto bei jungtvių registracijos įrašų metai, knygos lapai buvo sunumeruoti taip: 1678–1691 m. krikšto registracija nuo 1 iki 57 lapo, o 1679–1693 m. jungtvių – vėl nuo 1 iki 20 lapo. Taigi visa pirmoji knyga yra 77 lapy. Iš jos išrašyta apie 6100 asmenų įvardijimų (iš krikšto registracijos dalies – 4880, iš jungtvių – 1220).

Antrojoje knygoje jau įrišti 1691–1719 m. krikšto ir 1696–1719 m. jungtvių registracijos aktai. Šios knygos lapai sunumeruoti, iš viso jy 167 (nuo 1 iki 108 lapo – krikšto registracija, o 109–167 lapuose – jungtvių). Iš jos išrašyta apie 9240 asmenų įvardijimų (iš krikšto registracijos dalies – 7960, iš jungtvių – 1280). Abi Kriaunų parapijos knygos apima maždaug 40 metų laikotarpį (1678–1719 m.), iš jy išrašyta apie 15340 lietuvių įvardijimų.

Svarbiausias straipsnio tikslas – panagrinėti šiuos įvardijimus, juos sudarančių asmenvardžių (ypač antrųjų) darybą bei kilmę; pasekti bent dalies asmenvardžių bei jų variantų atsiradimo kelius ir priežastis; aptarti šiuose šaltiniuose atsispindintį lietuvių asmenvardžių slavinimą; nustatyti tik šių šaltinių (t.y. ir šios konkrečios vietas – Kriaunų parapijos) asmenvardžiams būdingus darybos, kilmės ar kt. bruožus; pateikti kuo daugiau teiginius iliustruojančios medžiagos.

Jau buvo minėta, kad abiejose bažnytinėse knygose yra įrišti ir krikšto, ir jungtvių registracijos aktai. Be to, net toje pačioje knygoje skiriasi šių aktyų įrašų datos. Todėl pateikiant pavyzdžius pasirinktos tokios tiriamų Kriaunų parapijos šaltinių nuorodos: 1a – 1678–1691 m. krikšto registracijos knyga, 2a – 1691–1719 m. krikšto registracijos knyga, 1b – 1679–1693 m. jungtvių registracijos knyga, 2b – 1696–1719 m. jungtvių registracijos knyga. Po minėtų nuorodų rašomas kablelis ir lapo numeris, pvz.: *Margarita Giegiewa* (1a, 19), *Mathias Bartkus* (2b, 137). Tai rodo, kad pirmasis įvardijimas yra 1678–1691 m. krikšto registracijos knygos 19-ajame lape, o antrasis 1696–1719 m. jungtvių registracijos knygos 137-ajame lape ir t.t.

Abi bažnytinės knygos, kaip įprasta tokio tipo šaltiniams, rašytos lotynų kalba. Matyti, kad buvo nusistovėjusi tam tikra krikšto bei jungtvių registracijos įrašų formulė. Asmenvardžiai rašomi nevienodai: vardai – lotynų, o pavardės (ar jas pavadavę kiti asmenvardžiai) – lenkų kalba.

Asmenų įvardijimas

Tiriamų šaltinių įrašai daryti 1678–1719 m. Kaip liudija ankstesnė lietuvių istorinės antroponimijos analizė, XVII a. pabaigoje XVIII a. pradžioje jau nusistovėjęs dvinaris lietuvių įvardijimas bei susiformavusios dauguma

⁴ Asmenvardžius iš jy išraše ir Lietuvių kalbos institutui pateikė Alfonsas Streikus, jau daug metų itin kruopščiai dirbantis ši darbą.

pavardžių. Tebevyksta tolesnis jų formavimasis bei sudėtinga stabilizacija, įvairuoja motery įvardijimas.

Kiekviename konkrečiaame istorijos dokumente vartotas asmeny įvardijimas, be abejø, dažniausiai liudija ir bendrø to laikotarpio padëtø, ir specifi-nius, tili šiam dokumentui (ar šio tipo dokumentams) bûdingus bruožus.

Vyrų įvardijimas. Jis tiriamuose šaltiniuose akivaizdžiai patvirtina šiuo laikotariu nusistovéjus dvinarij lietuvių įvardijimą. Abiejose bažnytinèse knygose minimi krikštijamy kùdikių tévai, krikšto tévai, jaunikiai bei liudininkai užrašyti dviem asmenvardžiais, pvz.: *Nicolai Abaris* (1a, 6), *Ioanis Adamenas* (2a, 164), *Georgius Adamonis* (1a, 35), *Mathias Aulus* (1b, 11), *Christoforus Augulis* (2b, 137), *Thomas Baiorelis* (1b, 17), *Matthei Balciunas* (1a, 50), *Michael Baltuszko* (2b, 129), *Mathias Bindorius* (1b, 5), *Pauli Blawgie* (2a, 17), *Iosephi Brazelis* (1a, 38), *Casimirus Diwelis* (1a, 20), *Iacobus Dobrega* (1b, 11), *Michael Eydynik* (1b, 7), *Bartholomeus Gaydelis* (1b, 14), *Stephanus Gaydis* (2a, 92), *Mattheus Garolis* (2a, 7), *Thomas Idas* (1b, 11), *Ioannes Iakubaytis* (2a, 69), *Samuel Iankowski* (2a, 150), *Georgius Kiszonas* (1b, 18), *Thomas Kulis* (1b, 17), *Iosephy Loszynski* (1b, 18), *Augustini Mikalanis* (1a, 27), *Andreas Narbut* (2b, 117), *Stephani Nonis* (2a, 16), *Casimirus Osmolski* (2b, 119), *Michael Raszkowski* (1a, 41), *Abrosius Szykilda* (2b, 121), *Stanislaus Trilupis* (2b, 125), *Christophori Walukas* (1a, 29), *Stephano Wancewicz* (2b, 119), *Petrus Warekala* (1b, 8), *Stephanus Warnele* (2b, 129), *Michaelis Žabecki* (1a, 40), *Ambrosius Žegunis* (1b, 10).

Dviem asmenvardžiais dažniausiai įvardyti ir kiti šaltiniuose minimi asmenys – vienuoliai, kunigai, bažnyčios vizitatoriai, pvz.: *David Baltutowicz* (2a, 84), *Petro Boniszko* (2b, 142), *Casimirus Czaykowski* (2b, 139), *Marinus Montrymowicz* (2a, 39), *Petrus Pokolniewicz* (1a, 18), *Algidius Roginski* (1a, 15), *Michael Puzyna* (1b, 17), *Nicolaus Zilinski* (1a, 15), *Ioannes Woronowicz* (1b, 11).

Nukrypimai nuo dvinario vyro įvardijimo labai reti. Iš daugiau kaip 6800 abejose bažnytinèse knygose minimy vyru ne dvieim asmenvardžiais įvardyta tik 40 asmeny. Jie užrašyti tik vardu, pvz.: *Bartholomeus* (1a, 50; 2a, 72), *Christophori* (1a, 19), *Ioanes* (2a, 40), *Casimiri* (2a, 38), *Petri* (2a, 47), tik antruoju asmenvardžiu, pvz.: *Blaugianas* (1a, 1), *dawinialis* (1a, 1), *Jurkiewicz* (2a, 24), *Iuszka* (2a, 14), *Kazuponas* (2a, 10), *Miežis* (1a, 21), *Pagiris* (2a, 26), *Raugas* (1a, 4), *Rudak* (1a, 101), *Spurgius* (1a, 8), *Urbanonas* (2a, 2), *Werszynski* (2a, 106), *Wisdewas* (2a, 24), *Žagieliš* (1a, 29), trimis asmenvardžiais – *Ladislai Casimiri Kimbar* (1a, 40), *Marcianum Dominicum Kofiaracki* (2a, 49), *Petrus Casimiro Boniszko* (2a, 158) (du vardi ir pavar-de ar jà pavaduojantis asmenvardis), *Adami Kalvis Garolis* (2a, 11), *Petri Cotynis Balulis* (1a, 44), *Ioannes Krasewicz Kozemiaka* (1a, 44), *Michaelis Ryndivid Mickiewicz* (1a, 20) (vienas vardas ir du kiti asmenvardžiai), arba kaip kitaip, pvz.: *Marci Latvis alia Daratenas* (1a, 47), *Georgius Miciunas alias Pilkis* (2b, 142), *Petrus Stankunas alias Lala* (2b, 114).

Motery įvardijimas. Jis įvairesnis nei vyru, ir tai pirmiausia, matyt, lemia šaltinių, kuriuose moterys minimos bei užrašomos, specifika.

Krikšto registracijos įraše paprastai minima krikštijamo kùdikio motina ir krikšto motina (krikštamoté). Jų įvardijimai skiriasi. Abiejose knygose,

kurių antroponimija čia nagrinėjama, krikštijamų kūdikių motinos dažniausiai užrašomos tik vardu, pvz.: *Agatha* (2a, 30), *Barbara* (1a, 43), *Cecilia* (2a, 8), *Dorothea* (2a, 6), *Elisabetha* (2a, 8), *Gertrudis* (1a, 47), *Hedvigis* (2a, 38), *Helena* (1a, 52), *Iuditha* (2a, 6), *Justina* (2a, 27), *Catharina* (1a, 8), *Constancia* (2a, 40), *Christina* (1a, 53), *Lucia* (2a, 29), *Magdalena* (2a, 2), *Margareta* (1a, 18), *Marina* (1a, 54), *Martha* (2a, 2), *Regina* (2a, 6), *Sophia* (1a, 33).

1678–1691 m. krikšto registracijos knygoje iš maždaug 1200 motinų 900 (t.y. 75 %) užrašytos tik vardu. Dar dažnesnis toks įvardijimas 1691–1719 m. krikšto registracijos knygoje. Čia iš 973 minimų motinų tik vardu užrašytos net 817 (t.y. 83,96%). Nėra abejonės, kad tokį krikštijamų kūdikių motinų įvardijimą lėmė šiose bažnytinėse knygose vartota krikšto registracijos įrašo formulė, tam tikros nusistovėjusios taisyklės. Tačiau neaišku, kodėl ne visada buvo jų paisoma, nes pirmojoje knygoje 25%, o antrojoje apie 16% motinų įvardytos kitaip.

Beveik be išimčių tai dvinariai įvardijimai, pvz.: *Catharina Bernatowa* (1a, 22), *Marianna Buteykiowa* (2a, 161), *Catharina Dudaycia* (1a, 21), *Catharina Girunaycia* (2a, 70), *Elizabeth Kaparicia* (1a, 25), *Anna Kurkleticzia* (2a, 145), *Catharina Pagiricia* (2a, 146), *Agnetis Strakicie* (2a, 62), *Anna Szeykowna* (2a, 143), *Anna Szyrwinśka* (1a, 20), *Anna Gieczewska* (2a, 46), *Dorothea Uſelenia* (1a, 20). Vienintelė krikštijamo kūdikio motina užrašyta keturiais asmenvardžiais – *Catharina Helena Fitingoffowna Kimbarowa* (1a, 40).

Krikšto motinos, minimos krikšto registracijos įrašuose, ir nuotakos bei moterys liudininkės, užrašomos registruojant santuoką, dažniausiai yra įvardijamos dviem asmenvardžiais, pvz.: *Christyna Augulicia* (1b, 8), *Anna Balciunaycie* (2b, 123), *Elisabetha Balciunowa* (1a, 50), *Christina Buywanaycia* (2b, 110), *Hedvigis Czebatorunowa* (1a, 46), *Sophia Degutycia* (1b, 11), *Agnes Dudazienciowa* (1a, 40), *Agneta Eydinikaycie* (2b, 120), *Catharina Giegelicia* (2b, 122), *Raina Iakubayticia* (2a, 71), *Anastasia Iasiulowa* (1a, 10), *Magdalena Ioczenia* (2a, 86), *Sophia Iokuboniowa* (1a, 44), *Marianna Iurewiczwowna* (2a, 96), *Christina Kalwicia* (2a, 70), *Anna Kierdeykiowa* (1a, 32), *Marina Klisionicia* (1b, 17), *Marianna Losinska* (2a, 47), *Elizabett Materiucia* (2a, 85), *Zophia Meylowa* (1a, 20), *Anna Minska* (2a, 4), *Anna Moniotycia* (1a, 24), *Catharina Murzowa* (1a, 21), *Elena Narbutaycia* (2b, 127), *Zofia Nawikaycia* (1a, 1), *Cecilia Pasawsiowa* (1a, 45), *Elisabetha Pilkiowa* (2b, 131), *Anna Ramonaycia* (1b, 18), *Agnete Rymoniene* (1b, 12), *Christina Staszukaycia* (1a, 1), *Anna Stankiewiczowa* (2b, 135), *Anastasia Szermukszniowa* (1a, 22), *Elisabetha szesielgicia* (1b, 14), *Marianna Tarwidayczia* (2b, 136), *Dorothea Trylupaycie* (1a, 31), *Elisabetha Uldukicia* (2b, 110), *Marina Wenazindziowa* (1a, 51).

1678–1691 m. krikšto registracijos knygoje iš 1230 minimų krikštamočių dviem asmenvardžiais įvardytos 1206 (t.y. 98,04%), 1691–1719 m. krikšto registracijos knygoje – iš 1799 taip įvardytos 1766 (t.y. 98,16%). Panaši situacija ir abiejose jungtinių registracijos knygose. 1696–1719 m. iš 290 nuotakų 283 (t.y. 97,58%) užrašytių dviem asmenvardžiais, o iš 92 moteryų liudininkų – 90 (t.y. 97,82%). 1679–1693 m. iš 320 nuotakų 312 (t.y.

97,5%) įvardijimai yra dvinariai.

Ši statistika akivaizdžiai liudija, kad kitokie krikštamočių, nuotakų bei moteryų liudininkų įvardijimai tiriamose Kriauny parapijos bažnytinėse knygose yra labai reti. Tai užrašymai tik vardu, pvz.: *Anastazia* (2a, 41), *Elisabetha* (Za, 13), *Catharina* (2a, 81), *Mariana* (2a, 42), tik antruoju asmenvardžiu, pvz.: *Narbutowa* (2a, 25), *Puteykacia* (2b, 112), trimis asmenvardžiais, pvz.: *Mariana Abariuczia Turkowa* (2a, 150), *Elisabeth Dilicia Paberziowa* (2a, 74), *Christina Eydinikacia Mikalowa* (2a, 74), *Elisabetha Gigielowa Kowalowa* (2a, 24), *Christina Mateikucia Budrowa* (1a, 88), *Catharina Narkuycie Iociowa* (2a, 65), *Cristina Stanulieni Ułdukowa* (2b, 133), *Christina Szimkaycie Adamaniowa*, ar kaip kitaip, pvz.: *Elisabetha Gigielowa uzor Casimiri Gigieliš* (2a, 32), *Sophia uzor Petri Skwirbunas* (2a, 39), *Catharina Bartoszunowa vidua Mularzowna* (1b, 8), *Marina Bobrowska vidua Eydynikowa* (1b, 18), *Magdalena Isakoviczowa alias Alexandrowa Kotlarzowa* (2a, 58), *Margaritha Iasanowa alias Brodawkiczia* (2b, 137), *Anna Iozayczia alias Berta Žiunayczia* (2b, 140).

Kitoks įvardijimas. Jis vartojamas 1691–1719 m. krikšto registracijos knygoje. Čia krikštijamų kūdikių tėvas ir motina palyginti dažnai (apie 800 atvejų iš 1760) paminimi bei užrašomi kartu. Tai atrodo taip: *Petri et Christina Adamanis* (51)⁵, *Christophori et Christina Baiorelis* (64), *Stanislaj et Elisabet Balciunas* (104), *Georgius et Marianna Baltuszka* (83), *Casimir et Agnetis Bartoszevicz* (106), *Georgius et Elisabetha Berniunas* (57), *Simonis et Elisabetha Brauszka* (57), *Ioannis et Edvigis Burdynski* (99), *Ioanis et Edvigis Dalibagas* (90), *Christophori et Martha Dawenis* (86), *Iacobi et Elisabetha Diewelis* (79), *Iosephi et Edvigis Dirda* (69), *Ioannis et Elisabeth Gienis* (91), *Agatha et Philippus Isakowicz* (53), *Iosephi et Magdalena Jocis* (49), *Alexandri et Anna Kibilda* (103), *Georgius et Margarita Kukutis* (56), *Cristina et Iosephi Kurklietis* (52), *Stephani et Anna Laukis* (60), *Ioanis et Ana Matiekus* (155), *Iacobi et Christina Mezginas* (49), *Stanislai et Anna Murma* (78), *Michäelis et Hedvigis Narbutis* (62), *Iosephi et Elisabeth Pagiiris* (91), *Nicolai et Felicianna Pakalnis* (83), *Iosephi et Elisabeth Podzius* (89), *Iosephi et Elisabeth Rudak* (91), *Casimir et Hedvigis Skirbun* (161), *Ioannis et Agnetis Strungis* (51), *Casimir et Elisabetha Szwedas* (57), *Ioannis et Agnetis Taloczka* (64), *Josephi et Elisabeth Uselis* (82), *Stefani et Anna Warkalis* (97), *Iacobi et Elisabeth Wekieris* (75), *Stanislai et Helena Zuklis* (54). Tokie šio tipo įvardijimai yra dažniausiai. Kaip matyti, pirmiausia užrašomas kūdikio tėvo vardas, po to jungtuku *et* prijungiamas motinos vardas ir užrašomas antrasis asmenvardis, kuris šiuo laikotarpiu dažniausiai jau gali būti vadinas pavarde. Pasitaiko atveju (tiesa, jie palyginti reti), kai tarp tėvo ir motinos vardo jungtukas *et* nerašomas, pvz.: *Georgius Anna Bajaras* (47), *Ioannis Zofia Brazunas* (86), *Stanislaus Elisabeth Dziukis* (88), *Christofori Eve Januskayties*, *Petri Margarita Iasanis* (47), *Stephani Anna Laukis*.

⁵ Kadangi visi pavyzdžiai iš 2a šaltinio, skliaustuose pateikiamas tik lapo numeris.

(47), Petrus Zofia Murka (86), Stanislai Marianna Pagiris (49), Ioannis Eva Pakalnis (86), Ioannes Anna Uselis (85).

Vertinant šiuos įvardijimus (ir su jungtuku *et*, ir be jo), atkreipia dėmesį du dalykai: 1) kad atskirti vyru dvinarių įvardijimų asmenvardžiai, tarp jų įterpiant kūdikio motinos vardą ir 2) kad taip elgiantis nepateikiama vyro antrojo asmenvardžio daugiskaitos forma, kuri rodytų bendrą abiejų tėvų (šeimos) pavardę.

Todėl priimtinesni atrodo tokie bendri krikštijamo kūdikio tėvų įvardijimai, kai pirmiausia užrašomas motinos vardas, o po to jungtuku *et* jungiami abu tėvo asmenvardžiai, pvz.: *Cristina et Petri Adamanis* (151), *Elisabetha et Stanislai Awlius* (149), *Marianna et Andrea Baltakis* (151), *Cristina et Casimiiri Braziunas* (152), *Cristina et Mathia Kiszonas* (149), *Catharina et Christophori Kliszianis* (108), *Agatha et Iosephi Miezis* (108), *Sophia et Iacobi Mikszis* (149), *Elisabetha et Ioannis Pasausis* (108), *Hedvigis et Casimiiri Skirkunas* (154), *Marianna et Iosephi Strejkus* (151), *Marianna et Iosephi Szlekas* (152), *Elena et Georgij Trylupis* (154). Taip lyg ir nuosekliau išlaikoma šio tipo dokumentams įprasta asmenų įvardijimo specifika — krikštijamų kūdikių motinas užrašyti tik vardu, o tėvus dviem asmenvardžiais. Tačiau tokie įvardijimai taip pat reti (jų yra tik apie 30 iš minėty 800). Be to, pasitaikantys krikšto registracijos įrašai, kuriuose greičiausiai minimi tie patys asmenys⁶, kartais lyg ir "atitaiso" pastaruosius įvardijimus, pakeisdami juos anksčiau aptartaisiais, pvz.: *Sophia et Mathia Brazelis* (149), bet *Mathia et Sophia Braželis* (155), *Sophia et Christophori Iuszka* (150), bet *Christophori et Sophia Iuszka* (89), *Marianna et Petri Laſzas* (151), bet *Petri et Marianna Laſzas* (160), *Magdalena et Casimiiri Masta* (152), bet *Casimiiri et Magdalena Masta* (159), *Anna et Petri Putra* (152), bet *Petri et Anna Putra* (163).

Kitokie bendri abiejų krikštijamo kūdikio tėvų įvardijimai tėra pavieniai, pvz.: *Ioannes Anna* (85) (tik vardai), *Casimiiri et Anna* (150) (vardai, sujungti jungtuku *et*), *Casimiiri et Marianna Iociowa* (60) (tėvo tik vardas, po kurio jungtuku *et* prijungti du motinos asmenvardžiai) ir *Matthia et Ragina Šilaykis et Galsarucia* (74) (pirmiausia abiejų tėvų vardai, o po jų ir antrieji asmenvardžiai, sujungti jungtuku *et*).

Asmenvardžių daryba

Čia bus aptarta tik antrųjų dvinario įvardijimo asmenvardžių daryba (pirmieji, kaip buvo matyti, be išimties krikšto vardai). Vyru bei motery asmenvardžiai nagrinėjami atskirai.

Vyru asmenvardžiai. Kaip jau buvo minėta, ilgesnio laikotarpio bažnytinėse knygose tas pats asmuo gali būti minimas keletą kartų — krikštijami keli to paties tėvo vaikai, tas pats žmogus būna ne vieno kūdikio krikštatevis

⁶ Bažnytinėse, ypač krikšto registracijos, knygose, kuriose įrišti keliolikos ar daugiau metų įrašai, tie patys asmenys (krikštijamo kūdikio tėvai, krikšto tėvas bei motina) gali būti minimi keletą kartų. Tiesa, galimas ir atsitiktinis vardų bei antrųjų asmenvardžių sutapimas.

arba liudininkas ne vienose, o keliose jungtuvėse. Tad ir dalis vyrus įvardijančių asmenvardžių šaltinyje gali būti užrašyta kelis ar net daugiau kartų. Antra vertus, net ir skirtini asmenys gali turėti tuos pačius asmenvardžius (pavardes), atsiradusius bei paplitusius vienoje ar kitoje vietoje, šiuo atveju – Kriaunų parapijoje. Juk daugumos dabartinių mūsų pavardžių, kurias turi po keletą, keliolika ar daugiau lietuvių šeimų, paplitimo plotas būna gana apibrėžtas. Pasikartojantys antrieji asmenvardžiai (ypač įvardijantys tą patį asmenį) trukdyt susidaryti kiek galima tikslesnį jų darybos vaizdą. O jis svarbus dėl įvairių priežasčių – parodo konkrečios Lietuvos vietas asmenvardžių (pavardžių) darybos bruožus, atspindi konkretaus laikotarpio lietuvių asmenvardžių specifiką, jų galima palyginti su bendru dabartinių mūsų pavardžių darybos kontekstu ir pan. Todėl buvo atrinkti tik skirtini⁷ pirmosios bei antrosios bažnytinės knygos antrieji asmenvardžiai, kurie ir bus čia aptarti.

Pirmojoje knygoje (1678–1691 m. krikšto ir 1679–1693 m. jungtuvui registracija) rasti 1044 skirtini asmenvardžiai. Jie suskirstyti į dvi grupes: 1) asmenvardžiai su lietuviškomis (-aitis, -ūnas, -onis, -ēnas) bei slaviškomis (-ovičius, -evičius) patroniminėmis priesagomis, su mažybinėmis maloninėmis priesagomis (-elis, -ē; -ēlis, -ē ir kt.) bei su vadinosiomis -sk- tipo priesagomis (-ovskis, -evskis, -skis, -inskis ir kt.); 2) asmenvardžiai be šių priesagų. Tai, aišku, sąlyginis, tyrinėtojo pasirinktas skirstymas, kuri, be kita ko, lemia ir tyrimo tikslai.

Pirmai grupė gausėsne. Joje 604 (t.y. 57,8%), o antrojoje 440 (t.y. 42,14%) asmenvardžių.

Daugiausia pirmosios grupės asmenvardžių (279) turi lietuviškas ar slaviškas patronimines priesagas. Asmenvardžiai su jomis čia pateikiami priesagu dažnumo tvarka:

-ūnas – 92 asmenvardžiai (tai sudaro 8,81% visų šios bažnytinės knygos antrųjų asmenvardžių), pvz.: *Abraiunas*⁸ (1a, 15), *Alexiunas* (1a, 26), *Aliajszunas* (1a, 3), *Andreiunas* (1b, 6), *Balciunas* (1b, 6), *Bartaſzunas* (1a, 20), *Belciunas* (1a, 31), *Berciunas* (1a, 41), *Berniunas* (1b, 10), *Braziunas* (1a, 28), *Butkun* (1a, 8), *Czabatorunas* (1b, 7), *Datkunas* (1a, 25), *Dewinciunas* (1b, 9), *Eliosiunas* (1a, 43), *Gadziunas* (1b, 11), *Gryciunas* (1b, 1), *Grigalunas* (1a, 9), *Iankunas* (1b, 13), *Ioziunas* (1a, 11), *Kawolunas* (1a, 57), *Kiszunas* (1b, 18), *Krauciunas* (1a, 8), *Krysiunas* (1b, 17), *Kvilunas* (1a, 5), *Macieiuinas* (1a, 18), *Maciunas* (1a, 23), *Matieunas* (1b, 2), *Matiekunas* (1a, 3), *Matyiosiunas* (1b, 12), *Meytlunas* (1b, 2), *Miciunas* (1a, 45),

⁷ Šiokai *skirtingas asmenvardis*, kai kalbama apie istorinę antroponomiją, yra šiek tiek reliatyvi. Daugeliu atveju neįmanoma nustatyti, ar tai *skirtingas asmenvardis*, ar tik to paties varianta (grafiniu, su kitokia galūne ar priesaga ir pan.). Taigi tam tikra paklaida neišvengiama, ir to nereikia pamiršti, vertinant tyrimo rezultatus.

⁸ Aptarus ir palyginti gausiai pailiustravus asmeny įvardijimą bei konstatavus, kad akivaizdžiai vyrauja asmeny užrašymas dviem asmenvardžiais, atrodė netikslingo čia rašyti juos abu. Pateikiami tik antrieji asmenvardžiai.

Mikalojunas (1a, 33), *Morkunas* (1a, 48), *Paciunas* (1b, 2), *Pocziunas* (1a, 12), *Podziunas* (1a, 37), *Rymkunas* (1b, 2), *Skirbunas* (1a, 31), *Stankunas* (1a, 38), *Stasiunas* (1b, 18), *Staszkunaſ* (1a, 21), *Steikunas* (1a, 22), *Szimelunas* (1a, 10), *Waycielunas* (1a, 24), *Wayk-iunas* (1a, 14), *Waytekunas* (1b, 6), *Walenciunas* (1b, 12), *Weyknium* (1b, 7), *Wilunas* (1a, 12);

-onis — 90 asmenvardžių (t.y. 8,62% visų antrųjų šaltinio asmenvardžių), pvz.: *Adomonis* (1a, 46), *Baltaszanis* (1b, 14), *Balulonis* (1a, 55), *Bernatonis* (1a, 15), *Buytwidanies* (1a, 11), *Buteykonis* (1a, 34), *Cieponis* (1b, 16), *Ciesiulonis* (1b, 17), *Gaydzonis* (1a, 42), *Gasparonis* (1a, 55), *Girczonis* (1a, 31), *Gryganis* (1a, 1), *Gudonis* (1a, 25), *Ilganis* (1b, 7), *Indronis* (1a, 27), *Iwananis* (1b, 5), *Iakubonis* (1a, 49), *Iakulanis* (1a, 23), *Iananis* (1a, 5), *Ianulonis* (1b, 10), *Iasonis* (1a, 52), *Iasiulonis* (1b, 5), *Ionelonis* (1b, 18), *Iozaponis* (1a, 55), *Jurgionis* (1a, 43), *Kližanis* (1a, 9), *Laurynonis* (1a, 26), *Lawronis* (1b, 17), *Lukanis* (1a, 10), *Martynonis* (1b, 14), *Matulonis* (1a, 43), *Melnikonis* (1b, 16), *Mikalonis* (1a, 43), *Motusonis* (1b, 20), *Palulanis* (1a, 10), *Paulukanis* (1b, 2), *Pružkonis* (1a, 57), *Pawlanis* (1a, 5), *Petranis* (1a, 7), *Piworonis* (1b, 14), *Rukanis* (1a, 20), *Stanionis* (1a, 40), *Stanisławonis* (1a, 26), *Staniulonis* (1b, 7), *Stapulonis* (1b, 20), *Stasionis* (1b, 10), *Stasiukanis* (1a, 6), *Stasiulonis* (1b, 13), *Szymonoris* (1a, 32), *Udelonis* (1a, 46), *Urbanonis* (1a, 27), *Wayciulonis* (1b, 13), *Waytanis* (1a, 2), *Walukanis* (1b, 2), *Walulonis* (1a, 41), *Wenclawan* (1a, 10), *Žebrokonis* (1b, 16), *Žyrnanis* (1b, 1);

-evičius — 39 asmenvardžiai (t.y. 3,73%), pvz.: *Balukiewicz* (1b, 16), *Bartoszewicz* (1a, 30), *Blazewicz* (1a, 28), *Budniewicz* (1b, 2), *Budrewicz* (1a, 19), *Butkiewicz* (1b, 2), *Dycewicz* (1a, 45), *Dziukiewicz* (1a, 22), *Garniewicz* (1a, 10), *Gigielewicz* (1a, 5), *Gryncewicz* (1a, 43), *Ianuszkiewicz* (1a, 5), *Iateykiewicz* (1a, 22), *Łosiewicz* (1a, 40), *Lukaszewicz* (1a, 9), *Mickiewicz* (1a, 2), *Minkiewicz* (1a, 46), *Miszkiewicz* (1b, 20), *Pielewicz* (1a, 8), *Pokalniewicz* (1a, 39), *Putrewicz* (1a, 39), *Rodziewicz* (1a, 37), *Rosiewicz* (1a, 26), *Rudziewicz* (1a, 56), *Stapewicz* (1a, 39), *Steykiewicz* (1a, 46), *Trasewicz* (1b, 9), *Tumaszewicz* (1a, 39), *Wasilewicz* (1a, 43), *Wencewicz* (1a, 43);

-ėnas — 28 asmenvardžiai (t.y. 2,68%), pvz.: *Azienas* (1a, 31), *Balutenas* (1a, 54), *Barzdenas* (1a, 7), *Cieulenenas* (1b, 12), *Daratenas* (1a, 56), *Iozuppenas* (1b, 10), *Iurgienas* (1a, 34), *Kiesteren* (1a, 22), *Kluwenas* (1b, 14), *Kucenas* (1b, 15), *Latwenas* (1b, 13), *Macziulenas* (1a, 27), *Mastenas* (1a, 5), *Ožienas* (1a, 31), *Simonenas* (1a, 33), *Sywenas* (1a, 3), *Staniulenas* (1a, 39), *Szymelenas* (1b, 11), *Szmelenas* (1a, 27), *Trumpenaſ* (1a, 55), *Tumenas* (1b, 4), *Urbonenas* (1a, 46), *Wayciulenas* (1a, 32), *Warkaļenas* (1b, 11), *Warkienas* (1b, 6), *Žaļenas* (1b, 12);

-ovičius (-avičius) — 18 asmenvardžių (t.y. 1,72%), pvz.: *Alexandrowicz* (1a, 9), *Arnavicz* (1a, 18), *Dąszkowicz* (1a, 46), *Dubowicz* (1b, 5), *Eframowicz* (1a, 18), *Fiedorowicz* (1a, 47), *Hrehorowicz* (1a, 12), *Isakowicz* (1a, 19), *Ianuszkowicz* (1a, 46), *Lawrynowicz* (1a, 25), *Lenkowicz* (1a, 37), *Linkowicz* (1a, 25), *Uſowicz* (1a, 13), *Woytowiz* (1b, 9);

-aitis — 12 asmenvardžių (t.y. 1,14%), pvz.: *Adamaytis* (1a, 23), *Boiekaytis* (1b, 7), *Giedroyc* (1a, 20), *Iakubaitis* (1a, 7), *Ianuszkaytis* (1a, 10), *Ioku-baytis* (1a, 43), *Ioni žkaytis* (1a, 44), *Meylukaytis* (1a, 26), *Minaytis* (1a, 20), *Tyiunaytis* (1a, 50).

Kaip matyti, tarp lietuviškų bei slaviškų patroniminių priesagų įtikinamai vyrauja lietuviškos -ūnas, -onis.

Kita antryjų asmenvardžių grupelė yra su vadinamosiomis mažybinėmis maloninėmis (deminutyvinėmis) priesagomis, kurios, sudarydamos asmenvardžius, gali turėti ir patroniminę reikšmę. Atkreipia dėmesį labai nevienodas šių priesagų dažnumas. Pasitaikė tik 16 asmenvardžių (t.y. 1,53%) su priesaga -(i)ulis, pvz.: *Augulis* (1a, 8), *Auszkulis* (1b, 4), *Basiulis* (1a, 9), *Bruzgulis* (1b, 14), *Didziulis* (1a, 49), *Dudulis* (1b, 14), *Garulis* (1a, 44), *Gigulis* (1a, 6), *Mayniulis* (1a, 57), *Manulis* (1a, 6), *Mikulis* (1a, 22), *Nagulis* (1b, 2), *Podziulis* (1a, 41), *Starkulis* (1a, 13), *Walulis* (1a, 27), tik po 10 (t.y. po 0,95%) su priesagomis -(i)ukas, -utis, pvz.: *Ianukas* (1b, 16), *Lelukas* (1a, 43), *Mišukas* (1b, 12), *Paulukas* (1b, 12), *Podziukas* (1a, 26); *Cibutis* (1a, 5), *Eybutis* (1a, 19), *Kilutis* (1b, 3), *Makutis* (1b, 15), *Palutis* (1a, 22), *Raugutis* (1a, 6), *Ubutis* (1a, 15), *Walutis* (1b, 8).

Tačiau labai dažnos yra deminutyvinės priesagos -elis, -ė, -ēlis, -ē. Jų vedinių pirmojoje bažnytinėje knygoje surasta apie 209, ir tai sudaro apie 20% visų skirtingų antryjų asmenvardžių. Šiek tiek dažnesnė yra priesaga -elis, -ė – 123 asmenvardžiai (11, 78%), pvz.: *Banelis* (1a, 31), *Barzelis* (1b, 5), *Bercielis* (1a, 33), *Biczelis* (1b, 5), *Bizdelis* (1a, 25), *Blaugieče* (1a, 12), *Blauzdelis* (1a, 41), *Blewgiela* (1a, 20), *Brawszkialo* (1b, 7), *Brazelis* (1a, 28), *Burbiela* (1a, 8), *Czernelis* (1a, 54), *Dagiala* (1a, 2), *didelis* (1b, 4), *Diewelis* (1a, 56), *dygiala* (1a, 3), *Dylelis* (1a, 55), *Dyrdele* (1a, 49), *Drusnelis* (1b, 3), *Dudele* (1a, 8), *Dziaugiečia* (1a, 56), *Dziugielis* (1a, 10), *Gaydelis* (1a, 14), *Gahwelis* (1a, 57), *Gaucielis* (1a, 11), *Gigelis* (1a, 39), *Grustelis* (1a, 34), *Grusnelis* (1b, 3), *Gudelis* (1a, 15), *Idelis* (1a, 52), *Iakiela* (1a, 30), *Iočielis* (1a, 46), *Iurkiala* (1a, 33), *Iuržiale* (1a, 13), *Kalnelis* (1a, 9), *Kawkielis* (1a, 25), *Kirwelis* (1b, 5), *Krapelis* (1b, 2), *Krugielis* (1a, 28), *Kulelis* (1a, 39), *Kumpelis* (1b, 10), *Kuprelis* (1a, 54), *Laszelis* (1a, 36), *Laukietė* (1b, 2), *Lelelis* (1a, 57), *Losielis* (1a, 2), *Margielis* (1a, 48), *Meylėlis* (1a, 54), *Mierkielis* (1b, 5), *Mieželis* (1a, 35), *Mingielis* (1b, 8), *Mukiela* (1a, 39), *Murkiela* (1a, 29), *Murmele* (1b, 2), *Nakiata* (1a, 21), *Ozelis* (1a, 43), *Paknelis* (1a, 10), *Plikielis* (1a, 52), *Podzielis* (1a, 51), *Pukielis* (1a, 39), *Purpela* (1b, 12), *Raugielis* (1a, 14), *Rogielis* (1a, 5), *Rukielis* (1a, 23), *Ruksztėla* (1b, 18), *Sniegielis* (1a, 41), *Stanėlis* (1a, 23), *Styrnele* (1a, 5), *Strungielis* (1a, 41), *Swierelis* (1a, 37), *Szypelis* (1b, 18), *Szlakielis* (1a, 1), *Turkielis* (1a, 21), *Uselis* (1a, 49), *Waynelis* (1a, 45), *Warnele* (1a, 9), *Werksnelis* (1a, 34), *Werszelis* (1a, 45), *Wilelis* (1b, 12), *Wilkielis* (1a, 11), *Žielielis* (1a, 47), *Zuktelis* (1a, 25).

Įdomu tai, kad tarp antryjų šaltinio asmenvardžių yra daugumos šių priesagos -elis, -ė vedinių atitikmenys be priesagų, pvz.: *Bercis* (1a, 1), *Biddis* (1a, 25), *Blaugie* (1a, 6), *Blawzdzius* (1a, 28), *Brawszka* (1b, 17), *Dygia* (1a, 23), *Dylis* (1a, 38), *Dyrda* (1a, 23), *Duda* (1a, 45), *Gaydis* (1a, 37), *Gauczys* (1a, 4), *Gudas* (1a, 26), *Idas* (1a, 30), *Iocis* (1a, 26), *Kawkie* (1a, 52), *Krapas* (1b, 2), *Krugas* (1a, 52), *Kulis* (1a, 44), *Meyias* (1a, 44), *Mierkis* (1a, 49), *Miezis* (1a, 7), *Murka* (1a, 36), *Murma* (1a, 29), *nakas* (1a, 2), *Podzius* (1a, 48), *Purpa* (1a, 13), *Raugas* (1a, 14), *Rukas* (1a, 10), *Sniegis* (1a, 31), *styrna* (1a, 34), *Strungis* (1a, 49), *Swieris* (1a, 4), *szlakas* (1a, 54), *Turkas* (1a, 7), *Warna* (1a, 8), *Werznis* (1a, 13), *Wilas* (1a, 6), *Wilkas* (1a, 28), *Žylis* (1a,

30), Žuklis (1a, 52).

86 (t.y. 8,23%) asmenvardžiai turī priesagą -élis, -é, pvz.: *Ayswidelis* (1a, 33), *Bagdonelis* (1b, 5), *Baiorelis* (1a, 44), *Balciunelis* (1a, 12), *Baltakielis* (1b, 19), *Bernetelis* (1b, 5), *Berunkielis* (1a, 53), *Bielunelis* (1a, 44), *Bredselis* (1a, 30), *Cipiekielis* (1a, 46), *Ciupikielis* (1b, 6), *Ciwunelis* (1a, 48), *Czepikielis* (1a, 31), *Cziupikielis* (1b, 5), *Dabragiete* (1a, 24), *Degutelis* (1a, 47), *Didziagalwelis* (1b, 19), *Dudnikielis* (1a, 33), *Fiederelis* (1a, 28), *Gaczunelis* (1b, 7), *Garokelis* (1a, 32), *Gawenelis* (1a, 15), *Gotinelis* (1a, 8), *Grabawskielis* (1a, 50), *Igawnelis* (1a, 23), *Itkunelis* (1b, 2), *Iankunelis* (1a, 40), *Iawgunelis* (1a, 25), *Jawidelis* (1a, 21), *Katinelis* (1a, 15), *Kazamiekielis* (1b, 19), *Kiesylelis* (1a, 40), *Kirdeykielis* (1a, 30), *Kisiunelis* (1a, 22), *Krysiunelis* (1a, 47), *Krysztapelis* (1b, 18), *Kubakielis* (1a, 7), *Kuderekis* (1a, 25), *Kurkletelis* (1a, 54), *Liciunelis* (1a, 28), *Ligumiszkielis* (1a, 49), *Maciunelis* (1a, 18), *Markunelis* (1a, 55), *Melnikielis* (1b, 20), *Miciunelis* (1a, 8), *Muczynelis* (1a, 51), *Narbutelis* (1a, 54), *Narwidelis* (1b, 11), *Nawikielis* (1a, 35), *Pagirelis* (1a, 47), *Petranelis* (1a, 5), *Petrikielis* (1a, 42), *Piwarelis* (1a, 35), *Powawarelis* (1a, 5), *Sakalelis* (1b, 4), *Sargunelis* (1a, 11), *Spiewakielis* (1b, 1), *Stakunelis* (1b, 15), *Stankunelis* (1b, 15), *Stasiunelis* (1b, 18), *Szaszutelelis* (1a, 28), *Szesztokielis* (1b, 17), *Szyleykielis* (1a, 39), *Tyiunelis* (1a, 32), *Uszkurelis* (1a, 15), *Walukielis* (1a, 39), *Wigienielis* (1a, 5), *Wilniszkielis* (1a, 55), *Wirbatelis* (1b, 4), *Wowerelis* (1a, 24), *Zameytielis* (1a, 1), *Zemaytelis* (1a, 14), *Žygunelis* (1a, 49).

Dauguma asmenvardžių, iš kurių yra priesagos -élis, -é vediniai, taip pat užrašyti šaltinyje, pvz.: *Ayswidis* (1a, 33), *Baioras* (1a, 49), *Balciunas* (1a, 7), *Baltakis* (1a, 26), *Bernatas* (1b, 4), *Bielunas* (1a, 44), *Bredesis* (1a, 22), *Cipikis* (1a, 32), *Ciupikis* (1a, 13), *Dabrega* (1b, 14), *Degutis* (1a, 55), *Didziagalwis* (1b, 19), *Dobraga* (1a, 28), *Dudnikas* (1b, 3), *Garolis* (1a, 54), *Gawenas* (1a, 23), *Gotynis* (1a, 19), *Grabowski* (1b, 6), *Igawnis* (1a, 56), *Iankunas* (1b, 13), *Katinas* (1a, 24), *Kazamiekas* (1b, 13), *Kiesilis* (1a, 36), *Kirdeykis* (1a, 11), *Kisiunas* (1a, 27), *Krysiunas* (1a, 37), *Kudaras* (1a, 15), *Kurklietis* (1a, 8), *Ligumiszkis* (1b, 15), *Maciunas* (1a, 23), *Miciunas* (1a, 45), *Muczynis* (1a, 42), *Narbut* (1a, 24), *Narwidis* (1a, 40), *Nawikas* (1a, 51), *Pagiris* (1a, 29), *Petranis* (1a, 7), *Petrikas* (1a, 20), *Sargunas* (1b, 12), *Spiewokas* (1a, 34), *Stankunas* (1a, 38), *Stasiunas* (1b, 18) *Szyleyka* (1a, 41), *Uszkuris* (1a, 26), *Walukas* (1a, 50), *Wigianis* (1a, 20), *Wilniszkis* (1b, 21), *Wirbatas* (1a, 27), *Woweris* (1a, 30), *Zameytis* (1a, 1), *Zemaitis* (1a, 11), *Žygunis* (1a, 50). Kaip matyti, dalis jų jau turi vienokių ar kitokių priesagą (dažniau — -ūnas, rečiau — -onis, -auskas, -ukas, -utis ar pan.).

Tiesa, pasitaiko, kad ir kiti priesagų vediniai turi šaltinyje bepriesaginius atitikmenis, pvz.: *Bielunas* (1a, 44) — *Bielus* (1b, 16), *Błazeiunas* (1a, 3) — *Błazey* (1a, 3), *Butkun* (1a, 8) — *Butkus* (1a, 25), *Czabatorunas* (1b, 7) — *Czabataris* (1a, 2), *Dewinciunas* (1a, 8) — *Dewincius* (1a, 48), *Meylunas* (1b, 2) — *Meytas* (1a, 44), *Podziunas* (1a, 37) — *Podzius* (1a, 48), *Winckunas* (1a, 38) — *Winckus* (1a, 10); *Gaydzonis* (1a, 42) — *Gaydis* (1a, 37), *Girczonis* (1a, 31) — *Girczis* (1a, 13), *Kliszanis* (1a, 9), — *Kliszys* (1a, 40), *Melnikonis* (1b, 16) — *Mielnik* (1a, 7), *Stanionis* (1a, 40) — *Stanis* (1a, 33), *Walukanis* (1b, 2) — *Walukas* (1a, 50), *Walulonis* (1a, 41) — *Walulis* (1a,

27); *Budniewicz* (1b, 2) — *Budnis* (1a, 11), *Budrewicz* (1a, 19) — *Budris* (1a, 10), *Gigielewicz* (1a, 5) — *Gigelis* (1a, 39), *Putrewicz* (1a, 39) — *Putra* (1a, 29); *Starkulis* (1a, 13) — *Starkus* (1b, 16); *Warkalenas* (1b, 11) — *Warkalis* (1b, 14) ir pan. Tačiau tokie atvejai nėra dažni.

Dalis čia aptariamu pirmosios grupės asmenvardžių turi vadinačiasias -sk- tipo priesagas. Jos yra slaviškos kilmės. Nuo anksčiau minėtų lietuviškų bei slaviškų priesagų jos skiriasi tuo, kad buvo labai retos intensyviausio lietuvių pavardžių formavimosi laikotarpiu, t.y. XVI—XVII a. Taigi asmenvardžiai su jomis dažniausiai liudija galutinio mūsų pavardžių stabilizavimosi procesus — slavinimą, variantu atsiradimą, aišku, ir skolinimą bei pan.

Pirmaojoje bažnytinėje knygoje tokiu asmenvardžiu yra 75 (t.y. 7,18%), pvz.: *Bardiniski* (1a, 10), *Belczynski* (1a, 57), *Bielicki* (1b, 6), *Blinski* (1a, 32), *Budnickas* (1a, 2), *Burdinski* (1a, 14), *Ciemiewski* (1a, 7), *Czigunski* (1b, 5), *Czomski* (1a, 5), *Daczewski* (1a, 8), *Gąsiewski* (1a, 51), *Gerulski* (1a, 50), *Girulski* (1a, 29), *Grabowski* (1b, 6), *Gulbinski* (1a, 54), *Gurski* (1a, 5), *Iabloniski* (1a, 11), *Iaczewski* (1a, 1), *Ianowski* (1b, 7), *Kibickas* (1a, 55), *Kiersnowski* (1a, 33), *Klosinski* (1b, 2), *Koszynski* (1b, 15), *Kowalewski* (1b, 12), *Kropiwnicki* (1a, 27), *Kuszewski* (1a, 37), *Labecki* (1b, 6), *Laszewski* (1b, 6), *Laudanski* (1b, 7), *Lazowski* (1a, 20), *Ligucki* (1b, 20), *Lipski* (1a, 24), *Loszynski* (1a, 44), *Lupickas* (1b, 6), *Maranowski* (1a, 53), *Mafalski* (1a, 20), *Michałowski* (1a, 20), *Narkowski* (1a, 33), *Naszlanski* (1a, 53), *Piotrowski* (1b, 21), *Pukniawskis* (1a, 23), *Raszkowski* (1a, 44), *Rybalski* (1a, 3), *Sadowski* (1a, 22), *Skarbinski* (1b, 4), *skardynski* (1a, 46), *Stawski* (1a, 45), *swietorzecki* (1a, 20), *Szelęgowski* (1a, 23), *szymonowski* (1a, 45), *szyrwinski* (1a, 20), *Wierzbicki* (1a, 54), *Woronecki* (1a, 41), *Żabecki* (1a, 50), *Zablocki* (1a, 2), *Zyliński* (1a, 10).

Dalis nagrinėjamų asmenvardžių (440, t.y. 42,14%) neturi nė vienos iš minėtų priesagų. Kai kurie jų jau buvo pateikti, nurodant vienos ar kitos priesagos vedinio bepriesaginius atitikmenis. Štai dar pluošteliis tokiu asmenvardžiu: *Abarus* (1a, 32), *Alksnis* (1a, 48), *Apwałaynis* (1b, 16), *Aulus* (1a, 55), *Baltrakis* (1a, 21), *Baltuszka* (1a, 2), *Barzda* (1a, 36), *Bitinas* (1a, 28), *Bucza* (1a, 42), *Burbulas* (1a, 56), *Buta* (1a, 33), *Buza* (1a, 47), *Cizius* (1a, 41), *Daynis* (1b, 19), *Darda* (1b, 12), *Daweynis* (1a, 6), *Deksnis* (1b, 14), *Dyakis* (1b, 8), *Dirzis* (1a, 9), *Drevinikas* (1b, 5), *Driškus* (1a, 8), *Dukis* (1a, 26), *Gayzius* (1b, 4), *Galinis* (1a, 37), *Gaurus* (1a, 5), *Geywenis* (1a, 51), *Genis* (1a, 34), *Gilis* (1a, 38), *Gurklis* (1a, 47), *Iagminas* (1a, 36), *Iodeykis* (1a, 2), *Iodgalvis* (1b, 15), *Iodis* (1a, 13), *Iodkalnis* (1a, 11), *Jowidis* (1a, 29), *Iuknas* (1a, 25), *Iuszka* (1a, 28), *Kadaras* (1a, 5), *Kibilda* (1a, 19), *Kibinkle* (1a, 56), *Kimbar* (1a, 2), *Kirka* (1a, 24), *Kiukis* (1a, 15), *Kliszys* (1a, 40), *Kurmis* (1b, 13), *Lapienie* (1a, 11), *Likas* (1a, 6), *Łuksza* (1a, 37), *Mackun* (1a, 11), *Matekus* (1a, 50), *Međginis* (1a, 52), *Murza* (1a, 30), *Narwaysis* (1a, 49), *Osteyko* (1a, 21), *Paberzis* (1a, 12), *Pasausis* (1a, 32), *Pilkis* (1a, 48), *Pimpe* (1a, 54), *Plonis* (1b, 14), *Raystinis* (1a, 40), *Repiszys* (1a, 29), *Sakapilvis* (1a, 10), *Syrwidis* (1a, 25), *Smalstis* (1a, 7), *Swilpa* (1a, 31), *Szalna* (1a, 24), *szarmuksznis* (1a, 27), *Wayszwidis* (1a, 47), *Žwirblis* (1a, 50).

Antrojoje bažnytinėje knygoje (1691–1719 m. krikšto ir 1696–1719 m. jungtuviu registracija) surasta 1077 skirtinių antrėjų dvinario įvardijimo asmenvardžiai. Patronimines, mažybines bei malonines ar *-sk*- tipo slaviškas priesagas turi 613 (t.y. 56,91%) asmenvardžių. Be minėtų priesagų yra 464 (t.y. 43,08%) asmenvardžiai. Ir čia pirmojoje grupėje dažniausiai yra asmenvardžiai su lietuviškomis ar slaviškomis patroniminėmis priesagomis. Jas pagal produktyvumą galima išdėstyti tokia eilės tvarka:

-ūnas – kaip ir pirmojoje bažnytinėje knygoje, 92 asmenvardžiai (tai sudaro 8,54% visų aptariamų), pvz.⁹: *Alesiun* (2a, 40), *Alkunas* (2a, 102), *Ambrozeiunas* (2a, 23), *Baltrunas* (2a, 48), *Biczkunas* (2a, 62), *Brazieiunas* (2b, 123), *Downiunas* (2a, 97), *Dryskiunas* (2a, 148), *Gasiunas* (2b, 165), *Giriunas* (2a, 25), *Iciunas* (2b, 122), *Iutkunas* (2a, 98), *Karnaczun* (2a, 59), *Katlorunas* (2a, 36), *Kiaurunas* (2b, 129), *Kuslunas* (2b, 129), *Lazieiunas* (2a, 43), *Lukaſziunas* (2a, 147), *Maskaliunas* (2a, 165), *Mickunas* (2b, 111), *Minkunas* (2b, 118), *Missiunas* (2a, 105), *Narkunas* (2a, 91), *Paliunas* (2b, 139), *Pekariunas* (2a, 70), *Petraszunas* (2a, 159), *Rymdziunas* (2a, 153), *Skwirbusnas* (2a, 29), *Staczkunas* (2a, 11), *Starkunas* (2b, 141), *Stolorunas* (2a, 6), *Streykunas* (2a, 59), *Szymkunas* (2a, 148), *Unciunas* (2b, 115), *Undrunas* (2a, 156), *Wayciunas* (2a, 99), *Weyniunas* (2a, 158), *Werebiejunas* (2a, 152), *Winckunas* (2b, 142);

-onis – 68 asmenvardžiai (t.y. 6,31%), pvz.: *Augustinonis* (2a, 36), *Bucianis* (2b, 142), *Gacionis* (2a, 8), *Gaydelonis* (2b, 123), *Iozanis* (2b, 119), *Iuzkanis* (2a, 143), *Kayrianis* (2a, 157), *Kasparanis* (2a, 100), *Keyranis* (2a, 165), *Kimelanis* (2b, 133), *Maczianis* (2a, 148), *Mingienanis* (2a, 154), *Misikanis* (2b, 136), *Plikionis* (2a, 57), *Putranis* (2b, 120), *Simanis* (2a, 71), *Stalulonis* (2a, 24), *Tumonis* (2b, 115);

-ėnas – 48 asmenvardžiai (t.y. 4,45%), pvz.: *Adamenas* (2a, 42), *Augustinienas* (2a, 51), *Bicenas* (2a, 164), *Digienas* (2a, 69), *Dudenas* (2a, 13), *Gasparenas* (2b, 117), *Gotienas* (2a, 43), *Ionulenas* (2a, 147), *Kaziulenas* (2a, 165), *Kugienas* (2b, 117), *Kwapenas* (2a, 107), *Lawkienas* (2a, 27), *Matulenas* (2a, 17), *Mekszenas* (2a, 144), *Mikienas* (2a, 52), *Motusenas* (2a, 34), *Petrulenas* (2a, 13), *Pintenas* (2a, 157), *Plikienas* (2a, 53), *Simelenas* (2a, 74), *Simulenas* (2b, 118), *Stanistlenas* (2a, 8), *Szymuļenas* (2a, 57), *Szukienas* (2a, 74), *Taurulenas* (2b, 113), *Ubagienas* (2b, 115), *Walulenas* (2a, 21), *Winclawenas* (2a, 65), *Zilenas* (2a, 64), *Žuklenas* (2b, 133), *Zwerblenas* (2a, 74);

-evičius – 41 asmenvardis (t.y. 3,8%), pvz.: *Ališkiewicz* (2a, 58), *Ambrozewicz* (2a, 162), *Andruszkiewicz* (2a, 68), *Bankiewicz* (2a, 99), *Danielewicz* (2a, 27), *Dylewics* (2a, 105), *Iuniewicz* (2a, 151), *Iuzkiewicz* (2a, 162), *Karko*

⁹ Atsižvelgiant į tai, kad dalis asmenvardžių antrojoje bažnytinėje knygoje kartojasi (juk šaltinis yra tos pačios vietas, tik kitų metų), čia juo pateikiama šiek tiek dažniau, stengiantis atrinkti anksčiau nepateiktus ar pirmojoje knygoje neužrašytus.

zewicz (2a, 106), *Keyrewicz* (2a, 145), *Lenkiewicz* (2a, 17), *Mackiewicz* (2a, 39), *Markiewicz* (2a, 86), *Matiaszewicz* (2b, 125), *Matusewicz* (2a, 103), *Naruszewicz* (2a, 95), *Pajzkiewicz* (2a, 157), *Prowadziewicz* (2b, 139), *Stakiewicz* (2b, 140), *Stankiewicz* (2a, 100), *staſzkiewicz* (2b, 139), *Szymkiewicz* (2a, 41), *Trakniewicz* (2a, 146), *Wancewicz* (2a, 22), *Wazgilewicz* (2a, 77), *Woytkiewicz* (2b, 139);

-ovičius – 15 asmenvardžių (t.y. 1,39%), pvz.: *Bogdanowicz* (2a, 93), *Gudanowicz* (2a, 106), *Iafudowicz* (2a, 58), *Karpowicz* (2a, 166), *Kodlubowicz* (2a, 92), *Korkozowicz* (2a, 100), *Pawłowicz* (2a, 144), *Ropanowicz* (2a, 31), *ſabutowicz* (2a, 8), *Sadowics* (2a, 104), *Stefanovicz* (2a, 156), *Urbanowicz* (2a, 156);

-aitis – 8 asmenvardžiai (t.y. 0,74%), pvz.: *Bajaraytis* (2a, 102), *Giedraytis* (2a, 8).

Palyginus su pirmosios knygos asmenvardžiais matyti, kad antrojoje dažnesnė lietuviška patroniminė priesaga -ēnas (po -ūnas, -onis), o retesnė slaviška priesaga -evičius (po -ēnas).

Asmenvardžiu su mažybinėmis bei maloninėmis priesagomis antrojoje knygoje šiek tiek mažiau (jų yra 213, o pirmojoje buvo 245). Ir čia retos priesagos -utis (17 asmenvardžių, t.y. 1,5%), pvz.: *Balutis* (2a, 72), *Iakubutis* (2b, 119), *Ianusžukutis* (2a, 105), *Ionutis* (2a, 35), *Kiestutis* (2a, 52), *Pekutis* (2a, 59), *Pumputis* (2a, 165), *Seybutis* (2a, 84), *Wibutis* (2a, 151), -(i)ulis (12 asmenvardžių, t.y. 1,11%), pvz.: *Baliulis* (2b, 135), *Kierszulis* (2a, 40), *Kilulis* (2a, 81), *Rymžiulis* (2b, 113), *ſziuksztulis* (2a, 166), -(i)ukas (10 asmenvardžių, t.y. 0,92%), pvz.: *Eydukas* (2a, 67), *Ianiukas* (2a, 39), *Ioniukas* (2b, 138), *Stasiukas* (2a, 56), *Walukas* (2a, 45).

Dažniausios šio tipo priesagos, kaip ir pirmojoje knygoje, yra -elis, -ē, -ēlis, -ē (iš viso 174 asmenvardžiai, kurie sudaro 16,2% visų aptariamų). Priesaga -elis, -ē turi 107 asmenvardžiai (9,93%), pvz.: *Azielis* (2a, 90), *Bikiale* (2a, 81), *Briedelis* (2a, 165), *Dapkalis* (2b, 138), *Dirzeliš* (2a, 50), *Druczelis* (2b, 134), *Gatwele* (2a, 75), *Gilelis* (2b, 129), *Girczelis* (2a, 147), *Katwelis* (2a, 35), *Kietelis* (2b, 112), *Kurmelis* (2a, 103), *Lauciele* (2a, 54), *Margielis* (2a, 7), *Marmeles* (2a, 90), *Mazielas* (2a, 24), *Meſzkiele* (2a, 98), *Mikszelis* (2a, 38), *Murzela* (2a, 21), *Pilkeliš* (2a, 4), *Ragielis* (2a, 31), *Rymelis* (2a, 6), *ſinkiela* (2a, 26), *Skirelis* (2a, 162), *Staszeliš* (2a, 164), *strokielis* (2a, 7), *Szwedelis* (2a, 93), *Wirzelis* (2a, 65), *Zmekielis* (2a, 106).

Šaltinyje yra ir daugumos šių asmenvardžių atitikmenys be priesagos -elis, -ē, pvz.: *Ažis* (2a, 86), *Dapkus* (2a, 152), *Dyrzis* (2a, 36), *Gilis* (2b, 135), *Girczis* (2a, 152), *Kietis* (2a, 55), *Kurmis* (2a, 105), *Miksžis* (2a, 99), *Pilkis* (2a, 143), *Sinka* (1a, 77), *Skiras* (2b, 123), *ſtaſsys* (2a, 5), *strokas* (2a, 30), *Szwedas* (2a, 70), *Wirzis* (2a, 102), *Zmekas* (2a, 6)).

Retesni yra priesagos -ēlis, -ē vediniai. Jų suskaičiuota 67 (t.y. 6,22%), pvz.: *Augustinelis* (2a, 25), *Baiorelis* (2a, 12), *Bielunelis* (2a, 8), *Brodaſelis* (2a, 97), *Bražiunelis* (2a, 27), *Daratenelis* (2a, 3), *Datkunelis* (2a, 11), *Dervenelis* (2a, 22), *Duduvelis* (2a, 1), *Iwanelis* (2a, 99), *Iozupelis* (2b, 134), *Kaparelis* (2a, 22), *Kibickielis* (2a, 17), *Kibildėla* (2b, 110), *Matulonelis* (2b, 128), *Medginelis* (2a, 46), *Mikalonenelis* (2a, 35), *Paliwonelis* (2a, 20), *Podziunelis* (2a, 1), *Rudokielis* (2b, 110), *Sapiegieła* (2a, 26), *ſkardynskielis* (2a,

5), *Staniunelis* (2a, 150), *Starkunelis* (2a, 44), *Stepanelis* (2a, 165), *Szastakielis* (2b, 128^a), *Szepetelis* (2a, 39), *Szymonelis* (2a, 26), *Twerionelis* (2b, 111), *Urbanelis* (2a, 56), *Wayszwidelis* (2a, 1), *Wederekis* (2a, 6), *Wiratelis* (2a, 161), *Žybotelis* (2a, 1). Šie asmenvardžiai yra padaryti iš įvairių, neretai jau kitą priesagą turėjusį asmenvardžių, kurių dauguma taip pat užrašyti šaltinyje, pvz.: *Awgustinas* (2a, 68), *Bielunas* (2a, 18), *Bradesis* (2a, 77), *Braziunas* (2a, 148), *Daratenas* (2a, 12), *Datkunas* (2a, 33), *Derwinis* (2a, 91), *Iwan* (2a, 83), *Kaparis* (2a, 147), *Kibickas* (2a, 7), *Kibilda* (2a, 58), *Matulonis* (2a, 8), *Medzginas* (2a, 17), *Mikałanis* (2a, 148), *Paliwanas* (2a, 145), *Podziunas* (2a, 59), *Rudokas* (2a, 40), *Sapiega* (2a, 34), *Skardinskas* (2b, 138), *Szostak* (2a, 99), *Szepetis* (2a, 30), *Szymonis* (2a, 39), *Twerianis* (2a, 150), *Wayswidis* (2a, 20), *Wederas* (2a, 138), *Zibalis* (2a, 43).

Idomu tai, kad priesaga -ēlis, -ē dedama ne tik prie patroniminių (-ūnas, -onis, -ēnas) ar -sk- tipo priesagų, bet ir prie kitų mažybinių maloninių priesagų vedinių, pvz.: *Gieglelis* (2a, 43) – *Giegeliis* (2a, 68), *Idetelis* (2a, 32) – *Idelis* (2a, 7) – *Idas* (2a, 17); *Ionukielis* (2a, 26) – *Ionukas* (2b, 109), *Stasiukielis* (2a, 67) – *Stasiukas* (2a, 56), *Uldukielis* (2a, 56) – *Uldukas* (2a, 92), *Uldukis* (2a, 99), *Walukielis* (2a, 3) – *Walukas* (2a, 45); *Kukutelis* (2a, 44) – *Kukutis* (2a, 158).

Antrajame šaltinyje pastebimai padažnėja asmenvardžių su slaviškos kilmės -sk- tipo priesagomis. Čia jų rasta 122, t.y. 11,32% (pirmojoje knygoje jie sudarė 7,18% visų antrųjų asmenvardžių). Dauguma jų pirmojoje bažnytinėje knygoje užrašyti nebuvo, pvz.: *Amalicki* (2a, 151), *Balczewski* (2b, 132), *Baranowski* (2a, 152), *Bazynski* (2a, 1), *Bieliński* (2a, 93), *Borkowski* (2a, 164), *Borowski* (2a, 163), *Buchowiecki* (2b, 109), *Buszynski* (2b, 136), *Cibrowski* (2a, 82), *Cymbarowski* (2a, 96), *Czyrawski* (2a, 86), *Cizewski* (2a, 65), *Dąbrowski* (2a, 74), *Derpskas* (2a, 81), *Dylewski* (2b, 139), *Dolinski* (2a, 164), *Gadziąkowski* (2a, 46), *Gayzowski* (2a, 2), *Geraszewski* (2b, 136), *Gigielewski* (2a, 80), *Grodicki* (2a, 40), *Gulowski* (2a, 159), *Iwanowski* (2a, 45), *Iankowski* (2a, 155), *Ianuszkowski* (2a, 77), *Iurkowski* (2a, 95), *Kaknowski* (2a, 103), *Kaminiski* (2a, 144), *Karwacki* (2b, 140), *Kasiaracki* (2a, 71), *Kazławsksis* (2a, 26), *Kyanowski* (2a, 107), *Klimanski* (2a, 150), *Kozłowski* (2a, 43), *Kriwickas* (2a, 77), *Kulicki* (2a, 41), *Laskowski* (2a, 108), *Lipicki* (2a, 91), *Lisowski* (2a, 155), *Macieiewski* (2b, 133), *Maiewski* (2a, 76), *Maśilewski* (2a, 144), *Mikolajewski* (2a, 32), *Myszkowski* (2b, 139), *Osmolksi* (2a, 96), *Ostrowski* (2a, 17), *Pacewski* (2a, 2), *Petrulski* (2b, 113), *Polubinski* (2a, 163), *Przegalinski* (2a, 22), *Puczynski* (2a, 89), *Radkowski* (2a, 1), *Rapkowski* (2b, 130), *Rewkowski* (2a, 159), *Roginski* (2a, 11), *Rogoszynski* (2a, 166), *Romanowski* (2a, 46), *Ruczkowski* (2b, 136), *Rudnicki* (2a, 167), *Sarnowski* (2b, 136), *Skardinskis* (2a, 83), *Skrupski* (2a, 90), *Sokołowski* (2a, 40), *Suwinski* (2a, 161), *Szabalowski* (2a, 146), *Szabanski* (2a, 150), *Szakalinski* (2a, 163), *Szakalowski* (2a, 31), *Szydlowski* (2a, 103), *Szpakowski* (2b, 122), *Wasilewski* (2a, 153), *Wercinski* (2a, 32), *Werzynski* (2a, 99), *Wertynski* (2a, 159), *Witkowski* (2a, 155), *Wiulski* (2a, 54), *Woyciechowski* (2b, 139), *Woynowski* (2a, 157), *Wolski* (2a, 166), *Wroblewski* (2a, 153), *Żukowski* (2b, 139).

Asmenvardžiai be čia aptartų priesagų antrojoje bažnytinėje knygoje įvairūs. Dalis jų jau buvo pateikta. Štai dar pluošteliš: *Araminas* (2a, 165),

Armała (2a, 85), *Armanas* (2a, 145), *Auksztolis* (2b, 127), *Awksztakais* (2a, 43), *Bajoras* (2a, 59), *Banis* (2a, 42), *Bartkus* (2b, 137), *Brauszka* (2a, 35), *Budris* (2a, 57), *Buteykiš* (2b, 125), *Czelkis* (2b, 130), *Czernius* (2a, 97), *Dagilis* (2a, 147), *Danis* (2a, 159), *Dulkie* (2a, 147), *Dziukis* (2a, 40), *Gindvilis* (2a, 157), *Iarmoła* (2a, 5), *Kibirkſztis* (2a, 150), *kieksztas* (2a, 45), *Kirdeykiš* (2a, 34), *Kiszys* (2a, 86), *Kiſzkis* (2b, 130), *Kugauda* (2b, 135), *Kulbaka* (2a, 95), *Kundrotas* (2a, 77), *Kupciunzyntis* (2a, 6), *Kuzma* (2b, 134), *Kwederas* (2b, 130), *Mikas* (2a, 46), *Miksztas* (2a, 155), *Mozeiko* (2a, 56), *Murka* (2a, 4) *Murklis* (2a, 54), *Namaiuszka* (2a, 149), *Niawkie* (2a, 41), *Pabaras* (2a, 101), *Pakalnis* (2a, 70), *Pilvis* (2a, 101), *Prusas* (2a, 149), *Puknias* (2a, 81), *Putra* (2a, 3), *Ramanas* (2b, 111), *Rudakis* (2b, 134), *Ruzgas* (2a, 146), *Skirsa* (2a, 98), *Skutas* (2a, 156), *Sniegis* (2a, 101), *Sroga* (2a, 2), *Styrna* (2a, 32), *Swilus* (2a, 101), *szapalaś* (2a, 98), *szesztokas* (2a, 32), *sziverszulaś* (2a, 157), *Tarwidis* (2b, 136), *Tylwikaś* (2a, 92), *Tritupis* (2a, 55), *Trumpa* (2a, 15), *Wejbutis* (2b, 118), *Wowerius* (2a, 159), *Žylis* (2a, 28), *Žiogas* (2a, 10), *Zwieglis* (2a, 98).

Motery asmenvardžiai. Jie aptariami šiek tiek kitaip nei vyry. Visų pirmą, neatrodė tikslingo ar reikalinga atrinkti ir suskaičiuoti skirtingus motery asmenvardžius, nes dauguma jų sudaryti iš šaltiniuose užrašytų vyry asmenvardžių. Be to, atskirai čia bus nagrinėjama ne pirmosios ir antrosios bažnytinės knygos, o abiejų krikšto registracijos ir abiejų jungtuvii registracijos knygų motery asmenvardžių daryba. Taip eligiamasi, norint atkreipti dėmesį į nevienodo turinio (krikšto ir jungtuvii registracija) šaltiniuose pa-stebėtus motery asmenvardžių darybos skirtumus.

1678–1691 m. ir 1691–1719 m. krikšto registracijos knygose yra minimos krikštijamų kūdikių motinos bei krikšto motinos. Aptariant jų įvardijimą buvo pasakyta, kad kūdikių motinos dažniausiai užrašomas tik vardu. Dvinarių įvardijimų abiejuose šaltiniuose yra tik 456 (iš 2990!). Tai-gi tiek pat yra ir antryjų motery asmenvardžių, kurie sudaryti su įvairiomis priesagomis. Čia jos pateikiamos dažnumo tvarka:

-aičia (-aycia, -aycie, -ayczia). Su šia lietuviškos kilmės priesaga sudaryti 143 motery įvardijimų antrieji asmenvardžiai (t.y. 31,35%), pvz.: *Adamaycia* (1a, 19), *Awksztakacia* (1a, 20), *Awlukaycie* (2a, 70), *Baiaracycia* (2a, 73), *Balciunacycia* (1a, 26), *Baranacycia* (2a, 44), *Bernotacycia* (1a, 27), *Bielunacycia* (1a, 18), *Brauskayacia* (2a, 146), *Buynacycia* (1a, 22), *Burdynskayacia* (1a, 21), *Ciepaycie* (2a, 69), *Dabragacycia* (1a, 26), *Digacycie* (2a, 68), *Dudacycia* (1a, 21), *Dudnikaycia* (1a, 24), *Gaydaycia* (1a, 18), *Gawenacycia* (1a, 26), *Girunacycia* (2a, 70), *Gudacycia* (1a, 25), *Idacycia* (1a, 27), *Iagminacycia* (2a, 167), *Iakubacycia* (1a, 23), *Iakubaytacycia* (1a, 25), *Iuſzkayczia* (2a, 156), *Ianukacycia* (1a, 26), *Ianuszkaycia* (1a, 37), *Iowidaycia* (1a, 24), *Kasparanacycia* (1a, 22), *Kalinacycie* (1a, 25), *Kazimierkacycia* (1a, 23), *Kaziemekacyczia* (2a, 143), *Kazupacycia* (1a, 20), *Kibildacycia* (1a, 26), *Kiebinkacycia* (2a, 148), *Kielacycia* (1a, 26), *Kiszacycia* (2a, 71), *Kruszynacycia* (1a, 23), *Kupnacycia* (1a, 26), *Kurklietacycia* (2a, 156), *Lapeykacycia* (2a, 72), *Lapienacycia* (1a, 23), *Łaszacycia* (2a, 165), *Ligumiſkacycia* (1a, 23), *Lingunacycia* (1a, 27), *Lupeykacyczia* (2a, 165), *Magilacyzia* (2a, 147), *Mastenacycia* (1a, 24), *Matioszacycia* (1a, 27), *Meldacycia* (2a, 42), *Melnikacycia* (1a, 26), *Meſzkacycia* (1a, 21), *Muralacyzia* (2a, 156), *Murmacycia* (1a, 27), *Namajuszkacycia* (2a, 146), *Nowikacycia* (1a, 27),

Plepikayczia (2a, 144), *Putrayczia* (2a, 164), *Romanayce* (1a, 23), *Rawgycie* (2a, 70), *Sapiegayczia* (2a, 144), *Satkunaycia* (2a, 147), *Skiraycia* (1a, 24), *Stasiukaycia* (1a, 26), *Stasiunaycia* (1a, 26), *Styrnayczia* (2a, 165), *Stragaycia* (1a, 24), *Szarkaycia* (1a, 18), *Szykyldaycia* (1a, 23), *Szyleykayczia* (2a, 146), *Szipayczia* (2a, 143), *Szlakaycia* (1a, 27), *Szwedaycie* (2a, 73), *Szwilpaycia* (1a, 23), *Ułdukaycia* (2a, 71), *Urbanaycia* (1a, 23), *Walkunayczia* (2a, 165), *Walukaycie* (2a, 45), *Warnaycie* (2a, 71), *Ziamaytaycia* (1a, 21), *Ziogaycia* (1a, 25), *Zmekaycia* (1a, 25).

-ycia (-icia, -ycia, -icie, -iczia). Su šia priesaga sudaryti 137 asmenvardžiai (t.y. 30,04%), pvz.: *Adamanicia* (1a, 24), *Baiaricie* (2a, 69), *Balciunice* (2a, 69), *Bartaszkicia* (1a, 26), *Bawblicia* (2a, 76), *Bawkszycia* (1a, 26), *Bizdycia* (1a, 25), *Blawgiczia* (2a, 143), *Brodauskiczia* (2a, 165), *Brazicia* (1a, 25), *Bredesficia* (1a, 23), *Briedycia* (1a, 26), *Czelkicia* (1a, 21), *Dayniczia* (2a, 163), *Dewelicia* (1a, 27), *Dykicia* (1a, 24), *Dilicia* (2a, 69), *Dulkiczia* (2a, 167), *Dziukicia* (1a, 27), *Gaydycia* (1a, 19), *Garoliczia* (2a, 148), *Giegelicie* (2a, 71), *Gienicia* (1a, 21), *Gindviliczia* (2a, 145), *Iakubayticia* (2a, 71), *Janyicia* (1a, 18), *Ianusficia* (1a, 23), *Iarmalicia* (2a, 72), *Iucziczia* (2a, 164), *Iurgicia* (1a, 23), *Kabakszticia* (2a, 71), *Kalviczia* (2a, 165), *Kaparicia* (1a, 25), *Karwelicia* (1a, 25), *Kawszeliczia* (2a, 165), *Kiericia* (2a, 73), *Klisicia* (2a, 68), *Krugielicia* (1a, 28), *Kurkleticzia* (2a, 145), *Lalicia* (2a, 72), *Laszycia* (1a, 19), *Maniulicia* (1a, 24), *Mazelicia* (1a, 26), *Meszkanagicie* (2a, 72), *Miezicie* (2a, 69), *Minioticia* (1a, 23), *Muralicia* (1a, 22), *Muselicia* (1a, 20), *Narwoyszycie* (2a, 67), *Nemeysziczia* (2a, 143), *Niaukiczia* (2a, 146), *Paberzicia* (1a, 28), *Pagiricia* (2a, 146), *Pakulniczia* (2a, 160), *Plapiczia* (2a, 143), *Plikicia* (1a, 28), *Pocicia* (1a, 28), *Puriuszkiczia* (2a, 167), *Ragaliczia* (1a, 12), *Raplicia* (1a, 18), *Raugicia* (1a, 25), *Rudakicia* (1a, 27), *Rusnycie* (1a, 27), *Jargunicia* (1a, 25), *Sarkanicia* (1a, 28), *Srogiczia* (2a, 145), *Styrnicia* (1a, 24), *Strakicie* (2a, 69), *Strangicia* (1a, 26), *szakaliczia* (2a, 144), *szarkiczia* (2a, 166), *szeleykicia* (1a, 24), *szermuksznicia* (2a, 42), *Tataricia* (1a, 25), *Turkicia* (1a, 28), *Uſelicia* (2a, 72), *Warebiecicia* (1a, 23), *Warkalicia* (2a, 73), *Warnicia* (1a, 22), *Werdynskicia* (1a, 28), *Wersielicia* (2a, 71), *Viluticzia* (1a, 12), *Żaliczia* (2a, 148), *Zybalicia* (1a, 27), *Žukiczia* (2a, 156).

-ova. Tai slaviška priesaga, vartojama sudaryti ištakėjusių motery asmenvardžiams (pavardems) iš vyro pavardės (ar kito asmenvardžio). Su ja yra 108 asmenvardžiai (t.y. 23,68%), pvz.: *Baybakowa* (1a, 22), *Bernatowa* (1a, 22), *Bielunowa* (1a, 25), *Bizdowa* (1a, 21), *Bizdunowa* (1a, 26), *Brodauskowa* (1a, 27), *Buteykiowa* (2a, 44), *Czyzowa* (1a, 28), *Daratenowa* (1a, 22), *Datkunowa* (1a, 19), *Dilowa* (1a, 20), *Dirdowa* (1a, 19), *Dudowa* (1a, 20), *Garalowa* (1a, 42), *Girciowa* (1a, 25), *Grygowa* (1a, 21), *Gruslowa* (1a, 22), *Idowa* (1a, 19), *Igunowa* (1a, 8), *Iagminowa* (1a, 26), *Ianukowa* (1a, 26), *Jozephowiczowa* (1a, 19), *Iukniowa* (1a, 21), *Juszkowa* (1a, 19), *Kibildowa* (1a, 20), *Kirkowa* (1a, 20), *Kiszunowa* (1a, 28), *Klusiorwa* (1a, 21), *Kotlarzowa* (1a, 27), *Kupciunowa* (1a, 20), *Kurklowa* (1a, 22), *Lowczkowa* (1a, 27), *Maniulowa* (1a, 27), *Mateykowa* (1a, 21), *Matuzowa* (1a, 20), *Meylowa* (1a, 23), *Meylukowa* (1a, 24), *Mieziowa* (1a, 19), *Miniatowa* (1a, 28), *Murzowa* (1a, 20), *Nowikowa* (1a, 28), *Ozelowa* (1a, 26), *Pajawsiorwa* (1a, 23), *Petrikowa* (1a, 21), *Plapowa* (1a, 23), *Plepikowa* (1a, 27), *Plikianowa* (1a, 20), *Puteykiowa* (1a, 27), *Raugowa*

(1a, 27), *Reymontowa* (2a, 167), *Ridikowa* (1a, 22), *Rymelowa* (1a, 20), *Romanowa* (1a, 21), *Rudakowa* (1a, 26), *Rukowa* (1a, 22), *Stankunowa* (1a, 20), *Stasiukowa* (2a, 156), *Szmetłowa* (1a, 27), *Taszłowa* (1a, 21), *Toloczkowa* (1a, 21), *Uldukowa* (1a, 21), *Warkalowa* (2a, 45), *Warninowa* (1a, 19), *Wingielowa* (1a, 27); *Zwirblowa* (1a, 19).

-*owna* – taip pat slaviškos kilmės priesaga, vartojama sudaryti neištekėjusių moterų asmenvardžiams iš tévo vardo, pavardės ar kito asmenvardžio. Su ja sudaryti 34 asmenvardžiai (7,45%), pvz.: *Andreowna* (1a, 24), *Aziowna* (1a, 11), *Buczunowna* (2a, 166), *Butkiewiczowna* (2a, 166), *Butlerowna* (1a, 21), *Dawgilowna* (2a, 41), *Federowna* (2a, 148), *Gadziunayciowna* (1a, 3), *Galiniowna* (1a, 19), *Ianuszowna* (1a, 28), *Iodowna* (1a, 24), *Mateykowna* (2a, 41), *Melnikayciowna* (1a, 49), *Miciunowna* (1a, 4), *Miedziowna* (1a, 22), *Narbutowna* (2a, 144), *Pawłowiczowna* (1a, 49), *Pietkiewiczowna* (2a, 147), *Romanowiczowna* (1a, 26), *Rudakowna* (2a, 69), *Stasiunowna* (1a, 18), *Swilpowna* (1a, 22), *Szeykowna* (2a, 143).

-*(i)ūcia* (-*ucia*, -*uczia*, -*ucie*) – lietuviška priesaga. Su ja sudaryta 19 (t.y. 4,16%) moterų asmenvardžių, pvz.: *Bindorucia* (2a, 45), *Czabatorucia* (1a, 24), *Eliaſiucia* (1a, 25), *Kieſielucia* (1a, 24), *Kreypucia* (1a, 25), *Kryſsiucia* (1a, 21), *Kwiliuczia* (2a, 145), *Matiekuczia* (2a, 143), *Meyluczia* (2a, 143), *Podziuczia* (2a, 167), *Pukniuczia* (2a, 144), *Skirdziucia* (1a, 26), *Styrniucia* (1a, 26), *Wayciucie* (2a, 68).

7 asmenvardžiai (1,53%) turi -*sk-* tipo priesagas. Jie pakeitus galūnę sudaryti iš atitinkamų vyry (tévo ar vyro) asmenvardžių, pvz.: *Dąbrowska* (2a, 148), *Gieczewska* (2a, 46), *Ligucka* (1a, 24), *Macieiewska* (2a, 166), *Nargocka* (2a, 159), *Szaranolwska* (1a, 23), *Szyrwińska* (1a, 20).

3 asmenvardžiai (0,65%) sudaryti su lietuviška priesaga -*ienė*: *Bredeneni* (1a, 19), *Iakubaytienė* (1a, 21), *Uſelenia* (1a, 20).

1 asmenvardis (0,21%) turi priesagą -*anka* – *Montigaylanka* (1a, 20).

4 krikštijamų kūdikių motinų antrieių asmenvardžiai visiškai sutampa su vyry asmenvardžiais, pvz.: *Catharina Iowidis* (1a, 25), *Eua Murma* (1a, 18), *Sophia Putra* (1a, 15), *Ceacilia Wizela* (1a, 24).

Taigi kūdikių motinų asmenvardžiai krikšto registracijos knygose dažniausiai sudaromi su lietuviškomis priesagomis -*aičia*, -*yčia*. Po jų pagal dažnumą yra slaviška priesaga -*ova*. Kitos lietuviškos bei slaviškos priesagos jau pa- stebimai retesnės. Tiesa, nevienodas minėty trijų produktyviausių priesagų santykis 1678–1691 ir 1691–1719 m. krikšto registracijos knygose. Pirmojoje jos išsidėsčiusios taip : -*ova* (103), -*aičia* (82), -*yčia* (74), o antrojoje : -*yčia* (63), -*aičia* (61), -*ova* (5).

Moterų pavardžių darybos raidai yra svarbu pasekti, iš kokių vyry asmenvardžių (su kokiomis galūnėmis) yra su viena ar kita priesaga sudaromi moterų asmenvardžiai. Ypač tai pasakytina apie lietuviškų priesagų vedinius.

Kaip rodo abiejose bažnytinėse knygose užrašyti vyry asmenvardžiai, priesagos -*aičia* vedinių dažniausiai yra padaryti iš asmenvardžių su galūnėmis -*a*, -*as*, pvz.: *Baioras* (1a, 49), *Balciunas* (2a, 88), *Bernatas* (1b, 4), *Bielunas* (2a, 18), *Braufszka* (2a, 33), *Burdynfskas* (2a, 25), *Dabraga* (1a, 6), *Duda* (1a, 45), *Dudnikas* (1b, 3), *Gawenas* (1a, 23), *Girunas* (1a, 28), *Gudas* (2a, 11), *Idas* (1a, 30), *Iagminas* (1a, 36), *Katynas* (2a, 14), *Ianukas*

(1b, 16), *Kažemekas* (2a, 13), *Kibilda* (2a, 58), *Kupna* (1a, 46), *Mastenas* (1a, 5), *Murma* (1a, 29), *Namaiuszka* (2a, 149), *Plepikas* (2a, 153), *Putra* (1a, 29), *Ramanas* (2b, 111), *Sapiega* (1a, 41), *Stasiukas* (2a, 56), *Stasiunas* (1b, 18), *Styrna* (1a, 34), *szwedas* (1a, 12), *Walukas* (1a, 50), *Warna* (2a, 87), *Žiogas* (2a, 10), *Žmekas* (1a, 31) ir t.t. Tačiau kai kurie su priesaga -aičia sudaryti motery asmenvardžiai yra iš vyry asmenvardžių su galūne -is, pvz.: *Gaydaycia* – *Gaydis* (2a, 16), *Iakubaytacia* – *Iakubaitis* (1a, 7), *Kasparanaycia* – *Kasparanis* (2a, 100), *Iowidaycia* – *Jowidis* (1a, 29), *Kurklietayczia* – *Kurklietis* (2a, 151), *Ligumiskaycia* – *Ligumiszks* (2b, 109), *Uldukaycia* – *Uldukis* (2a, 99), *Ziamaytacia* – *Zemaytis* (2b, 98).

Motery asmenvardžiai su -ycia dažniausiai yra sudaryti iš vyry asmenvardžių su galūne -is, pvz.: *Adamantis* (2a, 156), *Bizdis* (1a, 25), *Bredesis* (2a, 17), *Czelkis* (2b, 130), *Daynis* (1b, 19), *Dewelis* (1a, 15), *Dyklis* (1b, 8), *Dilis* (2a, 143), *Dziukis* (1a, 38), *Gaydis* (2a, 16), *Garolis* (2a, 12), *Giegeliis* (1a, 26), *Genis* (1a, 34), *Gind vilis* (1b, 8), *Iakubaitis* (1a, 7), *Ianuszsis* (2a, 99), *Iucus* (2a, 94), *Kaparis* (1a, 48), *Kliszys* (1a, 40), *Krugielis* (2a, 14), *Kurklietis* (1a, 8), *Manulis* (1a, 6), *Miezis* (1a, 7), *Miniotis* (1a, 47), *Narwoyszys* (1b, 8), *Paberzis* (1a, 12), *Pagiris* (1a, 29), *Plapis* (1a, 14), *Puriuszkis* (1a, 32), *Ragielis* (2a, 31), *Rudakis* (2b, 134), *Sarkanis* (1a, 49), *frogis* (2b, 127), *strungis* (2b, 37), *Szakalis* (2b, 148), *sziamuksznis* (1a, 27), *Szyleyakis* (2a, 94), *Uselis* (2a, 165), *Warkalis* (1b, 14), *Werzelis* (1a, 45), *Wilutis* (2a, 151), *Zibalis* (1b, 6).

Tačiau dalis šios priesagos vedinių yra iš vyry asmenvardžių su galūnėmis -a, -as, pvz.: *Baiaricie* – *Baioras* (1a, 49), *Balciunicie* – *Balciunas* (2a, 88), *Brodawkiczia* – *Bradawka* (1a, 13), *Iarmalicia* – *Iarmota* (2a, 5), *Lalicia* – *Lala* (1a, 37), *Laszycia* – *Laszas* (1a, 4), *Raugicia* – *Raugas* (1a, 14), *Sargunicia* – *Sargunas* (2a, 33), *Styriicia* – *Styrna* (1a, 34), *Turkicia* – *Turkas* (2a, 107), *Warnicia* – *Warna* (2a, 87), *Žukiczia* – *Žukas* (2a, 22), o keletas – iš vyry asmenvardžių su galūne -é, pvz.: *Blawgiczia* – *Blaugie* (1a, 6), *Dulkiczia* – *Dulkie* (2a, 147), *Niaukiczia* – *Niaukie* (2a, 41).

Su lietuviška priesaga -ūčia motery asmenvardžiai dažniausiai, atrodo, sudaromi iš vyriškų su galūne -us, pvz.: *Bendorius* (1a, 25), *Bindorius* (1a, 55), *Matiekus* (2a, 165), *Meylus* (2a, 23), *Podzius* (1a, 46), *Puknius* (2a, 81). Pasitaiko ir kitokių atvejų, pvz.: *Kiesielicia* – *Kiesielis* (1a, 24), *Styriicia* – *Styrna* (2a, 32).

Motery asmenvardžių daryba su slaviškomis priesagomis -ova, -ovna liudi-ja lietuvių antroponimijos slavinimą. Kaip žinoma, šiuo metu mūsų motery pavardės su minėtomis priesagomis nėra sudaromos. Bažnytinėse knygose motery asmenvardžiai su priesagomis -ova, -ovna paprastai sudaromi iš bet kokių galūnė turinčio vyro asmenvardžio.

Palyginti lietuviška krikšto registracijos knygose yra tik krikštijamų kūdikių motiny antrųjų dvinario įvardijimo asmenvardžių daryba.

Krikštamotės dažniausiai užrašytos su slaviškomis priesagomis sudary-tais asmenvardžiais. Ypač dažna priesaga -ova. Iš maždaug 3000 abiejose bažnytinėse knygose minimy krikštamočių 2164 antrieji asmenvardžiai turi šią priesagą. Tai sudaro 72,13% visų antrųjų krikštamočių asmenvardžių. Kaip jau buvo minėta, priesaga -ova buvo vartojama ištakėjusių motery as-

menvardžių darybai iš vyro vardo, pavardės ar kito asmenvardžio. Tad tokis dažnumas tiriamuose šaltiniuose, be kita ko, liudija ir tai, kad Kriaunų parapijoje krikštamotėmis įprasta buvo kvieсти ištekėjusias moteris. Asmenvardžiai su priesaga -ova įvairios kilmės, sudaryti iš daugumos parapijoje vartotų antrųjų vyru asmenvardžių, o kartais, matyt, ir iš vyru vardų, pvz.: *Abriowa* (1a, 45), *Adamanowa* (2a, 28), *Alexandrowa* (2a, 49), *Auksztakoiowa* (1a, 38), *Baiarowa* (2a, 63), *Balcinowa* (1a, 27), *Baltuskowa* (2a, 106), *Balutenowa* (2a, 32), *Balulowa* (2a, 41), *Bardinikowa* (1a, 5), *Bartaszonowa* (1a, 101), *Berniunowa* (2a, 76), *Blawgiowa* (2a, 18), *Bradesiowa* (2a, 47), *Bradaukowa* (2a, 81), *Budrowa* (2a, 101), *Buywanowa* (2a, 55), *Burbulowa* (1a, 39), *Ciabatarunelowa* (2a, 11), *Czepowa* (1a, 26), *Czepulowa* (1a, 8), *Daratenowa* (2a, 39), *Datkunowa* (2a, 143), *Deguciowa* (2a, 27), *Dewinciowa* (2a, 6), *Didziulowa* (2a, 28), *Dygielowa* (1a, 15), *Digiowa* (2a, 64), *Dirdowa* (1a, 20), *Dirziowa* (2a, 36), *Driskiowa* (2a, 18), *Dundulowa* (2a, 8), *Dukazenciwka* (2a, 22), *Dulkiowa* (2a, 167), *Działgowa* (1a, 32), *Eybutowa* (1a, 40), *Eydynikowa* (2a, 5), *Eliaſzonowa* (1a, 45), *Fronckiewiczowa* (2a, 99), *Gaydelowa* (1a, 54), *Galiniowa* (2a, 150), *Gaudziunowa* (2a, 67), *Gaweniowa* (1a, 8), *Gegelowa* (2a, 98), *Gieniowa* (1a, 47), *Giedroyciowa* (2a, 157), *Giłowa* (2a, 67), *Gindwilowa* (2a, 154), *Gudowa* (2a, 162), *Gumbiowa* (2a, 153), *Gurklowa* (2a, 31), *Idelowa* (1a, 42), *Igaunelowa* (1a, 40), *Ingauniowa* (2a, 69), *Iakubaciowa* (1a, 29), *Ianiulanowa* (2a, 157), *Ianukowa* (2a, 51), *Ianuszkayciowa* (2a, 17), *Kalwenowa* (1a, 33), *Kierdeykiowa* (1a, 32), *Kiszunowa* (2a, 153), *Klisionelowa* (2a, 35), *Kliszowa* (1a, 13), *Krzystophowa* (1a, 10), *Kuleliowa* (2a, 44), *Kuprowa* (1a, 41), *Kurkliciowa* (1a, 42), *Kurniowa* (1a, 51), *Lapieniowa* (2a, 25), *Łaszelowa* (1a, 49), *Leliuſzowa* (2a, 150), *Ligumiszkiowa* (2a, 5), *Lupeykowa* (1a, 56), *Maciejowa* (1a, 8), *Mayniulowa* (2a, 14), *Markunowa* (2a, 86), *Mazielowa* (2a, 26), *Medzginiowa* (1a, 45), *Meyłowa* (1a, 20), *Melnikowa* (2a, 10), *Mikolowa* (1a, 40), *Miniatowa* (1a, 10), *Murmowa* (2a, 87), *Murzelowa* (2a, 30), *Narbutowa* (1a, 30), *Narkiewiczowa* (2a, 40), *Narwidowa* (2a, 12), *Oziowa* (2a, 26), *Paberziowa* (1a, 57), *Pagrundziowa* (1a, 51), *Pakałniowa* (1a, 35), *Paſawska* (1a, 45), *Petrowa* (1a, 23), *Pilkiowa* (2a, 89), *Pokolniewiczowa* (1a, 57), *Raugayciowa* (2a, 47), *Rudziewiczowa* (1a, 40), *Simonowa* (1a, 9), *Skirbunowa* (2a, 80), *Sniegiowa* (2a, 101), *Staniulacyowa* (1a, 2), *Stapulancowa* (2a, 22), *Szermukszniora* (2a, 86), *Szykildowa* (1a, 29), *Szymowa* (1a, 13), *Tylindziowa* (2a, 19), *Trilipowa* (1a, 13), *Uſselowa* (2a, 80), *Wayzwidowa* (1a, 37), *Walowa* (2a, 64), *Wanagiowa* (1a, 52), *Wenazindziowa* (1a, 30).

Kitos krikštamočių asmenvardžių priesagos retos. Jų visų kartu vartoseną paliudija tik 836 įvardijimai (iš maždaug 3000). Pagal dažnumą jas galima pateikti tokia tvarka:

-ycia. Su šia lietuviška priesaga sudaryta 200 asmenvardžių (t.y. 6,66%),
pvz.:¹⁰ *Baltuskicia* (2a, 85), *Bałulicia* (2a, 102), *Banicia* (1a, 31), *Budricie*

¹⁰ Pavyzdžių čia pateikiama mažiau, stengiantis nekartoti ty, kurie buvo mineti aptariant krikštijamų kūdikių motinų antrųjų asmenvardžių darybą.

(2a, 50), *Burbulicia* (1a, 54), *Cipikicia* (1a, 48), *Dalbagicia* (2a, 3), *Daratenicia* (1a, 24), *Dawknicia* (1a, 24), *Degucicia* (2a, 25), *Didziulicia* (2a, 74), *Driskicie* (2a, 49), *Dudycia* (1a, 24), *Gasparicia* (2a, 21), *Gawćicia* (2a, 10), *Gircicia* (1a, 22), *Geneliczia* (1a, 147), *Gotynicia* (1a, 25), *Igowniczia* (2a, 85), *Jurgionicia* (1a, 28), *Katloricia* (2a, 27), *Kiszklacia* (2a, 98), *Kiszkielicia* (2a, 13), *Knezicia* (2a, 15), *Kulicia* (1a, 52), *Kuprelica* (2a, 19), *Kiebinklicia* (1a, 35), *Kukuticzia* (1a, 12), *Kulbakicia* (1a, 14), *Kuliczia* (2a, 152), *Lapinicia* (1a, 28), *Latwicia* (2a, 42), *Lawkicia* (2a, 13), *Lukicia* (1a, 28), *Lukszticia* (1a, 18), *Margielicia* (2a, 31), *Meylicia* (1a, 11), *Melnikicia* (1a, 42), *Pagrundicia* (2a, 20), *Pakalnicia* (1a, 48), *Plepikicia* (2a, 165), *Puteykicia* (1a, 27), *Sapiegicia* (2a, 16), *Spiewokicia* (1a, 40), *Staniulicia* (1a, 24), *Stasiukicia* (2a, 21), *Szepeticia* (1a, 50), *Tumelicia* (1a, 11), *Ułdukicia* (2a, 20), *Walukicia* (2a, 49), *Wienzindicia* (2a, 102), *Wilkicia* (2a, 10), *Wirzicia* (2a, 34), *Wowerycia* (2a, 24), *Žiemayticia* (2a, 38).

Šie motery asmenvardžiai dažniausiai sudaryti iš šaltiniuose taip pat užrašyty vyry asmenvardžių su galūne -is, -ys, pvz.: *Balulis* (2b, 13), *Banis* (1a, 25), *Budris* (1a, 10), *Budrys* (1b, 8), *Cipikis* (1a, 32), *Degutis* (1a, 55), *Didziulis* (1a, 49), *Driskis* (1a, 19), *Gauczys* (1a, 4), *Girczis* (1a, 13), *Gotynis* (1a, 19), *Igaunis* (1a, 56), *Iurgionis* (1a, 43), *Kiszkis* (2b, 130), *Kulis* (1a, 44), *Lapinis* (2a, 86), *Lawkis* (2a, 6), *Margielis* (1a, 48), *Pagrundis* (2a, 42), *Pakalnis* (1a, 34), *Puteykis* (1a, 46), *Szepetis* (2a, 30), *Tumelis* (2a, 14), *Ułdukis* (1a, 55), *Wienazindis* (1a, 39), *Wirzis* (2a, 102), *Woweris* (1a, 30), *Zemaitis* (1a, 11). Nors dalis priesagos -ycia vedinių turi šaltiniuose tik vyry asmenvardžių atitikmenis su galūne -a, -as, pvz.: *Baltuska* (1a, 2), *Burbula* (1b, 3), *Dalbogas* (1a, 57), *Daratenas* (1a, 56), *Duda* (1a, 45), *Plepikas* (2a, 153), *Sapiega* (1a, 41), *Spiewokas* (1a, 34), *Stasiukas* (2a, 56), *Walukas* (1a, 50), *Wilkas* (1a, 28). Iš asmenvardžių *Meyla* (1a, 27), *Meytas* (1a, 44), *Meyle* (1a, 22), *Meylus* (1a, 34) gali būti sudaryta *Meylicia*.

-aičia. Su šia lietuviška priesaga yra sudaryti 177 asmenvardžiai (t.y. 5,9%), pvz.: *Bartoszkaycia* (1a, 26), *Bradawkaycia* (1a, 38), *Ciabatorunaycia* (2a, 23), *Czekayczia* (2a, 159), *Ciupikaycia* (1a, 24), *datkunaycia* (1a, 4), *Didelaycie* (2a, 65), *Dylaycia* (1a, 1), *Eybutaycia* (2a, 7), *Eydynikaycia* (2a, 11), *Gindvilaycie* (2a, 78), *Gotinaycia* (1a, 11), *Gudonaycie* (1a, 64), *Iafaycia* (1a, 2), *Iocinaycia* (1a, 22), *Ionaycia* (1a, 53), *Iuszkaycia* (1a, 1), *Kiszunayczia* (2a, 156), *Krugaycia* (2a, 93), *Kulikaycia* (1a, 24), *Kuraycia* (1a, 38), *Maciunaycia* (2a, 46), *Medginaycia* (1a, 46), *Meszkinikaycia* (1a, 25), *Miciunaycia* (1a, 2), *Mikaycia* (1a, 24), *Minaycia* (1a, 24), *Minotaycia* (1a, 27), *Narbutaycie* (2a, 57), *Narwidaycia* (2a, 83), *Petracycia* (1a, 8), *Pilataycie* (2a, 68), *Piragaycia* (2a, 102), *Piwowaraycia* (1a, 3), *Puteykaycia* (1a, 25), *Rajſtynaycia* (2a, 14), *Rydykaycia* (1a, 24), *Rukaycia* (1a, 25), *Ruzgaycia* (2a, 62), *Seybutayczia* (2a, 164), *Simanaycie* (2a, 50), *Skutaycie* (2a, 63), *Spiewokaycia* (1a, 49), *Skwirbunaycia* (2a, 39), *Srogaycia* (2a, 26), *Staniulaycia* (1a, 3), *Stankunaycia* (1a, 27), *Strawpaycia* (1a, 27), *Szalnaycia* (2a, 32), *Szymonaycia* (2a, 39), *Talaczkaycia* (2a, 27), *Tryłupaycie* (1a, 31), *trumpaycie* (2b, 59), *Werbaycia* (1a, 18), *Žygunaycia* (2a, 37), *Zukaycie* (2a, 42), *Zwieglaycie* (1a, 77).

Šaltinyje užrašyti vyru asmenvardžiai rodo, kad su priesaga *-aičia* moterų asmenvardžiai yra sudaryti: a) iš asmenvardžių su galūne *-a*, *-as*, pvz.: *Bradawka* (1a, 13), *Czebatorunas* (1a, 40), *Datkunas* (1a, 25), *Eydinikas* (2a, 11), *Ion is* (1b, 4), *Iuszka* (1a, 28), *Kiszūnas* (1a, 52), *Krugas* (1a, 52), *Maciu-nas* (1a, 23), *Medzginas* (2a, 17), *Miciunas* (1a, 45), *Mikas* (2a, 46), *Narbutas* (2a, 63), *Pilotas* (1a, 12), *Rydikas* (1a, 10), *Rukas* (1a, 10), *Ruzgas* (1b, 14), *Skutas* (2a, 156), *Skwirbunas* (2a, 63), *Spiewokas* (1a, 34), *Sroga* (1a, 43), *Stankunas* (1a, 38), *Szalna* (1a, 24), *Talaczka* (1a, 32), *Trumpa* (1a, 21); b) iš asmenvardžių su galūne *-is*, pvz.: *Ciupikis* (1a, 13), *didelis* (1b, 4), *Dylis* (1a, 38), *Eybutis* (2a, 21), *Gindvilis* (1b, 8), *Gotynis* (1a, 19), *Gudonis* (1a, 25), *Kuris* (1a, 14), *Miniotis* (1a, 47), *Narwidis* (1a, 40), *Puteikis* (1a, 46), *Raystini-s* (1a, 40), *Seybutis* (2a, 84), *Szymonis* (1a, 32), *Trilupis* (1a, 8), *Žygunis* (1a, 50), *Žwieglis* (1a, 54). Pastarieji darybos atvejai yra retesni.

-ovna. Slaviška priesaga, su kuria sudaryti 134 įvardijimų antrieji asmenvardžiai (t.y. 4,46%), pvz.: *Abarowna* (2a, 105), *Adamowna* (1a, 29), *Balciunowna* (2a, 104), *Baliunayciowna* (1a, 53), *Bałtrowna* (1a, 14), *Bizdziowna* (2a, 2), *Boiarowna* (2a, 95), *Buszowna* (2a, 79), *Daratanowna* (1a, 28), *Dygiowna* (2a, 30), *Dylowna* (1a, 33), *Dorotowna* (1a, 5), *Dziukowna* (2a, 104), *Gaydelowna* (1a, 37), *Gauciowna* (1a, 5), *Giedroyciowna* (2a, 46), *Gindwilowna* (1a, 56), *Gotynacyciowna* (1a, 53), *Gudacyciowna* (1a, 5), *Idouna* (1a, 12), *Igawniowna* (2a, 30), *Iakubayciowna* (1a, 3), *Iodgalwiowna* (1a, 37), *Iuknowna* (1a, 32), *Iureviczowna* (2a, 79), *Jurgialowna* (1a, 21), *Kibildowiczowna* (2a, 86), *Kimbarowna* (2a, 48), *Klišianowna* (1a, 35), *Kuku-ciowna* (1a, 53), *Kurkleciowna* (2a, 150), *Laukiowna* (1a, 6), *Margielowna* (1a, 38), *Podziowna* (2a, 105), *Pogyrowna* (1a, 41), *Posausiowna* (1a, 7), *Putrowna* (2a, 20), *Repzowna* (2a, 98), *Rukacyciowna* (1a, 33), *Sniegowna* (2a, 101), *Staniowna* (1a, 10), *starkielowna* (1a, 30), *Stasiukacyciowna* (1a, 45), *Szy-kildowna* (1a, 5), *Szwedowna* (2a, 105), *Tyiunelowna* (1a, 33), *Žemayciowna* (2a, 26).

-ienė (-ienė, -ienia, -ieni, -enie, -ene, -enia, -eny). Su šia lietuviška priesaga sudaryta 130 krikštamočių įvardijimo asmenvardžiai (t.y. 4,33%), pvz.: *Abarenia* (1a, 3), *Andrunienia* (1a, 28), *Agurkienia* (1a, 28), *Baiorenia* (1a, 18), *Bakanienia* (1a, 3), *Balciunienia* (1a, 3), *Banieni* (2a, 42), *Bielinienia* (1a, 24), *Blawgiene* (2a, 57), *Bragienie* (2a, 101), *Brawskieni* (2a, 43), *Ciesiulenė* (2a, 48), *Czabatarenia* (2a, 85), *Dalibagiene* (2a, 147), *Degutienie* (2a, 101), *Deyniene* (2a, 101), *dewanienia* (1a, 3), *Deweriene* (2a, 98), *Didziu-leny* (2a, 41), *Dziukienie* (1a, 25), *Eybutienie* (2a, 146), *Gadziunienia* (1a, 3), *Gaydene* (2a, 2), *Garolenie* (2a, 100), *Gerwenia* (1a, 10), *Gieguziene* (1a, 45), *Gigieleni* (2a, 68), *Gindvilenie* (2a, 155), *Grodiene* (2a, 49), *Gulczynienia* (1a, 1), *Idelenia* (1a, 20), *Idiene* (1a, 18), *Igaunieni* (2a, 107), *Iociene* (2a, 69), *Ionienie* (2a, 59), *Katweny* (2a, 49), *Koparieny* (2a, 80), *Kaziemiekienia* (2a, 40), *Kielecziunienie* (2a, 151), *Klusienie* (2a, 108), *Kluwienienie* (1a, 2), *Kukitiene* (1a, 7), *Kulbakienie* (2a, 32), *Kulenie* (2a, 98), *Kurkleleny* (2a, 106), *Kwilenienia* (2a, 48), *Laszienia* (1a, 27), *Likszenie* (2a, 163), *Maniulenie* (1a, 39), *Matulenja* (1a, 19), *Micienia* (1a, 22), *Miezienia* (1a, 21), *Mikszie* (2a, 98), *Pelutiene* (2a, 99), *Pilkienia* (1a, 4), *Pilotienia* (1a, 27), *Pilwienia* (1a, 4),

Pogiriene (2a, 103), *Putrenia* (1a, 19), *Rawgieni* (2a, 43), *Ruzgiene* (2a, 108), *Sabutienie* (2a, 50), *Skutienie* (2a, 164), *Snibzlene* (2a, 77), *Srogienie* (2a, 39), *Staniulenys* (2a, 58), *Szakalene* (2a, 68), *Szykildenia* (1a, 23), *Szlakiene* (2a, 5), *Tyiunene* (1a, 44), *Tilindiene* (2a, 102), *Trylkupienie* (1a, 23), *Uldukienie* (1a, 41), *Wedarienie* (2a, 159), *Werfelenie* (1a, 12), *Žybolenie* (1a, 41), *Zurzienia* (1a, 19), *Zwiegliene* (1a, 13).

Asmenvardis *Streykuoviene* (2a, 156) rodo, kad buvo žinoma ir lietuviška priesaga -uvienė, kuri dabar vartojama ištekėjusių moteryų pavardėms sudaryti iš dviskiemenių vyry pavardžių su galūne -us. Minėtas asmenvardis gali būti sudarytas iš asmenvardžio *Streykus* (2a, 143).

Dažnesni ir krikštamočių asmenvardžiai su slaviškomis -sk- tipo priesagomis. Pirmojoje bažnytinėje knygoje jų surasta 38, o antrojoje - 71. Taigi bendras skaičius 109 (t.y. 3,63%), pvz.: *Baranowska* (1a, 23), *Byczkowska* (1a, 35), *Burdynska* (2a, 166), *Czyscka* (2a, 88), *Girulska* (1a, 55), *Iankowska* (2a, 107), *Kalinowska* (2a, 145), *Kaminska* (2a, 92), *Kizanowska* (1a, 5), *Kosiarczka* (2a, 80), *Koralewska* (2a, 24), *Kropiwnicka* (1a, 43), *Lasinska* (2a, 75), *Ligucka* (2a, 32), *Lipška* (1a, 28), *Mafalska* (2a, 15), *Minska* (2a, 4), *Orzewska* (2a, 103), *Ostrowska* (1a, 26), *Pawłowska* (1a, 10), *Ratkowska* (1a, 39), *Skardynska* (2a, 148), *Sokołowska* (2a, 147), *Szakalinška* (2a, 143), *Szakalowska* (2a, 32), *Wasilewska* (2a, 146), *Wercinska* (2a, 13), *Wiwulska* (2a, 55), *Woronecka* (2a, 84), *Wroblewska* (2a, 3), *Zablocka* (1a, 10), *Zawacka* (2a, 166), *Złocka* (2a, 153).

-(i)ūčia. - Su šia priesaga sudaryti 27 asmenvardžiai (t.y. 0,9%), pvz.: *Auluczia* (2a, 149), *Berniucia* (1a, 23), *Brodesiucia* (1a, 15), *Driskiucia* (2a, 71), *Girciucie* (2a, 52), *Katlorucia* (2a, 35), *Mateykucia* (1a, 28), *Mateiciūcia* (2a, 85), *Rawgucia* (2a, 62), *Szeykuczcia* (2a, 145), *Szymkuczcia* (2a, 95), *Wargaliucia* (1a, 22), *Wowerucia* (2a, 18). Dažniausiai jie sudaryti iš vyry asmenvardžių su galūne -us: *Aulus* (2a, 34), *Driskius* (2a, 128), *Gircius* (1a, 38), *Matiekus* (2a, 165), *Szeykus* (2a, 152), *Wawerius* (2a, 159), nors šaltinių asmenvardžiai liudija ir kitokius darybos su priesaga -ūčia atvejus, pvz.: *Brodesiucia* – *Bradesis* (2a, 77) ir *Rawgucia* – *Rawgas* (1a, 14).

9 asmenvardžiai (t.y. 0,2%) sudaryti su slaviška priesaga -anka, pvz.: *Montygaylanka* (1a, 25), *Ostrowczanka* (1a, 5), *Rimsianka* (2a, 75).

4 asmenvardžiai (t.y. 0,13%) turi priesagą -ynia, -inia¹¹: *Bridinia* (1a, 4), *Iarmolina* (1a, 26), *Moytigaylina* (1a, 20), *paberczyna* (1a, 1).

10 krikštamočių antrieji asmenvardžiai sutampa su vyry asmenvardžių formomis, pvz.: *Barbara Dylis* (1a, 45), *sophia Gruslis* (2a, 27), *Marina Iocis* (2a, 12), *Sophia Kawaunas* (2a, 72), *Catharina Kulelis* (1a, 31), *Ursula Rudokas* (1a, 40), *sophia Tykldis* (2a, 7), *Christina Wayszwidis* (1a, 25).

7 asmenvardžius būtų galima vertinti kaip vyry asmenvardžių kilmininko linksnio formą, pvz.: *Marianna Boiaruna* (1a, 18), *Christina Digia* (1a, 22), *Krystyna Dygiela* (1a, 18), *Catarina Kuleina* (1a, 15), *Magdalena Mastawa* (1a, 49), *Marianna Miežuyčia* (2a, 106), *Agnes Paucia* (1a, 9). Antrasis šių

¹¹ Plačiau apie šią priesagą žr.: Maciejauskiene V. Min. veik. P. 273.

motery asmenvardis lyg ir galėtų nurodyti, kieno ji duktė ar žmona. Nors šių asmenvardžių kilmė gali būti ir kitokia, pavyzdžiu – iš vyro asmenvardžių, pakeitus pastarųjų galūnę moteriškos giminės galūne -(i)a. Panašiai, tik su galūne -é (rašoma -e, -ie), gali būti sudaryti ir tokie krikštamočių asmenvardžiai: *Berunkie* (1a, 13), *Gudamarte* (1a, 18), *Ligumiszkie* (1a, 51), *Urbanonie* (1a, 18). Plg. vyry asmenvardžius *Berunkis* (2a, 143), *Ligumiszkis* (2b, 109), *Urbanonis* (1a, 64). Ypač įdomus yra asmenvardis *Gudamarte*, sudarytas iš asmenvardžio *Gudas* – plg. *Martini Gudas* (1a, 26), *Ioannis Gudas* (2a, 11) – ir bendrinio žodžio *marti*, t.y. *Gudo marti*. Vyry asmenvardžiai su antruoj komponentu žentas XVI–XVII a. dokumentuose nebuvo reti. Yra jų ir tiriamuose šaltiniuose (žr. skyrelyje "Asmenvardžių kilmė").

Galbūt iš kokios šeimos moteris kilusi, parodo tokie antrieji krikštamočių asmenvardžiai : *Eduige Iakubaciow* (2a, 85), *Elizabeth Kurklow* (1a, 20).

Tokių čia aptarty ne visai aiškios ar įvairiai galimos interpretuoti darybos krikštamočių asmenvardžių abiejose bažnytinėse knygose labai nedaug. Jų suskaičiuota apie 25, t.y. 0,83%.

1679–1693 m. Kriauny parapijos jungtuvių registracijos knygoje iš motery minimos tik nuotakos (jų užrašyta 320), o 1696–1719 m. knygoje minima 290 nuotakų ir 90 motery liudininkų. Iš abiejose bažnytinėse knygose minimy 610 nuotakų 595 yra užrašytos dviem asmenvardžiais. Taigi čia bus aptarta 595 antryjų nuotakų įvardijimo asmenvardžių daryba.

Įdomu tai, kad čia vėl vyrauja lietuviškos priesagos (plg. krikštijamų kūdikių motiny ir krikštamočių asmenvardžių darybą). Pagal vieną ar kitą priesagą turinčių asmenvardžių skaičių galima būty sudaryti tokia priesagų dažnumo eilę:

-yčia. 202 asmenvardžiai, (t.y. 33,94%), pvz.¹²: *Augulicia* (1b, 8), *Auksztakocia* (1b, 5), *Aulicia* (1b, 19), *Balulonica* (2b, 138), *Berćicia* (1b, 15), *Berunkicia* (1b, 8), *Bieńdorycia* (1b, 8), *Ciesulicia* (1b, 11), *Dyrdiccia* (1b, 11), *Gaweničia* (1b, 16), *Gogicia* (1b, 3), *Gudelicia* (1b, 13), *Gudicia* (1b, 10), *Ianuszkatycia* (2b, 109), *Iodagalwicia* (1b, 15), *Iudosićia* (1b, 16), *Jurgialicia* (1b, 7), *Kaziemiekicia* (1b, 13), *Kirwelicia* (1b, 12), *Kiukicia* (1b, 21), *Klisionicia* (1b, 17), *Klisicia* (2b, 118), *Krugicia* (2b, 115), *Kumpulicia* (1b, 8), *Kurmicia* (2b, 113), *Kurelicia* (1b, 4), *Masticia* (2b, 119), *Matsonicia* (1b, 20), *Mingialicia* (1b, 6), *Narwidycia* (1b, 11), *Ozycia* (2b, 115), *Padazicia* (2b, 122), *Paliwonicia* (1b, 19), *Palulonica* (1b, 17), *Pasawsiccia* (1b, 15), *Piworycia* (1b, 14), *Rukicia* (1b, 8), *stankicia* (1b, 7), *starkicia* (1b, 7), *stasulonica* (1b, 18), *szesielgicia* (1b, 14), *szymononicia* (1b, 18), *szukicia* (1b, 17), *Tarkicia* (1b, 11), *Tyiunelicia* (1b, 11), *Tilindicia* (2b, 126), *Trayniczja* (2b, 136), *Waykuticie* (2b, 129), *Weblicia* (1b, 3), *Žaguniczja* (2b, 142), *Žmiakicia* (1b, 16), *Žwieglicia* (1b, 13).

Šie asmenvardžiai, matyt, sudaryti iš analogiškų knygose užrašytų vyro asmenvardžių: a) su galūne -is, -ys, pvz.: *Augulis* (1a, 8), *Awksztakais* (2a,

¹² Čia bus pateikiami tik iki šiol neminėti asmenvardžiai, sudaryti su priesaga -yčia bei kitomis.

43), *Balulonis* (1a, 55), *Bercis* (1a, 1), *Berunkis* (2a, 143), *Ciesiulis* (2a, 72), *Gogis* (2a, 95), *Gudelis* (1a, 15), *Ianuszkaytis* (1a, 10), *Kirwelis* (1a, 5), *Kukis* (1a, 15), *Klifzanis* (1a, 9), *Kliszys* (1a, 40), *Kurmis* (1b, 13), *Mingielis* (1b, 8), *Narwidis* (1a, 40), *Ozis* (2a, 20), *Palulanis* (1a, 10), *Pasausis* (1a, 32), *Stasiulonis* (1a, 39), *Tyiunelis* (1a, 32), *Tilindis* (1a, 29), *Waykutis* (2b, 129), *Žagunis* (1a, 25), *Zwiegis* (1a, 54) (tokie atvejai yra dažniausi); b) su galūne -a, -as, pvz.: *Dyrsa* (1a, 23), *Gawenas* (1a, 23), *Gudas* (1a, 26), *Kazamiekas* (1a, 13), *Krugas* (1a, 52), *Masta* (2a, 91), *Padakſza* (1a, 11), *Paliwonas* (1b, 19), *Rukas* (1a, 10), *Tarkas* (2b, 133), *Žmekas* (1a, 11); c) su galūne -(i)us, pvz.: *Aulus* (1a, 55), *Bendorius* (1a, 25), *Tarkus* (2a, 72).

-aičia. 180 asmenvardžių (t.y. 30,25%), pvz.: *Adomonaycia* (2b, 111), *Anciunaycia* (2b, 115), *Baltuszkaycia* (1b, 13), *Barawikaycia* (2b, 109), *Berniunaycia* (1b, 6), *Bradawkaycia* (1b, 14), *Buywanaycia* (2b, 110), *Danilayczia* (2b, 139), *Daratenaycia* (1b, 7), *Drawinikaycia* (2b, 126), *Dudulaycia* (1b, 18), *Dulinaycia* (1b, 14), *Gadziunaycia* (1b, 7), *Iciunaycie* (2b, 122), *Iokubonaycia* (1b, 15), *Iozupanaycia* (1b, 6), *Karunžaycia* (1b, 18), *Kaszponaycia* (1b, 13), *Kibickaycia* (1b, 13), *Kiepałaycia* (1b, 16), *Krifiunayczia* (2b, 136), *Kumaycia* (2b, 129), *Lawrynnaycia* (2b, 112), *Ligumaycia* (1b, 13), *Martinaycia* (1b, 2), *Michaławskaycia* (1b, 16), *Mikienaycia* (1b, 10), *Murzaycia* (2b, 131), *Nakaycia* (2b, 117), *Narszenaycia* (2b, 112), *Pagiraycia* (2b, 111), *Paysiunaycia* (2b, 112), *Palonaycia* (2b, 112), *Petraszkaycia* (2b, 131), *Petronaycie* (2b, 124), *Puzynaycia* (1b, 6), *Rymaycia* (2b, 138), *Skardynskaycia* (1b, 7), *zapowalaycia* (1b, 7), *Tarwidayczia* (2b, 136), *Teterayczia* (2b, 129), *Tyiunaycia* (2b, 111), *Twerianaycia* (2b, 124), *Wadeykaycia* (2b, 112), *Waytkunayczia* (2b, 135), *Walentynaycia* (1b, 12), *Węckunaycie* (2b, 120), *Werbickaycia* (2b, 114), *Witkaycia* (1b, 21), *Židayczia* (2b, 140).

Asmenvardis *Kurklayte* (2b, 115) yra vienintelis sudarytas su priesaga -aitė, kuri dabar vartojama bendrinėje kalboje neištekėjusių moterų pavardėms sudaryti iš tévo pavardės su galūne -a, -as. Motery asmenvardžiai su priesaga -aičia sudaryti iš vyriškų: a) su galūne -a, -as, pvz.: *Baltuszka* (1a, 2), *Berniunas* (1a, 48), *Bradawka* (1a, 13), *Daratena* (2b, 12), *Drevinikas* (1b, 5), *Gadziunas* (1a, 40), *Iciunas* (2b, 122), *Kafzponas* (1a, 32), *Kibickas* (1a, 55), *Krysiunas* (1a, 37), *Mikienas* (2a, 52), *Murza* (1a, 30), *nakas* (1a, 2), *Paysiunas* (2b, 112), *Pietraszko* (2a, 90), *Puzynas* (2a, 98), *Twarianas* (2a, 107), *Wadeyka* (2a, 22), *Wilkas* (1a, 28); b) su galūne -is (rečiau), pvz.: *Buiwenis* (1a, 3), *Dudulis* (1b, 14), *Iakubonis* (1a, 49), *Iozoponis* (1a, 55), *Pagiris* (1a, 39), *Petraniš* (1a, 7), *Skardinskis* (2a, 83), *Tarwidis* (2b, 136).

-ova. 95 asmenvardžiai (t.y. 15,96%), pvz.: *Berciowa* (2b, 118), *Cziekiowa* (2b, 130), *Dabragowa* (2b, 134), *Gaydziowa* (2b, 132), *Gudanova* (1b, 14), *Iurgiancowa* (1b, 18), *Iurkielowa* (2b, 132), *Kapliowa* (2b, 140), *Kazemakowa* (1b, 4), *Klisionowa* (1b, 16), *Krysiukaniowa* (2b, 134), *Krugowa* (2b, 113), *Kurelowa* (1b, 5), *Lelukowa* (1b, 19), *Matulenowa* (2b, 113), *Margielowa* (1b, 6), *Nartkunowa* (2b, 114), *Palulenowa* (1b, 20), *Putrowa* (2b, 135), *Rymowa* (1b, 5), *spiewakowa* (1b, 13), *stanelowa* (1b, 15), *Staniulowa* (2b, 126), *Styrnowa* (2b, 132), *Strungiowa* (2b, 112), *szepeciowa* (1b, 18), *Szyrwiowa* (2b, 133), *Wekierowa* (1b, 10), *Urbaniowa* (2b, 137), *Wederelowa* (2b, 114),

Werszelowa (2b, 114), *Zibalowa* (1b, 6), *Žemayciowa* (1b, 15), *Žwieglowa* (2b, 114).

Tai, kad nuotakų asmenvardžiai sudaromi su priesaga *-ova*, kuri papras-tai vartojama ištekėjusių motery pavardėms sudaryti iš vyro pavardės, galima paaiškinti dvejopai: 1) nuotakos gali būti našlės, antrą kartą tekancios moterys, todėl yra įvardytos pagal buvusį vyρą; 2) kartais gali būti supainiojama slavišku priesagą *-ova* bei *-owna* vartosena.

-owna. 62 asmenvardžiai (t.y. 10,42%), pvz.: *Baiorunowna* (1b, 9), *Bernatowna* (2b, 110), *Bielunowna* (1b, 3), *Berziowna* (2b, 130), *Blaugowna* (1b, 2), *Delenkiewiczowna* (2b, 131), *Dewenowna* (2b, 131), *Dewinciowna* (1b, 9), *Gaiweniowna* (1b, 4), *Gaweniowna* (1b, 5), *Gigielowna* (1b, 10), *Kupciunowna* (1b, 19), *Laſzowna* (2b, 2), *Malunowna* (1b, 3), *Melnikowna* (1b, 3), *Murmowna* (2b, 129), *Pawlukacyowna* (1b, 8), *Pogrundziowna* (2b, 140), *Puteykowna* (1b, 2), *Reynaytowna* (1b, 3), *Skirowna* (1b, 2), *Skrebunowna* (2b, 120), *Szeszkielowna* (2b, 135), *Szymkiewiczowna* (1b, 2), *Urbanowna* (1b, 2), *Werbeiowna* (1b, 2), *Wirbałowna* (1b, 9), *Žylowna* (1b, 15), *Zwiegłowna* (1b, 3), *Žwirblayciowna* (1b, 10).

-(i)ūčia. 40 asmenvardžiai (t.y. 6,72%), pvz.: *Adamuniucia* (2b, 110), *Baiorucia* (1b, 10), *Bartasiucia* (2b, 127), *Bielučia* (1b, 14), *Blagucia* (1b, 4), *Dawkniciucia* (1b, 13), *Kiszucia* (2b, 112), *Klisiucia* (2b, 119), *Kopciucia* (1b, 5), *Margielucia* (1b, 4), *Radysiucia* (1b, 21), *Saladziucia* (1b, 16), *Skwirbucia* (2b, 109), *Starkucia* (2b, 141), *Warkalucia* (1b, 8).

Šaltiniuose užrašyti asmenvardžiai rodo, kad šie motery įvardijimo nariai su priesaga *-(i)ūčia* gali būti sudaryti iš vyro asmenvardžių: 1) su galūne *-us*, pvz.: *Bartaſzius* (2a, 165), *Biełus* (2b, 129), *Kiszus* (2a, 18), *Starkus* (1b, 16); 2) su galūne *-is*, *-ys*, pvz.: *Adamonis* (1a, 26), *Kliszys* (1a, 40), *Margielis* (1a, 48), *Radisžis* (2b, 136); 3) su galūne *-as* – *Baioras* (1a, 49); 4) su galūne *-ē* – *Blagie* (2a, 6). O asmenvardis *Warkalucia* gali būti sudarytas iš vyriškų *Warkała* (1a, 34), *Warkale* (1a, 44), *Warkalis* (1b, 14).

10 nuotakas įvardijančių asmenvardžių turi *-sk-* tipo priesagas (t.y. 1,68%), pvz.: *Grabowska* (1b, 5), *Kibicka* (2b, 110), *Meškowska* (2b, 115), *Wierbicka* (1b, 14).

-ienė. Su šia lietuviška priesaga sudaryti 6 asmenvardžiai (t.y. 1%), pvz.: *Czekutieni* (2b, 133), *Iodelienia* (2b, 136), *Labienie* (1b, 13), *Melnikienie* (1b, 9), *Rymoniene* (1b, 12). Taip greičiausiai įvardytos antrą kartą tekancios moterys, buvusios našlės (plg. asmenvardžius su slaviška priesaga *-ova*).

1696–1719 m. jungtinių registracijos knygoje be nuotakų dar minima 90 motery liudininkiu, kurios įvardytos dviem asmenvardžiais. 88 antrėj. šių motery asmenvardžiai, t.y. 97,77%, yra sudaryti su slaviška priesaga *-ova*, pvz.: *Aulowa* (133)¹³, *Braziunowa* (132), *Czabatorowa* (141), *Cziupikowa* (135), *Czulkowa* (140), *Dabragowa* (134), *Dukiowa* (136), *Iaczelowka* (133),

○ ○ ○

¹³ Ir čia pateikiama tik iki šiol neminėti su šia priesaga sudaryti asmenvardžiai. Kadangi jie visi iš 2b šaltinio, skliaustuose nurodomas tik lapo numeris.

Iocziowa (135), *Iodeykowa* (134), *Iozanowa* (115), *Kaparowa* (141), *Kazypanova* (142), *Kieciowa* (132), *Krugowa* (134), *Mikulowa* (136), *Mitakniowa* (140), *Minginianniowa* (134), *Niaukiowa* (133), *Paliunowa* (139), *Puruszkiowa* (133), *Ruzgowa* (136), *Skieyriowa* (136), *Szeszkowa* (140), *Szypowa* (140), *Szlekowa* (139), *Tarkowa* (133), *Tumulianowa* (140), *Zwiraneliowa* (134).

1 asmenvardis sudarytas su priesaga -ienė: *Idenia* (115) ir 1 turi -sk- tipo priesaga – *Wiezbicka* (136). Abu jie sudaro 2,22% visų antryjų motery liudininkų asmenvardžių.

Asmenvardžių kilmė

Čia nebus atskirai aiškinama kiekvieno abiejose bažnytinėse knygose užrašyto asmenvardžio kilmė. Tai labai išplėsty straipsio apimtį. Antra vertus, visų šaltiniuose esančių asmenvardžių etimologijos galėtų būti ir kito, visai savarankiško, straipsnio objektas. Juolab kad etimologizuoti istorinių antroponimų nėra lengva. Ši darbą sunkina jvairios priežastys. Svarbiausia – ne visada galima nustatyti autentišką etimologizuojamo asmenvardžio lyti, nes dauguma jų nelietuvių kalba rašytuose dokumentuose yra jvairiai pakeisti. Dalį tokių asmenvardžių įmanoma rekonstruoti, pasitelkus į pagalbą fonetinius kalbų (lietuvių ir lenkų) saveikos dėsningsumus, dažnai pasikartojančius šaltiniuose tų pačių asmenvardžių variantus ar pan. Kartais padeda lyginimas su dabartinėmis pavardėmis. Tačiau dalies asmenvardžių autentiškos ištys lieka nenustatytos arba, tai taip pat visiškai įmanoma, nustatomos netikslios. Taigi kai kurių istorinių antroponimų etimologija gali būti susijusi su tam tikra paklaida, kurią reikia turėti omenyje vertinant tokio tyrimo rezultatus. Šiaip jau asmenvardžių, užrašytų XVII–XVIII a. istorijos dokumentuose, kilmės aiškinimai yra labai reikalingi. Jie, be kita ko, padėtys patikslinti ir kai kurias jau pateiktas dabartinių mūsų pavardžių etimologijas.

Šiame skyrelyje, kaip jau minėta, nepateikiamas visų asmenvardžių etimologijos, o aptariamas bendras abiejų bažnytininių knygų skirtingų asmenvardžių (kaip jie atrinkti, buvo aiškinta nagrinėjant asmenvardžių darybą) kilmės vaizdas. Svarbiausia buvo nustatyti: 1) kokia asmenvardžių kilmė, 2) koks skirtingos kilmės asmenvardžių kiekybinis santykis.

Pagal kilmę galima skirti dvi pagrindines asmenvardžių grupes: 1) lietuviškos kilmės; 2) nelietuviškos kilmės. Tačiau ne visi aptariami asmenvardžiai gali būti priskirti vienai ar kitai grupei. Tai lemia minėti istorinių antroponimų autentiškų formų nustatymo taigi ir kilmės išaiškinimo sunkumai. Be to, net ir neabejojant asmenvardžio autentiškumu ne visada įmanoma išaiškinti jo kilmę arba galimą ne viena lygiavertė to paties asmenvardžio etimologinė interpretacija. Todėl be dviejų pirmųjų (pagrindinių), skiriama dar dvi asmenvardžių grupės: 3) be kitokios, gali būti ir lietuviškos kilmės ir 4) neaiškios kilmės. Beveik visi pastarųjų grupių asmenvardžiai ir teoriškai, ir praktiškai gali papildyti lietuviškos arba nelietuviškos kilmės asmenvardžių grupes. Tereikia išaiškinti jų kilmę.

1. Tarp 1044 skirtingų pirmosios bažnytinės knygos asmenvardžių 464 (t.y. 44,44%) yra lietuviškos kilmės, pvz.¹⁴ : *Ayswidelis* (1a, 33), *Ayswidis*

¹⁴ Trumpumo sumetimais čia pateikiami ne visi šie asmenvardžiai, o tik jų dalis. Taip elgiamasi aptariant ir kitokios kilmės asmenvardžių.

(1a, 33), *Alksninis* (1a, 12), *Alksnis* (1a, 48), *Apwałaynis* (1b, 16), *Aſskinis* (1a, 5), *Augulis* (1a, 8), *Azienas* (1a, 31), *Balciunas* (1a, 7), *Balciunelis* (1a, 12), *Baltakielis* (1b, 19), *Baltakis* (1a, 26), *Baltaszanis* (1b, 14), *Barzda* (1a, 36), *Barzdenas* (1a, 7), *Berniunas* (1a, 48), *Berunkielis* (1a, 53), *Bitinas* (1a, 28), *Bizdelis* (1a, 25), *Blauzdelis* (1a, 41), *Blauzdzius* (1a, 28), *Brawszka* (1b, 17), *Bruzgulis* (1b, 14), *Budrewicz* (1a, 19), *Budris* (1a, 10), *Buytwidanies* (1a, 11), *Burbiela* (1a, 8), *Buta* (1a, 33), *Buteykonis* (1a, 34), *Butkiewicz* (1b, 2), *Butkus* (1a, 25), *Ciupikielis* (1b, 6), *Cizius* (1a, 41), *Dagiała* (1a, 2), *Dawnis* (1b, 19), *Darda* (1b, 12), *Dauiotis* (1a, 45), *Daweynis* (1a, 6), *Dawenis* (1a, 57), *Degutelis* (1a, 47), *Degutis* (1a, 55), *Deksnis* (1b, 14), *Dewinciunas* (1a, 8), *Dewincius* (1a, 48), *didelis* (1b, 4), *Didziagalwelis* (1b, 19), *Didzia galwis* (1b, 19), *Dygia* (1a, 49), *dygiata* (1a, 3), *Dyrda* (1a, 23), *Dyrdele* (1a, 49), *Dirzis* (1a, 9), *Dowenis* (1a, 42), *Drevinikas* (1b, 5), *Driſkis* (1a, 19), *Dziawgiela* (1a, 56), *Eybutis* (1a, 19), *Gaydelis* (1a, 14), *Gaydzonis* (1a, 42), *Gayzius* (1b, 4), *Galinis* (1a, 37), *Gatwelis* (1a, 57), *Garniewicz* (1a, 10), *Gaurius* (1a, 5), *Gawenas* (1a, 23), *Gawenelis* (1a, 15), *Genis* (1a, 34), *Gerulski* (1a, 50), *Giedroyc* (1a, 20), *Gilis* (1a, 38), *Gindwilis* (1b, 8), *Girunas* (1a, 28), *Gudelis* (1a, 15), *Gudonis* (1a, 25), *Gulbinski* (1a, 54), *Gurklis* (1a, 47), *Ilganis* (1b, 7), *Ilgnelis* (1b, 7), *Iagminas* (1a, 36), *Iateykiewicz* (1a, 22), *Jawidelis* (1a, 21), *Iodeykis* (1a, 2), *Iodgalwis* (1b, 15), *Iodis* (1a, 13), *Iodkalnis* (1a, 11), *Jowidis* (1a, 29), *Kalnelis* (1a, 9), *Katinas* (1a, 24), *Kawkia* (1a, 29), *Kiaukiszis* (1a, 15), *Kibinkle* (1a, 56), *Kimbar* (1a, 2), *Kirdeykielis* (1a, 30), *Kirdeykis* (1a, 11), *Kirwelis* (1b, 5), *Kiszunas* (1a, 52), *Kiukis* (1a, 15), *Kliszanis* (1a, 9), *Kliszys* (1a, 40), *Kontygaylo* (1a, 12), *Krapas* (1b, 2), *Kumpelis* (1b, 10), *Kuprelis* (1a, 54), *Kurkletelis* (1a, 54), *Kurmis* (1b, 13), *Labas* (1a, 15), *Lapiene* (1a, 11), *Laszas* (1a, 4), *Laszinis* (1a, 4), *Latwenas* (1b, 13), *Laukie* (1a, 12), *Lawzynie* (1a, 25), *Ligumiszkielis* (1a, 49), *Lynkiszintis* (1a, 47), *Linka* (1a, 13), *Lupeyka* (1a, 34), *Mayniulis* (1a, 57), *Margielis* (1a, 48), *Medeyka* (1a, 22), *Medginis* (1a, 52), *Meylas* (1a, 44), *Meylukaytis* (1a, 26), *Meylunas* (1b, 2), *Mieželis* (1a, 35), *Miezius* (1a, 5), *Milius* (1a, 20), *Minaytis* (1a, 20), *Mingielis* (1b, 8), *Miniotis* (1a, 47), *Montygailo* (1a, 52), *Murka* (1a, 36), *Murma* (1a, 28), *Murza* (1a, 30), *Nagulis* (1b, 2), *Narbut* (1a, 24), *Narbutelis* (1a, 54), *Narwaysis* (1a, 49), *Narwidelis* (1b, 11), *Narwidis* (1a, 40), *Narwilis* (1a, 14), *Oszkinis* (1a, 44), *Ožienas* (1a, 31), *Paberzis* (1a, 12), *Pagirelis* (1a, 47), *Pakalnis* (1a, 34), *Pakiškis* (1a, 23), *Pakuńnia* (1a, 22), *Pasausis* (1a, 32), *Pilkis* (2a, 48), *Pimpe* (2a, 54), *Plapis* (1a, 14), *Plikielis* (1a, 52), *Plonis* (1b, 14), *Podziukas* (1a, 26), *Podziulis* (1a, 41), *Podziunas* (1a, 37), *Podzius* (1a, 48), *Puteykis* (1a, 46), *Putra* (1a, 29), *Putrewicz* (1a, 39), *Ragine* (1b, 18), *Raystinis* (1a, 40), *Rayzsis* (1a, 6), *Raugas* (1a, 14), *Repžys* (1a, 29), *Rymkunas* (1b, 2), *Rudak* (1a, 21), *Rukanis* (1a, 20), *Ruksztela* (1b, 18), *Ruzgas* (1b, 14), *Sakatelas* (1b, 4), *Sakapikwis* (1a, 10), *Sargunas* (1b, 12), *Syrwidis* (1a, 25), *Skiras* (1a, 8), *Skirbunas* (1a, 31), *Sniegelis* (1a, 41), *Sroga* (1a, 43), *starkulis* (1a, 13), *ſtyrna* (1a, 34), *ſtrungielis* (1a, 41), *Szalna* (1a, 24), *ſzesztokielis* (1b, 17), *ſziarmuksnis* (1a, 27), *Szyłeyka* (1a, 41), *Szwilpela* (1a, 21), *Uzkurelis* (1a, 15), *Wayszwidis* (1a, 47), *Warakate* (1a, 10), *Warkatenas* (1b, 11), *Warna* (1a, 8), *Weyknium* (1b, 7), *Werksnelis* (1a, 34), *Werszelis* (1a, 45), *Wienazetis* (1a, 23), *Wienazindis* (1a, 39), *Wilkas* (1a, 28), *Wilniszkielis* (1a, 55), *Wirbałas* (1a, 27), *Wirbałelis* (1b, 4), *Wolungis* (1a, 41), *Wowerelis* (1a, 24), *Žalenas* (1b, 12),

Zameytielis (1a, 1), *Żylis* (1a, 30), *Żyrnanis* (1b, 1), *Žuklis* (1a, 52), *Žwieglis* (1a, 54), *Żwirblis* (1a, 50).

2. Nelietuviškos kilmės asmenvardžių pirmojoje bažnytinėje knygoje yra 335, t.y. 32% visų skirtinį šaltinio asmenvardžių. Jie įvairūs. Dažniausiai yra iš krikšto vardų kilę asmenvardžiai. Jų yra 225, ir tai sudaro 21,55% visų tiriamų asmenvardžių, pvz.: *Adamaytis* (1a, 23), *Adomonis* (1a, 46), *Alexandrowicz* (1a, 9), *Andreiunas* (1b, 6), *Bagdonelis* (1b, 5), *Banelis* (1a, 31), *Bartasžunas* (1a, 20), *Bernatonis* (1a, 15), *Blazey* (1a, 3), *Brazelis* (1a, 28), *Braziunas* (1a, 28), *Cieponis* (1b, 16), *Ciesiulonis* (1b, 17), *Daratenas* (1a, 56), *Eliosiunas* (1a, 43), *Gasparonis* (1a, 55), *Gryciunas* (1b, 1), *Grigalunas* (1a, 9), *Gryncewicz* (1a, 43), *Isakowicz* (1a, 19), *Iaczewski* (1a, 1), *Iakiela* (1a, 30), *Iakubaitis* (1a, 7), *Iakubonis* (1a, 49), *Iakulanis* (1a, 23), *Iananis* (1a, 5), *Iankunas* (1b, 13), *Ianowski* (1b, 7), *Ianukas* (1b, 16), *Januszstys* (1a, 18), *Ianulonis* (1b, 10), *Ianuszkaytis* (1a, 10), *Ianuszkiewicz* (1a, 5), *Jasiulonis* (1b, 5), *Iasonis* (1a, 52), *Iočielis* (1a, 46), *Ioziuinas* (1a, 11), *Iozupenas* (1b, 10), *Jurgialo* (1a, 20), *Iurgienas* (1a, 34), *Iurkiela* (1a, 33), *Kadaras* (1a, 5), *Krysiunas* (1a, 37), *Krysztapelis* (1b, 18), *Laurynonis* (1a, 26), *Lawrynowicz* (1a, 25), *Lukanis* (1a, 10), *Lukaszewicz* (1a, 9), *Macieiuinas* (1a, 18), *Maciunas* (1a, 23), *Mackun* (1a, 11), *Macziulenas* (1a, 27), *Markunelis* (1a, 55), *Martynonis* (1b, 14), *Matekus* (1a, 50), *Matiekunas* (1a, 3), *Matyostuinas* (1a, 43), *Matulenas* (1a, 55), *Matus* (1b, 3), *Michałonis* (1a, 19), *Miciunas* (1a, 45), *Mickiewicz* (1a, 2), *Miczunas* (1a, 1), *Mierkielis* (1b, 5), *Mikalojuinas* (1a, 33), *Mikieniszks* (1a, 31), *Mikolis* (1a, 24), *Mikulis* (1a, 22), *Misukas* (1b, 12), *Mišus* (1b, 4), *Paciunas* (1b, 2), *Palulanis* (1a, 10), *Palutis* (1a, 22), *Paulukanis* (1b, 2), *Pawłanis* (1a, 5), *Petranelis* (1a, 5), *Petranis* (1a, 7), *Petrikas* (1a, 20), *Petrikielis* (1a, 42), *Pilunas* (1a, 13), *Poszkaytis* (1b, 11), *Simanis* (1a, 7), *Simonenas* (1a, 33), *Stakunelis* (1b, 15), *Stanelis* (1a, 23), *stanionis* (1a, 40), *Stanis* (1a, 33), *Stanisławonis* (1a, 26), *staniutenas* (1a, 39), *Stankunas* (1a, 38), *Stapewicz* (1a, 39), *stapulonis* (1b, 20), *stasiukanis* (1a, 6), *Stasiukunas* (1a, 18), *Stasiunelis* (1b, 18), *Staszkunas* (1a, 21), *Szymanowski* (1a, 45), *Szymelena* (1b, 11), *Szimelunas* (1a, 10), *Szymonis* (1a, 32), *Tumenas* (1b, 4), *Undreyka* (1a, 30), *Urbanonis* (1a, 27), *Urbonenas* (1a, 46), *Waycielunas* (1a, 24), *Wayciulenės* (1a, 32), *Waytekunas* (1b, 6), *Walasius* (1a, 37), *Walenciunas* (1b, 12), *Walukanis* (1b, 2), *Walukas* (1a, 50), *Walulis* (1a, 27), *Wasilewicz* (1a, 43), *Wencewicz* (1a, 43), *Wenclawan* (1a, 10), *Winckunas* (1a, 38), *Winckus* (1a, 10).

99 nelietuviškos kilmės asmenvardžiai yra atsiradę iš įvairių slavų kalbų apeliatyvų (jie sudaro 9,48% visų skirtinį pirmosios bažnytinės knygos antroponimų), pvz.: *Bednarz* (1a, 32), *Bielicki* (1b, 6), *Ciąpla* (1a, 48), *Czabataris* (1a, 2), *Czabatorunas* (1b, 7), *Czernelis* (1a, 54), *Dabraga* (1a, 6), *Dabragieł* (1a, 24), *Dabrega* (1b, 14), *Dubowicz* (1b, 5), *Gąsiewski* (1a, 51), *Grabawskielis* (1a, 50), *Grabowski* (1b, 6), *Gurksi* (1a, 5), *Iablonski* (1a, 11), *Karkazas* (1b, 12), *Kawolunas* (1a, 57), *Kazamiekielis* (1b, 13), *Kazamiekielis* (1b, 19), *Konewołas* (1a, 25), *Kotlarz* (1a, 27), *Kowalewski* (1b, 12), *Krasiewicz* (1a, 47), *Krauciunas* (1a, 8), *Kropiwnicki* (1a, 27), *Kuboki* (1a, 23), *Kulesz* (1a, 31), *Kupciun* (1a, 20), *Maſalski* (1a, 20), *Melnikielis* (1b, 20), *Melnikonis* (1b, 16), *Mielnik* (1a, 7), *Mularz* (1b, 12), *Murawecki* (1a, 22), *Oſtrowski* (1a, 19), *Paliwonas* (1b, 19), *Piekarz* (1a, 22), *Piworelis* (1a, 35), *Piworonis* (1b, 14), *Podreza* (1a, 51), *Powawarelis* (1a, 5), *Puczkiela* (1a, 53), *Rybalski* (1a, 3),

Rybskiewicz (1a, 42), *Rosiewicz* (1a, 26), *Roszkowski* (1b, 3), *Skarbinski* (1b, 4), *Skrinik* (1b, 4), *Spiewakielis* (1b, 1), *Spiewokas* (1a, 34), *Stawski* (1a, 45), *Szelęgowski* (1a, 23), *Szemiot* (1a, 6), *Talaczka* (1a, 32), *Waytanis* (1a, 2), *Woytowicz* (1b, 9), *Woronecki* (1a, 41), *Vronowski* (1a, 18), *Żabecki* (1a, 50), *Zablocki* (1a, 2).

Pasitaikė 8 germaniškos kilmės asmenvardžiai, pvz.: *Busz* (1a, 49), *Dikman* (1a, 5), *Freyz* (1a, 29), *Plater* (1a, 40), *Reynard* (1a, 26), *Reynat* (1a, 32), ir 3 latviškos kilmės, pvz.: *Igawnelis* (1a, 23), *Igawnie* (1b, 11), asmenvardžiai (jie sudaro apie 1% visų skirtingu šaltinio asmenvardžių).

3. Trečiojoje grupėje yra asmenvardžiai, kurių kilmė, be kitokios, gali būti ir lietuviška. Atskirai juos pateikti atrodė tikslinga tam tikro moksli-
nio preciziškumo sumetimais. Mat beveik neabejojant daugumos jų lietuviška
kilme negalima visiškai išleisti iš akių ir kitokios kilmės galimybų. Nors pās-
tarosios visame pavardžių raidos kontekste neretai mažiau įtikimos. Tokių
asmenvardžių suskaičiuota 85 (t.y. 8,14%), pvz.: *Abaris* (1a, 35), *Aytonelis*
(1b, 9), *Baltuszka* (1a, 2), *Balukiewicz* (1b, 16), *Bradawka* (1a, 13), *Bradeselis*
(1a, 30), *Bucza* (1a, 42), *Budniewicz* (1b, 2), *Budnis* (1a, 11), *Chwilun* (1a, 41),
Dakielnis (1a, 9), *Dylelis* (1a, 55), *Dylewski* (1b, 10), *Dylis* (1a, 38), *Drusnelis*
(1b, 3), *Dukis* (1a, 26), *Gacziunelis* (1b, 7), *Garulis* (1a, 44), *Gieyweris* (1b,
10), *Gircius* (1a, 38), *Girczis* (1a, 13), *Girczonis* (1a, 31), *Indronis* (1a, 27),
Kiersnowski (1a, 33), *Kilutis* (1b, 3), *Klikas* (1a, 52), *Klusas* (1a, 27), *Kudaras*
(1a, 15), *Kuderelis* (1a, 25), *Kurelis* (1a, 52), *Kuris* (1a, 14), *Lipski* (1a, 24),
Losielis (1a, 2), *Losiewicz* (1a, 40), *Loszynski* (1a, 44), *Makutis* (1b, 15),
Manulis (1a, 6), *Minkiewicz* (1a, 46), *Miszkiewicz* (1b, 20), *Nukiele* (1b, 5),
Pielewicz (1a, 8), *Pupeykis* (1a, 41), *Rymelis* (1a, 9), *Rodziewicz* (1a, 37),
Rombalski (1b, 5), *Stalonis* (1a, 33), *steykiewicz* (1a, 46), *steykunas* (1a, 22),
Szekialis (1a, 18), *szykilda* (1a, 52), *Thowianski* (1a, 25), *Waywidis* (1a, 15),
Webas (1a, 35), *Wederas* (1a, 49), *Wegminas* (1a, 8), *Wilas* (1a, 6), *Witelis*
(1b, 12), *Wilunas* (1a, 12), *Wittan* (1a, 47), *Woydecki* (1a, 27), *Zagas* (1a, 3),
Zagieliš (1a, 4), *Žagunis* (1a, 25), *Žaguras* (1a, 14), *Zibalis* (1b, 6), *Zylinski*
(1a, 10).

4. 160, t.y. 15,32%, pirmosios bažnytinės knygos asmenvardžių priskirta
prie neaiškių kilmės. Čia pateko tokie asmenvardžiai, apie kurių kilmę
dėl įvairių (dažnai ir ekstralingvistinių) priežasčių nieko aiškaus pasakyti ne-
galima. Be to, šioje grupėje pateikiama antroponimai, kurių kilmė gali būti
aiškinama įvairiai, ir sunku surasti įtikimiausią interpretaciją. Štai dalis ket-
virtosios grupės asmenvardžių: *aplunas* (1a, 1), *Āardiniski* (1a, 10), *Bartaj*
(1a, 8), *Berkieszewicz* (1a, 20), *Bindans* (1a, 5), *Birdarz* (1a, 28), *Blaugie*
(1a, 6), *Blewgiela* (1a, 20), *Blinski* (1a, 32), *Breniukietė* (1b, 21), *Burdinski*
(1a, 14), *Ciemiewski* (1a, 7), *Ciotykas* (1a, 56), *Czalyka* (1a, 28), *Czigunski*
(1b, 5), *Czynkunas* (1a, 1), *Czomski* (1a, 5), *dabaygunas* (1a, 1), *Datkunas*
(1a, 25), *Digeskriewa* (1b, 6), *Duniz* (1b, 19), *Fasciszewski* (1a, 25), *Garrek*
(1a, 23), *Garotelis* (1a, 32), *Gotinelis* (1a, 8), *Gotynis* (1a, 19), *Hematey* (1a,
22), *Hermonowicz* (1a, 3), *Ibercelis* (1a, 12), *Itkunelis* (1b, 2), *Kagialis* (1a, 18),
Kaparis (1a, 48), *Kapazonas* (1a, 20), *Karziupanas* (1b, 2), *Kaszponas* (1a,
32), *Kaziemielis* (1a, 44), *Kiebiliskis* (1a, 27), *Kiesielis* (1a, 24), *Kiesytelis*
(1a, 0), *Kiesteren* (1a, 22), *Kieszylis* (1a, 24), *Kirka* (1a, 24), *Koloczka* (1b,
4), *Kuceyn* (1a, 20), *Kulbuskaf* (1b, 6), *Kuparis* (1b, 5), *Kupna* (1a, 46),
Kuszewski (1a, 37), *Lauge* (1a, 12), *Liczys* (1a, 3), *Liesis* (1a, 36), *Maxwele*

(1a, 14), Maranowski (1a, 53), Merszkis (1a, 21), Nakiala (1a, 21), Namca (1a, 1), Padakšza (1a, 11), Paknelis (1a, 10), Paranis (1a, 22), Pauzkonis (1a, 57), Pułdukis (1a, 19), Rarala (1a, 22), Reszkowski (1a, 39), Jadowski (1a, 22), Sapiega (1a, 41), Japkunas (1b, 18), Skingun (1a, 21), Sraralis (1a, 26), Sraszionis (1a, 19), Stadlanis (1a, 15), Szymakiszunas (1a, 19), Szmelena (1a, 27), Szolalis (1a, 14), Szwypela (1a, 19), Tereyra (1b, 12), Terera (1a, 11), Tumanin (1a, 20), Udelonis (1a, 46), Werbiecius (1a, 37), Wołyniec (1a, 46), Wortibis (1b, 6), Wowa (1b, 4), Zayris (1b, 5), Zegundis (1a, 19), Žynkiela (1a, 32), Žunka (1a, 55).

I tokias pat keturių grupes suskirstyti ir 1077 skirtinti antrosios bažnytinės knygos asmenvardžiai.

1. Lietuviškos kilmės jų yra 435 (t.y. 40,38%), pvz.¹⁵: Aukštolas (2b, 127), Awksztakais (2a, 43), Azielis (2a, 90), Azis (2a, 86), Bajaraytis (2a, 102), Bajoras (2a, 59), Berunkis (2a, 143), Bizdis (2a, 2), Briedelis (2a, 165), Buywenis (2a, 3), Burba (2a, 94), Burbulas (2a, 38), Butkunas (2a, 8), Butra (2a, 73), Czeknis (2a, 155), Czypas (2a, 98), Cirpas (2a, 44), Dagilis (2a, 147), Derwenelis (2a, 22), Derwinis (2a, 91), Dewenis (2a, 92), Deweta (2a, 10), Digienas (2a, 69), Dirzielis (2a, 50), Dryskiunas (2a, 148), Dulkie (2a, 147), Eydinikas (2a, 11), Eydugas (2a, 67), Eyswidis (2a, 87), Gaydelonis (2a, 123), Gayzowski (2a, 2), Galinis (2a, 104), Gaucis (2a, 94), Gawcielis (2a, 11), Gegelis (2a, 97), Geguzie (2a, 98), Gelazinas (2a, 94), Gilelis (2b, 129), Gruselis (2a, 13), Iasudowicz (2a, 58), Iawoysz (2a, 25), Iudogolis (2a, 42), Kayrianis (2a, 157), Kalwelis (2a, 35), Karnaczius (2a, 161), Katinelis (2b, 120), Kiawrunas (2b, 129), Kibickas (2a, 7), Kibickielis (2a, 17), Kibilda (2a, 58), Kibirkſtzis (2a, 150), kieksztas (2a, 45), Kierszulis (2a, 40), Kiestutis (2a, 52), Kietelis (2b, 112), Kietis (2a, 55), Kiszkis (2b, 130), Kuikis (2b, 126), Kukutelis (2a, 44), Kukutis (2a, 158), Kwapenas (2a, 107), Lawkienas (2a, 27), Lelukas (2a, 34), Lykszie (2b, 133), Makutis (2a, 5), Marme (2a, 90), Mazielis (2a, 24), Mediginelis (2a, 46), Meyniotis (2a, 3), Meszkiele (2a, 98), Mingienanis (2a, 154), Minkſtautis (2b, 137), Mozeyko (2a, 56), Murklis (2a, 54), Namaiuszka (2a, 149), Narkunas (2a, 91), Naruszewicz (2a, 95), Niawkie (2a, 41), Nikſtas (2a, 143), Pabaras (2a, 100), Pagrundis (2a, 42), Pakercis (2a, 54), Pilwis (2a, 101), Pintenas (2a, 157), Plikienas (2a, 53), Plikionis (2a, 57), Pukielis (2a, 6), Puknius (2a, 81), Pumputis (2a, 165), Puriuſzki (2a, 157), Purpa (2a, 29), Purpela (2a, 5), Rymdziuunas (2a, 153), Rytinis (2a, 154), Skardinſkas (2b, 138), Skirsa (2a, 98), Skreb (2a, 147), ſtulpeyka (2a, 22), Swilus (2a, 101), Szakalinski (2a, 163), Szakalis (2a, 148), Szyrwiński (2a, 63), ſziuksztulis (2a, 166), ſziurszulas (2a, 157), Szlakas (2a, 55), ſzlakielis (2a, 28), Szlekas (2a, 153), ſzlekielis (2a, 16), ſzukieliis (2a, 48), Szukienas (2a, 74), Szupinis (2a, 102), Szwedas (2a, 70), Szwedelis (2a, 93), Tarwidis (2b, 136), Tawratenės (2a, 35), Taurėle (2b, 136), Tilindis (2b, 115), Tylwikas (2a, 92), Trakniewicz (2a, 146), Tritupis (2a, 55), Trumpa (2a, 15), Tunelis (2a, 105), Ubagienas (2b, 115), Ulđukielis (2a, 56), Urwinis (2a, 156), Wadeyka (2a, 22), Wayszwidelis (2a, 1), Wanagas (2a, 100), Warlis (2a, 157), Warnelis (2a, 6), Wazgilewicz (2a, 77), Wejbutis (2b, 118), Wilutis (2a, 151), Wiralelis (2a, 161), Wirzielis (2a, 65), Wirzis (2a, 102), Žiogas (2a, 10), Žuklenas (2b, 133), Zwerblenas (2a, 74), Zwiranelis (2b, 134).

¹⁵ Pateikiami tik neminėti aptariant pirmosios bažnytinės knygos asmenvardžius.

2. Tarp nelietuviškos kilmės asmenvardžių dažniausiai yra atsiradę iš įvairių krikšto vardu. Jų yra 270 (t.y. 25,06%), pvz.: *Adamenas* (2a, 42), *Alesiun* (2a, 40), *Alisiekiewicz* (2a, 58), *Ambrozeiunas* (2a, 23), *Andreyka* (2a, 4), *Andruszkiewicz* (2a, 103), *Augustinelis* (2a, 25), *Augustinonis* (2a, 36), *Baliulis* (2b, 135), *Baltrunas* (2a, 48), *Blazeiunas* (2b, 131), *Bogdanowicz* (2a, 93), *Braziunelis* (2a, 27), *Danielewicz* (2a, 27), *Danis* (2a, 159), *Iwanowski* (2a, 45), *Iakowicz* (2a, 39), *Iakubutis* (2b, 119), *Iankowski* (2a, 155), *Iarmola* (2a, 5), *Ionulenas* (2a, 147), *Iozanis* (2b, 119), *Iozupelis* (2b, 134), *Jurgionis* (2a, 35), *Iurkowksi* (2a, 95), *Karpowicz* (2a, 166), *Kasparanis* (2a, 100), *Kazeneitis* (2a, 22), *Kaziulenas* (2a, 165), *Klimanski* (2a, 150), *Lukaszciunas* (2a, 147), *Macanis* (2b, 133), *Macieiewski* (2b, 133), *Markiewicz* (2a, 86), *Matulonelis* (2a, 128), *Matusewicz* (2a, 103), *Mickunas* (2b, 111), *Mikas* (2a, 46), *Mikołajewski* (2a, 32), *Misikanis* (2b, 136), *Pacewski* (2a, 2), *Paliunas* (2b, 139), *Paszkiewicz* (2a, 157), *Petraszunas* (2a, 159), *Petrosius* (2a, 34), *Petrulenas* (2a, 13), *Petrulski* (2b, 113), *Ramanas* (2b, 111), *Ramoszkis* (2b, 110), *Romanowski* (2a, 102), *Sabutowicz* (2a, 8), *Sakien* (2a, 8), *Sarafinas* (2a, 90), *Simelenas* (2a, 74), *Stackiewicz* (2b, 118), *Stanislenas* (2a, 8), *Staniulelis* (2a, 23), *Staniunelis* (2a, 150), *Stankiewicz* (2a, 100), *Stasiukas* (2a, 56), *Stasiukielis* (2a, 67), *Stasiunas* (2b, 119), *Staszelis* (2a, 164), *Staszianis* (2b, 141), *Staszys* (2a, 5), *Staszkiewicz* (2b, 139), *Stefanowicz* (2a, 156), *Stepanelis* (2a, 165), *Stepulanis* (2a, 94), *Stunkunas* (2a, 20), *Szczesnelis* (2a, 95), *Szymanelis* (2a, 31), *Szymkiewicz* (2a, 41), *Szymkunas* (2a, 148), *Szymulenas* (2a, 57), *Tarafsewicz* (2a, 31), *Tyszkiewicz* (2a, 160), *Tumelis* (2a, 14), *Tumonis* (2b, 115), *Unciuunas* (2b, 115), *Undrunas* (2a, 156), *undruszka* (2a, 42), *Urbanelis* (2a, 56), *Urbanowicz* (2a, 156), *Wayciunas* (2a, 99), *Wasilewski* (2a, 153), *Węckielis* (2a, 21), *Winclawenas* (2a, 65), *Woyciechowski* (2b, 139), *Woytkiewicz* (2b, 139).

Is slavišky apeliatyvy atsiradę 133 (t.y. 12,34%) asmenvardžiai, pvz.: *Atkaciunas* (2a, 58), *Baranowski* (2a, 152), *Biczkunas* (2a, 62), *Bielinski* (2a, 93), *Bielunelis* (2a, 8), *Borkowski* (2a, 164), *Borowski* (2a, 163), *Buchowiecki* (2b, 109), *Czernis* (2a, 95), *Dąbrowski* (2a, 74), *Doliniski* (2a, 164), *Gulowski* (2a, 159), *Halawacz* (2a, 146), *Kaminski* (2a, 144), *Karaşa* (2a, 96), *Kaliorunas* (2a, 36), *Kazlawskis* (2a, 26), *Kriwickas* (2a, 77), *Laskowski* (2a, 108), *Lipski* (2a, 93), *Lisowski* (2a, 155), *Łośinski* (2b, 131), *Magila* (2a, 77), *Malec* (2b, 141), *Maskaliunas* (2a, 165), *Mogila* (2a, 90), *Osmolski* (2a, 96), *Pekariunas* (2a, 70), *Pielnikas* (2a, 164), *Pietuch* (2b, 140), *Prowadziewicz* (2b, 139), *Pustnikas* (2a, 166), *Rapkowski* (2b, 130), *Slosarz* (2b, 120), *Snieszko* (2a, 160), *Sokolewski* (2a, 51), *Spiewakanas* (2a, 47), *stolorunas* (2a, 6), *Szapowal* (2a, 102), *Szydlowski* (2a, 103), *Szostak* (2a, 99), *Szpakowski* (2b, 122), *Tkaczunas* (2a, 20), *Werebiejus* (2a, 153), *Veryha* (2a, 75), *Wolfski* (2a, 166), *Wroblewski* (2a, 153), *Zawisza* (2b, 127), *Zelasko* (2a, 144), *Żukas* (2a, 22), *Żukowski* (2b, 139).

Tarp nelietuviškos kilmės asmenvardžių pasitaikė latvišky bei germanišky. Visi jie tesudaro 0,85% skirtingu antrosios bažnytinės knygos antroponimų, pvz.: *Ciepla* (2a, 3), *Cieplunas* (2a, 35), *Igaunis* (2a, 22); *Bryling* (2a, 166), *Krugas* (2a, 48), *Krugielis* (2a, 14), *Sleyderis* (2a, 105).

Visi šio šaltinio nelietuviškos kilmės asmenvardžiai sudaro 38,25%. Jų yra 412.

3. 82 asmenvardžių (t.y. 7,61%) kilmė, be kitokios, gali būti ir lietuviška, pvz.: *Alkunas* (2a, 102), *Armanas* (2a, 145), *Balinikas* (2a, 1), *Balulenas* (2a, 8), *Balulis* (2a, 13), *Balulonis* (2a, 25), *Bikiale* (2a, 81), *Dukul* (2a, 147), *Gacionis* (2a, 8), *Gogis* (2a, 95), *Grodicki* (2a, 40), *Kvilunas* (2a, 98), *Lafzas* (2a, 156), *Lafzelis* (2a, 101), *Lipicki* (2a, 91), *Myszkowski* (2b, 139), *Radiszis* (2b, 136), *Radkowski* (2a, 1), *Skineykis* (2a, 40), *Skrupski* (2a, 90), *Skutas* (2a, 156), *Slidas* (2a, 76), *Stalulonis* (2a, 24), *Straykunas* (2a, 103), *Streykunas* (2a, 59), *Streykus* (2a, 143), *Tarkas* (2b, 133), *Tarkus* (2a, 72), *Wederelis* (2a, 6), *Wersinski* (2a, 27), *Žybolelis* (2a, 1).

4. Prie neaiškių kilmės teko priskirti 148 asmenvardžius (t.y. 13,74%), pvz.: *Belszynski* (2a, 24), *Bicanas* (2a, 158), *Bliszkuis* (2b, 133), *Bogis* (2a, 22), *Braga* (2a, 94), *Brinczis* (2a, 145), *Cibarowski* (2a, 82), *Dalinis* (2b, 129), *Dapkeliis* (2b, 138), *Dapkus* (2a, 152), *Derpskas* (2a, 81), *Dunilis* (2b, 111), *Gasiunas* (2a, 165), *Gauza* (2a, 149), *Gibtaris* (2a, 57), *Gidzialis* (2a, 73), *Gieyweris* (2a, 90), *Giloszman* (2a, 48), *Kasiaracki* (2a, 71), *Kyanowski* (2a, 107), *Kłosinski* (2a, 90), *Kodlubowicz* (2a, 92), *Kosiaracki* (2a, 88), *Kulaukis* (2a, 60), *Lauciele* (2a, 54), *Lazieiuinas* (2a, 43), *Leykas* (2a, 63), *Ligucki* (2a, 89), *Meyriszkis* (2a, 86), *Midzgunas* (2b, 110), *Miginanis* (2b, 131), *Milaknis* (2a, 156), *Muciniis* (2a, 15), *Muszyra* (2a, 163), *Nawgikielis* (2a, 11), *Odeyka* (2a, 68), *Plagie* (2b, 122), *Przegaliniec* (2a, 50), *Przegalinski* (2a, 22), *Puczynski* (2a, 89), *Reymelis* (2a, 94), *Ropanowicz* (2a, 31), *Sabkiewicz* (2a, 20), *siepelis* (2a, 129), *Skuntunas* (2a, 25), *Suwinski* (2a, 161), *szalik* (2a, 7), *Szypas* (2b, 139), *szmeyszelis* (2a, 147), *Tokaldis* (2b, 138), *Twarianas* (2a, 107), *Wagniunas* (2a, 1), *Werbekas* (2b, 131), *Wiwulski* (2a, 54), *Zmelis* (2a, 40).

Palyginus pirmosios bei antrosios bažnytinės knygos asmenvardžių kilmę, matyti, kad pirmojoje yra daugiau lietuviškos kilmės asmenvardžių. Jie sudaro 44,44%, tuo tarpu antrajame šaltinyje – 40,38%. Sumažėja (tiesa, nežymiai) antrojoje knygoje ir tokijų asmenvardžių, kurių kilmė, be kitokios, gali būti ir lietuviška. Jie sudaro 7,61% (pirmajame šaltinyje – 8,14%). Be to, antrojoje bažnytinėje knygoje padaugėja asmenvardžių, kilusių iš slaviškų apeliatyvų. Cia jie sudaro 12,34%, o pirmajame šaltinyje – 9,48%. Šie duomenys, be kita ko, galėty liudyt i stiprėjančią lietuvių asmenvardžių slavinimo tendenciją. Nors šiaip jau lietuviškos kilmės asmenvardžių abiejose bažnytinėse knygose yra palyginti daug. Jie sudaro apie 42,38% skirtinį abiejų šaltinių asmenvardžių. Tuo tarpu tarp visų dabartinių lietuvių pavardžių lietuviškos kilmės pavardės, manoma, sudaro 30%¹⁶.

Asmenvardžių variantai

Palyginti plačiai yra aptarti XVIII a. lietuvių pavardžių variantai¹⁷. Todėl čia nebus kartojamasi, aiškinant tiriamy šaltinių asmenvardžių variantų atsiradimo aplinkybes, priežastis bei kelius. Tai greičiausiai yra beždra visai istorinei antroponimijai. Tik būtina atkreipti dėmesį į tai, kad bažny-

¹⁶ Vanagas A. Mūsų vardai ir pavardės. V., 1982. P. 64.

¹⁷ Maciejauskiene V. Min. veik. P. 118–151.

tinių knygy specifika neleidžia tiksliai nustatyti, kada to paties asmenvardžio variantais yra įvardytas tas pats asmuo (nors nėra jokių abejonių, kad tokio tipo šaltinyje tas pats asmuo gali būti paminėtas keletą kartų), o kada — skirtinti asmenys. Taigi neįmanoma atskirti vadinamųjų tikrujų variantų nuo spėjamų. Pastarieji, įvardijantys skirtingus asmenis, kartais gali būti ne to paties asmenvardžio variantai (dažniausiai atsiradę dėl jvairių ekstralingvistinių aplinkybių), bet savarankiškai susiformavę bei parapijoje vartoti asmenvardžiai.

Taigi, nors ir turint omenyje tam tikrą galimą paklaidą, čia bus kartu pateikiami visi būdingesni abiejose bažnytinėse knygose pastebetiniai asmenvardžiai. Sudėtinga juos suklasifikuoti, nes variantais galintys būti asmenvardžiai paprastai skiriasi ne vienu, o keliais požymiais. Todėl pasirenkant vieną kuri (galūnės, šaknies ar kamieno bei pan.) skirtumą, kiti, ypač fonetiniai bei grafiniai, laikinai lyg ir lieka nuošalyje. Ir tik vėliau pateikiami ir šiuo skirtumu turintys asmenvardžių variantai.

Skiriasi asmenvardžių variantų galūnės:

Abaras (2a, 150) — *Abaris* (1a, 35; 2a, 108) — *Abarius* (2a, 159) — *Abarus* (1a, 32). Plg. dabartines pvd. *Abāris*, *Abarys*, *Abārius*¹⁸.

Awlis (2b, 122) — *Awlius* (2a, 165) — *Aulus* (1a, 55). Plg. dabartinę pvd. *Aūlas*.

Bizdis (1a, 25) — *Byzdys* (1a, 38). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Brauszka (2a, 33) — *Brauszku* (2a, 39). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Braziuna (2b, 128) — *Braziunas* (2a, 148). Plg. dabartinę pvd. *Brazūnas*.

Cipikas (2a, 2) — *Cipikis* (2a, 70). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Czupikas (1a, 25) — *Cziupikis* (1b, 8). Plg. dabartinę pvd. *Čiūpikas*.

Digia (2a, 77) — *Digie* (2a, 89) — *Digis* (2a, 82). Plg. dabartinę pvd. *Dýgas*.

Driskis (1a, 19) — *Driskius* (2b, 128) — *Driskus* (1a, 8). Plg. dabartinę pvd. *Driskius*.

Gawena (1b, 18) — *Gawenas* (1a, 23). Plg. dabartines pvd. *Gavénas*, *Gavénià*, *Gavénis*, *Gavénius*.

Girczis (1a, 13) — *Gircius* (2a, 17). Plg. dabartines pvd. *Girčas*, *Girčys*, *Girčius*.

Igawnie (1b, 11) — *Igaunis* (1a, 56). Plg. dabartinę pvd. *Įgaunis*.

Ianuka (1b, 4; 2a, 49) — *Ianukas* (1b, 16; 2a, 69). Šiuo metu žinoma tik pvd. *Jānukas*.

Ioczis (2a, 163) — *Ioczys* (2a, 87). Plg. dabartines pvd. *Jōčis*, *Jočys*.

Iurkiala (1a, 33) — *Iurkiale* (1a, 14). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Karaſa (2a, 96) — *Karasas* (2a, 66). Plg. dabartines pvd. *Karasas*, *Karasis*, *Karosà*, *Karōsas*, *Karōsis*.

Kawkie (1a, 52) — *Kawkia* (1a, 29). Plg. dabartines pvd. *Kaūkas*, *Kaūkus*.

¹⁸ Dabartinės pavardės ir jų kilmės aiškinimas pateikiama iš "Lietuvių pavardžių žodyno" (T: 1. V., 1985; T: 2. V., 1989).

Kibinkle (1a, 56) – *Kiebinklis* (1a, 42). Dabar tokios pvd. nežinomos.

Kiszys (2a, 86) – *Kiszus* (2a, 18). Dabar tokios pvd. nežinomos.

Kulbaka (2a, 95) – *Kulbakas* (2a, 55) – *Kulbokus* (2a, 79). Plg. dabartines pvd. *Kulkoka*, *Kulkokas*.

Lapienie (2a, 24) – *Lapieni* (2a, 63) – *Lapienis* (2a, 101). Plg. dabartines pvd. *Lapienas*, *Lapienės*, *Lapienius*.

Lawkie (2a, 90) – *Lawkis* (2a, 6). Plg. dabartines pvd. *Laukas*, *Laūkis*, *Laukys*.

Lela (1b, 5) – *Lelis* (1a, 9). Plg. dabartines pvd. *Lèlis*, *Lelýs*, *Lélius*.

Medzginas (2a, 17) – *Medzginis* (2b, 112). Dabar tokios pvd. nežinomos.

Meyla (1a, 27) – *Meylas* (1a, 44) – *Meyle* (1a, 22) – *Meylus* (1a, 53). Plg. dabartines pvd. *Méila*, *Meilas*, *Méilė*, *Meilis*, *Meilius*, *Meilus*.

Miezis (1a, 9) – *Miezys* (1a, 19) – *Miezius* (1a, 5). Plg. dabartines pvd. *Miēžis*, *Miežys*.

Miniotis (1a, 47) – *Miniotys* (1a, 56). Plg. dabartines pavardes *Minioita*, *Miniotas*.

Narbutas (2a, 63) – *Narbutis* (2b, 121). Plg. dabartines pavardes *Nárbuta*, *Nárbutas*, *Narbùtis*.

Paberzis (1a, 12; 2a, 150) – *Paberzys* (1a, 20; 2b, 112). Plg. dabartinę pvd. *Pabéržis*.

Pagiris (1a, 29) – *Pagirys* (1a, 51). Plg. dabartines pvd. *Pagiris*, *Pagirys*.

Rudakas (2a, 53) – *Rudakis* (2b, 134). Plg. dabartines pvd. *Rudakas*, *Rudakis*.

Skardinskas (2b, 138) – *Skardinskis* (2a, 83). Plg. dabartinę pvd. *Skardinskas*.

Skiras (1b, 7) – *skirus* (1a, 51). Plg. dabartines pvd. *Skirýs*, *Skírius*.

Smalstis (1b, 9) – *Smalsty*s (1b, 10). Plg. dabartinę pvd. *Smalstýs*.

Sroga (1a, 43; 2a, 2) – *Srogis* (1a, 2), *frogis* (2b, 127). Plg. dabartines pvd. *Srúoga*, *Sruogis*, *Srúogius*.

Sturaf (1a, 22) – *stury*s (1a, 55). Plg. dabartines pvd. *Stúras*, *Sturis*, *Stúris*.

Staszko (2a, 144) – *Staszkus* (2a, 147). Plg. dabartines pvd. *Staškà*, *Stāskus*.

Swieris (1a, 4) – *swiery*s (1b, 11). Plg. dabartines pvd. *Svéris*, *Svérýs*.

Szeykas (2a, 93) – *Szeykus* (2a, 152). Plg. dabartines pvd. *Šeikà*, *Šéikis*, *Šeikus*.

Szyleyka (2a, 15) – *Szyleykis* (2a, 152). Plg. dabartines pvd. *Šiléika*, *Šileikis*.

Tarkas (2b, 133) – *Tarkus* (2a, 72). Dabar šios pvd. nežinomos.

Tilinde (1a, 1) – *Tilindis* (1a, 29). Plg. dabartines pvd. *Tiliñdë*, *Tilindis*.

Turkas (1a, 7) – *Turkus* (1a, 6). Plg. dabartines pvd. *Tuřkas*, *Tuřkus*.

Uldukas (2a, 92) – *Uldukis* (2b, 117). Plg. dabartines pvd. *Uldukas*, *Uldükis*.

Walukas (1b, 4) – *Waluka* (1a, 3). Plg. dabartines pvd. *Valiūkas*, *Valūkas*.

Warkala (2a, 3) – *Warkalis* (2a, 39). Plg. dabartines pvd. *Varkalà*, *Varkalas*, *Várkalis*, *Varkalýs*.

Warna (2a, 87) – *Warnas* (2b, 137). Plg. dabartines pvd. *Várna*, *Vařnas*.

Žagura (1a, 42) – *Žoguras* (1a, 12). Dabar tokios pvd. nežinomos.

Žuklias (2a, 100) – *Žuklis* (2b, 111). Plg. dabartines pvd. *Žuklijà*, *Žuklýs*.

Dabar galima tik spėlioti, ar Kriaunų parapijoje buvo susiformavę šie asmenvardžiai su nevienodomis galūnėmis, ar dėl raštininkų neatidumo, nerūpestingumo atsirado to paties asmenvardžio variantai, turintys skirtingas galūnes. Galiėjo būti ir vienaip, ir antraip. O asmenvardžių, vėliau virtusiu pavardėmis, galūnių variantai, be abejo, turėjo įtakos ir dabartinių mūsy pavardžių formų autentiškumui.

Jau asmenvardžių su nevienodomis galūnėmis variantuose, be pagrindinio, pasitaikė ir įvairių fonetinių bei grafinių skirtumų. Tokie asmenvardžių variantai ypač dažni. Juose persipynę ir mūsy asmenvardžių slavinimas, ir vienos tarmės fonetinės ypatybės, ir šiaip įvairūs atsitiktiniai asmenvardžių iškraipymai bei netikslumai. Štai pluoštelis dėl fonetinių bei grafinių skirtumų atsiradusiu asmenvardžių variantų:

Adamonis (1a, 26; 2a, 31) – *Adomonis* (1a, 45; 2a, 39). Plg. dabartines pvd. *Adamónis*, *Adomónis*.

Aſzkinis (1a, 5) – *Oszkinis* (1a, 44). Plg. dabartines pvd. *Aškinis*, *Ožkinis*.
Aukus (1a, 55; 2a, 34) – *Awlus* (1b, 6; 2a, 19) – *Owlus* (1a, 27). Plg. dabartinę pvd. *Aúlas*.

Augulis (1a, 8) – *Awgulis* (1a, 21). Plg. dabartinę pvd. *Augúlis*.

Azienas (1a, 31) – *Ozienas* (ten pat). Plg. dabartinę pvd. *Ožénas*.

Ažis (2a, 86) – *Ozis* (2a, 20). Plg. dabartinę pvd. *Ožys*.

Balciunas (1a, 7; 2a, 88) – *Balcziunas* (2b, 130) – *Balczunas* (2b, 133). Plg. dabartines pvd. *Balciúnas*, *Balčiúnas*.

Baiaras (2a, 51) – *Baioras* (2a, 5) – *Bajaras* (2a, 153) – *Boiaras* (2a, 95). Plg. dabartines pvd. *Bájaras*, *Bajóras*.

Baiorelis (1a, 44) – *Beiorelis* (1a, 7) – *Boiarelis* (1b, 7). Dabar tokios pavardės nežinomas.

Balciunas (1a, 7) – *Belciuntas* (1a, 31). Plg. dabartines pvd. *Balciúnas*, *Balčiúnas*.

Bercis (2a, 4) – *Berczis* (2a, 98). Plg. dabartines pvd. *Bercévičius*, *Beřčas*, *Berčys*, *Beřčius*.

Bizdis (1a, 25) – *Byzdys* (1a, 38). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Blaugia (1a, 8) – *Blawgie* (1b, 14; 2a, 14) – *Blowgie* (1b, 6; 2b, 124) – *Blouge* (2a, 100). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Baltakis (1a, 26) – *Boltakis* (1a, 55). Plg. dabartines pvd. *Báltakis*, *Baltakýs*.

Bradauka (2a, 54) – *Bradawka* (1a, 13; 2a, 47) – *Brodawka* (1b, 7; 2a, 26). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Brawszka (1b, 17) – *Browszka* (1b, 7; 2b, 141) – *Braufszka* (2a, 33). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Ciabatariunas (2a, 86) – *Ciabatorunas* (2a, 15) – *Czabatarunas* (1a, 3) – *Czabatorunas* (1b, 7) – *Czebatariunas* (2a, 52) – *Czebatorunas* (1a, 56) – *Czebaturunas* (1a, 35). Plg. dabartines pvd. *Čebatariúnas*, *Čebatarúnas*, *Čebatoriúnas*, *Čebootariúnas*.

Ciesiulonis (1b, 17) – *Ciesulonis* (1a, 39) – *Czesulonis* (1a, 23) – *Czeſiulanis* (1a, 9). Plg. dabartines pvd. *Cesiúlis*, *Cesiulévičius*, *Česúlis*.

Dabraga (1a, 6) – *Dabrega* (1b, 14) – *Dobraga* (1a, 6) – *Dobrega* (1b, 11). Plg. dabartines pvd. *Dabregà*, *Dabréga*, *Dobregà*, *Dolrégà*.

Daujatis (1a, 15) — *Daujotis* (1a, 54) — *Dawiocis* (1a, 35). Plg. dabartines pvd. *Dáujatas*, *Dáujota*, *Dáujotas*, *Dáujotis*.

Drevinikas (1b, 5) — *Drewnikas* (1a, 41). Plg. dabartinę pvd. *Dreviniňkas*.

Eydynik (2b, 114) — *Eydinikas* (2b, 112; 1a, 50) — *Haydiničkas* (1a, 2). Plg. dabartinę pvd. *Eidiniňkas*.

Garolis (1a, 54) — *Garulis* (1a, 44) — *Gorolis* (1a, 14). Plg. dabartines pvd. *Gáralis*, *Gárolis*, *Gárulis*.

Ianukas (2a, 69) — *Ianiukas* (2a, 39) — *Ionukas* (2b, 109) — *Ioniukas* (2b, 138). Plg. dabartinę pvd. *Jánušas*.

Iocis (1b, 7) — *Ioczys* (1b, 7; 2a, 86). Plg. dabartines pvd. *Jócis*, *Jocýs*, *Jóčis*, *Jočýs*.

Iakubonis (1a, 49) — *Iokubonis* (1a, 47). Plg. dabartines pvd. *Jakubónis*, *Jokubónis*.

Iakubaytis (2a, 99) — *Iokubaytis* (1a, 9; 2a, 37) — *Iakubeytis* (2a, 146). Plg. dabartines pvd. *Jakubáitis*, *Jakúbáitis*, *Jokubáitis*, *Jokúbáitis*.

Ianuszkaytis (1a, 10), *Ianuszkaytis* (2a, 19) — *Ionuszkaytis* (1b, 15), *Ionušzkaytis* (2a, 22). Plg. dabartines pvd. *Januškáitis*, *Jonušká*.

Iuchna (2b, 114) — *Iukna* (2b, 115). Plg. dabartines pvd. *Juchnà*, *Juknà*, *Júchnius*, *Júknias*.

Iankunas (2a, 18) — *Iunkunas* (2b, 117). Plg. dabartines pvd. *Jankúnas*, *Junkúnas*.

Kawalunas (2a, 73) — *Kawolunas* (2a, 32). Plg. dabartines pvd. *Kavalnúnas*, *Kavolnúnas*.

Kaziponas (1b, 13) — *Kazuponas* (1a, 52) — *Kaziuponas* (1b, 10) — *Kazipanas* (2a, 143) — *Kazypanas* (2a, 167). Dabar tokios pavardės nežinomos.

Kažamekas (2a, 3) — *Kazamiekas* (1b, 13) — *Kazemiakas* (2a, 14) — *Kažemiekas* (1a, 29) — *Kaziemiekas* (2a, 29) — *Kozemiakas* (2a, 41) — *Koziamekas* (1a, 14). Plg. dabartines pvd. *Kažeměkas*, *Kažeměkas*, *Kažemiäkas*.

Kibinkle (1a, 56) — *Kiebinkle* (1a, 35). Plg. dabartines pvd. *Kébas*, *Kibas*.

Kisiunas (1a, 27) — *Kiszunas* (1a, 52). Plg. dabartines pvd. *Kisévičius*, *Kišiūnas*, *Kišūnas*.

Klisionis (2a, 21) — *Klisonis* (2b, 115) — *Kliszonis* (2a, 84). Plg. dabartines pvd. *Klišas*, *Kišionis*.

Krašewicz (1a, 15) — *Kraszewicz* (1b, 17). Plg. dabartines pvd. *Krasáuskas*, *Kraševičius*.

Kulbaka (2a, 95) — *Kulbokus* (2a, 79) — *Kulboki* (1a, 23). Plg. dabartinę pvd. *Kùlbokas*.

Lasielis (2a, 80) — *Laszelis* (1a, 36), *Laſzelis* (2a, 165) — *Loszelis* (1a, 5). Plg. dabartines pvd. *Lasáuskas*, *Losas*, *Loševičius*, *Lāšas*, *Loševičius*, *Lošys*.

Laurynonis (1a, 26) — *Lawrynonis* (1b, 14). Plg. dabartines pvd. *Laurynónis*, *Lavrínaitis*.

Licis (1a, 45; 2a, 73) — *Lycis* (2a, 24) — *Liczis* (2b, 130) — *Liczys* (1a, 3).

Plg. *Licas*, *Licus*, *Ličas*, *Ličys*.

Laukie (1a, 12) — *Lowkia* (1a, 27). Plg. dabartines pvd. *Laūkis*, *Laukýs*, *Lovkis*.

- Lošinski* (2b, 131) – *Loszynski* (2a, 2). Plg. dabartines pvd. *Lošinskas*, *Lošinskas*.
- Merskis* (1a, 6) – *Merszkis* (1a, 21). Dabar tokios pvd. nežinomas.
- Mikalonis* (1a, 43) – *Mikolonis* (1a, 47; 2a, 4). Plg. dabartines pvd. *Mikalónis*, *Mikolónas*.
- Miksuis* (2a, 82) – *Miksuis* (2a, 99). Plg. dabartines pvd. *Miksuis*, *Miksūs*.
- Magila* (2a, 77) – *Mogila* (2a, 90). Plg. dabartines pvd. *Magilà*, *Magylà*, *Mogilà*, *Mogylà*.
- Minialis* (1a, 26) – *Miniotis* (1a, 47; 2a, 16). Plg. dabartines pvd. *Miniatas*, *Miniotas*.
- Macieiunas* (1a, 18) – *Matieiuñas* (1b, 4) – *Mocieiuñas* (1a, 43) – *Moteiuñas* (1a, 37). Plg. dabartines pvd. *Maciejūnas*, *Matiejūnas*, *Mociejūnas*, *Motiejūnas*.
- Mučinis* (1a, 57) – *Muczynis* (1a, 42). Plg. dabartinę pvd. *Mučinis*.
- Morkunas* (1a, 39) – *Murkunas* (1a, 8). Plg. dabartines pvd. *Morkūnas*, *Murkūnas*.
- Narwaysis* (1a, 49) – *Narwoyszys* (1b, 8) – *Norawayasis* (1a, 24). Plg. dabartines pvd. *Narvaišis*, *Nórvaišas*, *Norvaišis*.
- Nowikas* (1a, 51; 2b, 120) – *Nowikas* (1a, 51; 2a, 38). Plg. dabartines pvd. *Navikas*, *Novikas*.
- Pilatas* (1a, 15; 2a, 78) – *Pilotas* (1a, 12; 2a, 32). Plg. dabartines pvd. *Pilatavičius*, *Pilota*, *Pilötas*.
- Paulukas* (1b, 12) – *Pawlukas* (1a, 41). Plg. dabartines pvd. *Pauliukas*, *Pavliukónis*.
- Raugas* (1a, 14) – *Rawgas* (1a, 26). Plg. dabartinę pvd. *Ráugas*.
- Sapieha* (1b, 8), *Sapieha* (2a, 43) – *Sapiega* (1a, 41; 2a, 23). Plg. dabartinę pvd. *Sapiéga*.
- siepetis* (2a, 73) – *szepetis* (2a, 30). Plg. dabartines pvd. *Sepetkà*, *Šepetis*, *Šepetýs*.
- Slekas* (2a, 48) – *Szlakas* (1b, 17; 2a, 55) – *szlekas* (1a, 29; 2a, 153). Plg. dabartines pvd. *Slekas*, *Šlakaitis*, *Šlékas*.
- Stankunas* (1b, 38) – *Stunkun* (1a, 9). Plg. dabartines pvd. *Stankūnas*, *Stunkévičius*.
- Szlakielas* (1a, 1) – *szlekielis* (1a, 36). Plg. dabartines pvd. *Šlakaitis*, *Šlēkas*, *Šlekýs*.
- Talaczka* (1a, 32) – *Taloczka* (2a, 12) – *Toloczka* (1b, 11; 2a, 17). Plg. dabartines pvd. *Talačkà*, *Taločkà*, *Tòlačka*, *Toločkà*.
- Twarianas* (2a, 12) – *Twerianis* (2a, 150) – *Twerionas* (2b, 110) – *Tworian* (2a, 146). Plg. dabartines pvd. *Tvarijanas*, *Tvarijónas*, *Tvarionas*, *Tverijanas*, *Tverijónas*.
- Tyjunelis* (2a, 17) – *Tiwunelis* (2a, 11). Plg. dabartinę pvd. *Tijūnélis*.
- Wayciulenas* (2b, 113) – *Waycziulenas* (2a, 96). Plg. dabartines pvd. *Vaiciulévičius*, *Vaiciulénas*.

Walukas (1b, 4) — *Wolukas* (1a, 19). Plg. dabartines pvd. *Valiūkas*, *Valukas*, *Volukāričius*.

Woyciakowski (2a, 108) — *Wojciechowski* (2b, 139). Plg. dabartines pvd. *Vaicekáuskas*, *Vaiciekáuskas*, *Voicecháuskas*, *Voicecháuskas*, *Voiciekáuskas*.

Wersielis (1b, 14; 2a, 4) — *Werſzelis* (1b, 3; 2a, 150). Plg. dabartines pvd. *Versāckas*, *Versēlis*.

Zameytis (1a, 1) — *Zemaitis* (1a, 11) — *Ziemaytis* (1a, 25) — *Ziamaytis* (1a, 27). Plg. dabartinę pvd. *Žemaičius*.

Zameitielis (1a, 1) — *Zemaytelis* (1a, 14). Plg. dabartines pvd. *Žemaitielis*, *Žemaitėlis*.

Žagura (1a, 42) — *Žoguras* (1a, 12). Dabar tokios pvd. nežinomas.

Kaip matyti, asmenvardžių variantų fonetiniai bei grafiniai skirtumai labai įvairūs. Dėsningai ir nedėsningai vienos balsės pakeičiamos kitomis (*a* — *o*, *o* — *a*, *a* — *e* arba *e* — *a*, *i* — *y* arba *y* — *i* ir pan.), dvibalsis *au* kartais pakeičiamas *av* arba *ov*, *o* *ai* — *oi*, nors neretai jie išlieka lietuviški, nesuslawninti. Ivairuoja asmenvardžių variantuose ir priebalsės *c* — *č*, *s* — *š*, *c* — *t*, *ch* — *k*, nors ir čia jokio pakaitos nuoseklumo, dėsningumo pastebeti negaliama. Kaip tik tai, be jokios abejonės, lémė tokį fonetinių bei grafinių variantų gausumą. Ne skirtingų asmenvardžių, kaip galėtų pasiodyti, neįsigilinus į visą jų užrašymo Kriaunų parapijos bažnytinėse knygose kontekstą, o būtent skirtingų to paties asmenvardžio variantų. Dalį jų, kaip buvo matyti, galima sutapatinti su skirtingomis, savarankiškai funkcionuojančiomis dabartinėmis lietuvių pavardėmis. Taigi pastarųjų atsiradimo šaltinis, be kity, neretai gali būti ir XVII—XVIII a. dokumentuose įprastu buvęs lietuvių asmenvardžių variantišumas.

Čia pravartu būtų prisiminti K.Būgos žodžius, parašytus studijoje "Apie lietuvių asmens vardus": "Senobės vardo, užrašyto rusu, jo kalbos dvasia, lietuviškoji lytis nebus sunku susekti, jei mes kaip reikiant pažišime tas taisykles, kurių pasigaudami XIII—XV šimtmecio rusai rusino (taikino prie jiems paprastosios fonetikos) lietuviškus vardus"¹⁹. Kitoje studijos vietoje kalbininkas teigia, kad lietuvių vardai rusų raštininkų buvo užrašinėjami gana gerai, kad "XIII, XIV, XV ir, dalimi, XVI šimtmecio rusų raštininkai, tardami arba rašydami lietuviškų žodžių, lietuviškus garsus, svetimus jų ausiai, pakeizdavo tam tikrais, artimiausiais lietuviškiems, savais garsais. Ta garsų pakaita (substitutio) nebuvo daroma aklai, bet pagal tam tikrų taisyklių"²⁰.

Lietuvių asmenvardžių rašymo vėlesnių amžių istorijos dokumentuose būklė akivaizdžiausiai liudija, kad nuosekliai nebuv'o laikomasi jokių mūsų asmenvardžių perrašos slavy (lenkų, rusų) kalbomis taisyklių. Išigalėjęs stichišumas, nenuoseklumas, atsitiktinis, sakytum, lyg "pagal tarimą" lietuvių asmenvardžių fiksavimas nelietuvių kalba rašomuose istorijos šaltiniuose negalėjo neturėti įtakos daugelio mūsų pavardžių lyčių autentiškumui.

¹⁹ Būga K. Rinkiniai raštai. V., 1958. T. 1. P. 232—233.

²⁰ Ten pat. P. 226—227.

Tai buvo matyti iš jau pateikty Kriaunų parapijos bažnytinėse knygose užrašytu asmenvardžių variantų. Ivaizdus asmenvardžių iškraipymai paliudyti ir kitokio pobūdžio variantuose, kuriuos vadinti tik fonetiniai ar grafiniai nebūty visiškai tikslu. Neretai jie gerokai skiriasi vienas nuo kito, todėl galėtų būti vertinami ir kaip savarankiški asmenvardžiai. Tačiau bendras bažnytinis knygų asmenvardžių (susiformavusių apibrėžtoje konkrecioje aplinkoje) kontekstas bei jau anksčiau iš įvairių XVIII a. dokumentų surinkti labai vienas nuo kito besiskiriantys tos pačios pavardės variantai²¹ skatina ir žemiau pateikiamus asmenvardžius vadinti variantais²².

Bartasiunas (2a, 106) – *Bartassunas* (2a, 69), *Bartazunas* (1a, 20) – *Bartoszunas* (1b, 5) – *Bartussunas* (2a, 105) – *Bertasiunas* (2a, 82) – *Bertaszunas* (2a, 5). Rekonstravus šiuos variantus galimi tokie asmenvardžiai: **Bartasiūnas*, **Bartašūnas*, **Bartošiūnas*, **Bartušiūnas*, **Bertasiūnas* ir **Bertasīūnas*. Dėl jų plg. dabartines pvd. *Bartasūnas*, *Bartašūnas*, *Bartošūnas*, *Bartūsis*, *Bertasius*, *Bertāsius*.

Bednarz (1a, 32; 2a, 21) – *Bednorius* (1a, 24) – *Bendarz* (1a, 19) – *bendorus* (2a, 145) – *Bendorius* (1a, 25) – *Bindar* (1b, 8) – *Bindarius* (2a, 84) – *Bindoris* (2a, 26) – *Bindorius* (1b, 5) – *Bindorus* (1b, 10; 2a, 10). Pamėginus rekonstruoti šiuos asmenvardžius būty įmanomi tokie variantai: **Bednaržas*, **Bednorius* ar **Biednorius*, **Bendaržas*, **Bendorius*, **Bindaris*, **Bindoris*, **Bindorius*. Juose atispindi ir fonetinis slavinimas (*o* ir *a* kaita), ir vienos tarmės ypatybės (*o* ir *a*, *en* ir *in* kaita), ir kiti nevienodumai bei iškraipymai. Toliau plg. dabartines pvd. *Bednaržas*, *Bendarāvičius*, *Bendorius*, *Bindarius*, *Biñdorius*.

Blagie (2a, 6) – *Blaugia* (1a, 8) – *Blaugie* (1a, 6; 2a, 36) – *Blawgie* (1b, 14; 2a, 14) – *Blawgis* (1a, 51) – *Blouge* (2a, 100) – *Blowgia* (1b, 6) – *Blowgie* (1b, 6; 2b, 124) + *Bleuge* (1a, 12) – *Blewgia* (1a, 28) – *Blewgie* (1b, 5). Rekonstruoti šie asmenvardžiai galėtų atrodyti taip: **Blagē*, **Blaugē* ar **Bliaugē*, **Blaugis* ar **Bliaugis*. Šiuo metu tokios pavardės nežinomos.

Bradesis (2a, 80) – *Bredesis* (2a, 3), *Bredesis* (1a, 11) – *Bredesus* (1a, 34). Šiuos asmenvardžius galima rekonstruoti taip: **Bradesis*, **Bredesis*, **Bredesius*. Plg. dabartines pvd. *Bradaitis*, *Bradūlis* ir *Bredūlis*.

Cipikas (1a, 38; 2a, 2) – *Cipikis* (1a, 32; 2a, 70) – *Ciupikas* (1a, 25) – *Czupikas* (1a, 26) – *Cziupikis* (1b, 8). Asmenvardžiai po rekonstrukcijos galėtų būti tokie: **Cipikas*, **Cipikis*, **Ciupikas*, **Čiupikas*, **Čiupikis*. Plg. dabartines pvd. *Cypā*, *Cipkus*, *Ciupkēvičius* ir *Čipas*, *Čipkus*, *Čiūpas*, *Čiūpikas*.

Dalbogas (1a, 15; 2a, 14) – *Dalibagas* (2a, 145) – *Dalybogas* (1a, 54) – *De-albaga* (1a, 28) – *Deibagas* (1b, 15). Rekonstruoti šiuos asmenvardžių variantus galima būty taip: **Dalbogas*, **Dalibagas*, **Dalibogas*, **Delbaga*, **Deibagas* ir pan. Plg. dabartines pvd. *Dalbōgas*, *Dalibāgas*, *Dalibōgas*, *Delbōgas*.

Daujatis (1a, 15) – *Daujotis* (1a, 45) – *Dawiocis* (1a, 35) ir galbūt *Daweta*

²¹ Plg. Maciejauskiene V. Min. veik. P. 134–135.

²² Vienu kitu atveju, be abejo, galima ir paklaida, kurią reikia turėti omenyje vertinant šiuos variantus.

(1b, 13) — *Deweta* (1b, 18). Plg. dabartines pvd. *Dáujatas, Daujötis.*

Dawenis (1a, 50; 2a, 13) — *Daweynis* (1a, 6) — *Dewenis* (2a, 92) — *Dowenis* (1a, 42). Rekonstruoti šiuos variantus galima taip: **Davenis*, **Daveinis*, **Devenis* ir **Dovenis*. Plg. dabartines pvd. *Davēnis, Daveiniš, Deveiniš, Dōvas, Dovéika.*

Eybudis (2a, 42) — *Eybutis* (2a, 21). Tai galėty būti asmenvardžiai **Eibudis* ir **Eibutis*. Plg. dabartinę pvd. *Eibūtis.*

Gierulski (2b, 136) — *Gerulski* (2a, 38) — *Girulski* (2a, 26). Rekonstruoti šiuos variantus galima būty kaip **Gerulskis* ir **Girulskis*. Plg. dabartines pvd. *Gerūlskis*, kuri, manoma, yra suslavinta iš *Gerūlis*, ir *Girūlskas*. Pastaruoji greičiausiai suslavinta iš *Girūlis*. Taigi dvi skirtingos kilmės pavardės, galėjusios atsirasti ir iš vieno asmenvardžio.

Gegelis (1a, 12) — *Giegelis* (1b, 1; 2b, 121) — *Gigelis* (1a, 39; 2b, 115) — *Gigialis* (1a, 1) — *Gigielis* (1b, 13; 2a, 34). Iš šių variantų galima būty atstatyti tokius asmenvardžius: **Gegelis*, **Giegelis*, **Gigelis*. Pastarieji gali būti sutapatinami su skirtingos kilmės dabartinėmis lietuvių pvd. *Gegēlis, Gięgelis* ir *Gigēlis*.

Gaydis (2a, 30) — *Geydis* (2a, 158). Rekonstruoti asmenvardžiai būty **Gaidis* ar **Gaidys* ir **Geidis*. Pirmieji kildintini iš liet. *gaidys*, plg. dabartinę pvd. *Gaidys*. Antrojo šaknis *geid-* sietina su liet. *geidūs* "geidulingas, godus; pageidaujamas, malonus" ar pan., plg. dabartinę pvd. *Geidūtis.*

Grigalunas (1a, 9) — *Grigulunas* (1a, 7). Iš šių variantų galima rekonstruoti patronimus, su priesaga -ūnas sudarytus iš skirtingu krikšto vardo lyčių: **Grigaliūnas* (iš ilgosios formos *Grigālius*) ir **Griguliūnas* (iš trumpinio *Grigas* mažybinės priesagos -ulis vedinio *Grigulis*). Plg. dabartines pvd. *Grigaliūnas* ir *Grigūlis, Grigulēvičius.*

Kairianis (2a, 157) — *Keyranis* (2a, 165). Rekonstruoti asmenvardžiai **Kairionis* ir **Keironis* sietini su dabartinėmis pvd. *Kairys, Kairiónis* ir *Keirà, Keiřis, Keirýs*. Pastarosios, turinčios šaknį *keir-*, sietinos su lat. *ķeiris* "kairys", *ķeire* "kairė ranka".

Kibalda (1a, 12) — *Kibilda* (1a, 19). Dėl rekonstruotų asmenvardžių **Kibalda* ir **Kibilda* plg. dabartines pvd. *Kibilda, Kibildis.*

Lapienie (2a, 24) — *Lapienis* (2a, 101) — *Lapinis* (2a, 86). Rekonstruotus asmenvardžius **Lapiené*, **Lapienis* ir **Lapinis* plg. su dabartinėmis pvd. *Lapiené, Lapiénis, Lapinis.*

Ligmeszkis (1a, 29) — *Ligmiszks* (1a, 43) — *Ligumiszks* (1b, 15) — *Linguiszks* (1b, 7). Pirmuoju du variantus galima būty rekonstruoti į **Lygmiškis* ir vertinti šį asmenvardį kaip sudurtinį iš liet. *lygūs* ir *miškas*. Trečiasis variantas rekonstruotinas kaip **Lygumiškis*. Asmenvardis būty tos pat kilmės kaip ir **Lygmiškis*. Ketvirtąjį pateiktą variantą galima atstatyti **Lingunišk* ir kildinti iš liet. *lingé* "aukštasis, laibas žmogus, kuris eidamas linguoja" ar pan.; plg. dabartines pvd. *Lingis, Lingys, Lingaitis, Lingevičius*. Tačiau asmenvardžio daryba, tame pačiame šaltinyje užrašytas variantas *Ligumiszks* (bei pirmieji du pateikti), pagaliau abejose bažnytinėse knygose nepasitaikęs daugiau nei vienas asmenvardis, turintis šaknį *ling-* ar kamieną *lingūn-*, — tai priežastys, skatinančios asmenvardį *Linguniškis* vertinti kaip raštininko ge-

rokai pakeistą, iškreiptą asmenvardžių *Ligmiszkis*, *Ligumiszkis* variantą.

Mayniulis (1a, 57) – *Manulis* (1a, 6) – *Maniulis* (1a, 21). Rekonstruotus asmenvardžius **Mainiulis*, **Manulis* ir **Maniulis* galima sieti su dabartiniemis pvd. *Mainėlis*, *Mainiónis*, *Mainius* ir su *Mānas*, *Maniūkas*, *Maniónis*, *Manulévičius* bei panašiomis. Šaknis *main-* yra kildinama iš liet. *maiñius* "mainininkas", *mainėlis* "maineiva, mainininkas", o *man-* iš liet. *manyti* "galvoti, mąstyti; suprasti, suvokti, žinoti", *manus* "geros atminties; sumanus".

Medginis (1a, 52) – *Medzginas* (1b, 14; 2a, 17) – *Medzinis* (1b, 16; 2b, 112) – *Meginas* (1a, 57) – *Meginis* (1b, 10) – *Mezginas* (2a, 156) – *Mezginis* (1a, 52; 2a, 38). Abiejų bažnytinų knygų asmenvardžių kontekstas lyg ir liudija, kad šie gerokai vienas nuo kito besiskiriantys asmenvardžiai vertintini kaip vieno asmenvardžio variantai. Juos rekonstravus matyti, kad kai kurie, pvz., **Medginis*, **Medzginas*, **Medzinis*, jokių atitikmenų tarp dabartinių pavardžių neturi. Asmenvardžiai **Meginas* ir **Meginis* tapatintini su dabartinėmis pvd. *Méginas*, *Méginis*, *Méginis*, *Méginis*, užrašytomis ir Svėdasuose, Rokiškyje, Pandėlyje, Kupiškyje, t.y. Kriaunų parapijos teritorijoje ar netoli jos. Pavidžių kilmė nėra aiški. Jų šaknis *mieg-*, *mieg-* mēginama kildinti iš *mieg-* ir sieti su liet. *miéginas* "miegustas", *miégas*, *miegóti* ir pan. Variantai **Mezginas* bei **Mezginis* tapatintini su apie Obelius, Rokiškį, Svėdasus (t.y. Kriaunų parapijos teritorijoje bei netoli jos) užrašytomis dabartinėmis pvd. *Mezginas*, *Mezginis*. Pastarųjų kilmė taip pat nėra aiški. Tad ar negalėtų būti minėtų dabartinių pavardžių lytys *Méginas*, *Méginis*, *Méginis* bei *Mezginas*, *Mezginis* neautentiškos, dėl užrašymo klaidų gerokai nutolusios nuo tikryjų, autentiškų savo lyčių? O pastarosios galėjo būti **Medginas*, **Medginis* ar pan., t.y. tie čia aptariamieji variantai, kurie neturi jokių atitikmenų tarp dabartinių pavardžių. Asmenvardžiai **Medginas* ar **Medginis* yra aiškios kilmės – tai dvikalnieniai asmenvardžiai, kurių pirmasis kamienas *med-* kildinamas iš liet. *médžias*, *méd-é* "giria, miškas; medžioklė", o antrasis *gin-* iš liet. *gin-ti* "užstoti", *gina*²³.

Pokalniewicz (1a, 39) – *Pokulniewicz* (1a, 35). Varijavimą liudija ir iš šių asmenvardžių atsirađę motery įvardijimai, pvz.: *Pokalniewiczowa* (2a, 8) – *Pokolniewiczowa* (1a, 44; 2a, 23), *Pokolniewiczowna* (1a, 27) – *Pokulnieczowa* (1a, 39; 2a, 22), *Pokulniewiczowna* (1a, 33). Taigi būty du skirtinges kilmės asmenvardžiai **Pakalnevičius* ir **Pakułnevičius*, sietini su liet. *pakałne* "žema vieta kalno papédėje, slėnyse" ir *pakułne* "vieta palei kulnus; bato paukštiniimas, kulnas". Plg. dabartines pvd. *Pakałnis*, *Pakalniškis*, *Pakułnis*, *Pakułnevičius*. Nedarant kokių nors kategoriskų išvadų vis dėlto galima būty teigti, kad viena kita lietuvių pavardė *Pakułnis* yra atsiradusi iš *Pakałnis*. Arba atvirkščiai.

Puriszkis (2b, 110) – *Puriuszkis* (1a, 32), *Puriuszkis* (2a, 157) – *Puruszkis*

²³ Plg. Kuzavinis K., Savukynas B. Lietuvių vardų kilmės žodynas. V., 1987. P. 267.

(1a, 1; 2b, 133). Šie asmenvardžiai rekonstruoti atrodytu taip: *Puriškis, *Puriuškis ir *Puruškis. Mūsy dienas pasiekė pavardės variantas Puriuškis. Pavardė paplitusi Kriaunų parapijos teritorijoje — apie Kamajus, Obelius, Rokiškį. Prie Kamajuose užrašytos pavardės yra pastaba — žmonės vadina ir Puruškis.

Raszkowski (1a, 44) — Reszkowski (1b, 13). Rekonstruotus asmenvardžius *Raškovskis (ar *Raškauskis) ir *Reškovskis (ar *Reškauskis) plg. su dabartinėmis pvd. Raškáuskas, Raškēlis, Raškēvičius, Raškinis, Raškys ir Reškēvičius.

Sikilda (2a, 27) — Sikida (1a, 13) — ſzykilda (1a, 43; 2a, 35) — Skykilda (2b, 117). Rekonstruoti šiuos asmenvardžius galima būty *Sikilda, *Sikida, *Šikilda ir *Skikilda. Plg. dabartines pvd. Sikas, Sikòckas, Šikas, Šikutis ir Skikas. Kaip matyti, né vienas šaltinyje esantis šio asmenvardžio variantas tikslaus atitinkmens tarp dabartinių pavardžių neturi.

Skieiry (1b, 19), Skieyrys (1b, 19) — Skieras (1a, 35) — Skiras (1b, 7), skirus (1a, 51), Skirs (1b, 8). Rekonstruotus asmenvardžių variantus *Skeiris, *Skeirys, *Skieras ir *Skiras, *Skirius galima sieti su dabartinėmis pavardėmis Skeiris, Skeirys, kurios greičiausiai atsiradusios iš liet. skeiris "našlys" arba skeiriötis "skersomis, piktai žiurėti, šnairuoti", Skieris, Skiérus (ju kilmé nera aiški) ir Skirius, kurios šaknis skir- sietina su liet. skirti "skaidyti į dalis, dalyti; skilti, plysti, trūkti ir kt.". Šių dabartinių pavardžių paplitimas liudija, kad apie Kriaunas šiandien žinoma pavardė Skeirys.

Skirbutas (2a, 143) — Skirwunas (2a, 47) — ſkwirbutas (2a, 29). *Skirbūnas, *Skvirbūnas — šiuos griečiausiai iš vieno asmenvardžio atsiradusius variantus galima sieti su skirtingos kilmės dabartinėmis pavardėmis Skirba, Skirbys ir Skvirba. Pirmosios dvi galėtų būti kilusios iš dvikamienio asmenvardžio Skirbutas (skir- iš liet. skirti, but- iš liet. būti, būlis, būtas, pr. būton "būti") trumpinio. Pavardė Skvirba greičiausiai yra pravardinės kilmės, atsiradusi iš liet. skvirkbēti "be perstojo krutēti, nenustygti" ar pan. Vidurinysis variantas rekonstruotinas *Skirvūnas. Šiuo metu tokia ar kitokios darybos, bet tos pačios kilmės pavardė nera žinoma.

Sakapilvis (1a, 10) — Szakapilvis (1a, 19). Abu rekonstruoti iš šių variantų asmenvardžiai *Sakapilvis ir *Šakapilvis yra sudurtiniai, kurių antrasis sandas kilęs iš liet. pil̄vas. Pirmieji sandai skirtingos kilmės. Sak- galima sieti su liet. sakai "sutirštėjė ar sukietėjė kai kurių medžių gyvasakiai, medžių derva" arba su krikšto vardo Isakijus trumpiniu Sakas (pastarasis siejimas mažiau įtikimas). Šaknis šak- greičiausiai kilusi iš liet. šakā "stiebo išsauga; atskira linija, išsišakojimas ir kt.". Šiuo metu žinoma tik pvd. Sakapilvis, užrašyta apie Obelius, t.y. Kriaunų parapijoje.

Szwipela (1a, 21) — Szwypela (1a, 19). Rekonstruotus asmenvardžio variantus *Švilpelé ir *Švypelé (ar *Švipelé) galima sieti su skirtingos kilmės dabartinėmis lietuvių pavardėmis. Tai Švilpa, kildinama iš liet. švilpti, ir Švipas, kurios kilmė neaiški.

Trilipis (1a, 12) — Trilupis (1a, 22), Trylupis (1a, 41). Rekonstruoti asmenvardžiai *Trilipis ir *Trilūpis (ar *Trilupis) būty sudurtiniai. Pirmasis

sandas tri-sietinas su liet. skaitvardžiu *tr̄ys*. Antrieji variantų kamienai – *lip-* ir *lup-* (ar *lūp-*) – būty skirtinges kilmės. Šiuo metu Lietuvoje žinoma tik pvd. *Trilūpis*, kuri, manoma, su priesaga -*aitis* sudaryta iš **Trilūpis*. Pastarasis asmenvardis kildinamas iš liet. *trilūpis* "su perskilusia lūpa".

Waykniunas (1a, 14), *Waykniun* (1a, 21) – *Weykniun* (1b, 7). Rekonstruoti asmenvardžiai **Vaikniūnas* ir **Veikniūnas* neturi tikslius atitikmeny tarp dabartinių pavardžių. Tačiau yra pavardė *Veiknys*, kuri kildinama iš liet. *veikti*, lat. *veikne*. Ji užrašyta ir Obeliuose.

Waykutis (2b, 129) – *Weykutis* (2b, 113). Abu rekonstruoti asmenvardžio variantai – **Vaikutis* ir **Veikutis* – turi tikslius atitikmenis tarp dabartinių pavardžių. Tai pvd. *Vaikutis* ir *Veikutis*. Pirmoji yra kildinama iš liet. *vaikas*, nors pastebimas ir jos galimas ryšys su pavarde *Veikutis*, kuri siejama su liet. *véikus* "greitas, skubus; stiprus, tvirtas, smarkus". Įdomu tai, kad prie Obeliuose užrašytos pavardės *Vaikutis* yra pastaba – žmonės vadina ir *Veikutis*. Taigi beveik prieš tris šimtus metų istorijos dokumente užfiksotas asmenvardžio varijavimas atejo iki mūsų dienų.

Waynius (2a, 147) – *Weynius* (2a, 147). Dėl rekonstruotų variantų **Vainius* ir **Veinius* plg. dabartines pvd. *Vainius* ir *Veineikis*. Pirmoji siejama su liet. *vainà* "yda, kaltė, priežastis", *vainoti* "barti, kaltinti; peikti, niekinti". Ji užrašyta ir Obeliuose bei kitose Kriaunų parapijos vietose. *Veineikis* siejama su *Vaineikis*, kuri yra tos pačios kilmės kaip *Vainius*.

Wayszwidis (1a, 47), *Woyszwidis* (1a, 27), *Wayswidis* (1a, 46) – *Waywidis* (1a, 15) – *Waszwidis* (1b, 6). Kaip matyti, labai įvairūs senojo dvikamienio lietuvių asmenvardžio *Vaisvydis* variantai. Greta fonetinių bei grafinių **Vaišvidis*, **Voišvidis*, **Vaisvidis* užfiksoti ir tokie, kuriuose iškreiptas pirmasis dvikamienio asmenvardžio sandas. Tai **Vaividis* ir **Vašvidis*. Nė vienas iš čia paminėtų asmenvardžio variantų atitikmeny tarp dabartinių pavardžių neturi.

Wercinski (2a, 32) – *Wersinski* (2a, 27) – *Wertynski* (2a, 159) – *Werszynski* (2a, 99). Rekonstruoti šiuos spėjamus vieno asmenvardžio variantus reikėtų taip: **Vercinskis*, **Versinskis*, **Vertinskis* ir **Versinskis*. Dėl jų plg. dabartines liet. pvd. *Vercinskas*, *Versäckas*, *Versēckas*, *Vertinskas*, *Versinskas*.

Zagunis (1a, 2; 2a, 105) – *Ziagunis* (2a, 49) – *Ziegunis* (2a, 84), *Žiegunis* (1a, 55) – *Zegunis* (1a, 19), *Žegunis* (2a, 6) – *Žigunis* (2a, 16) – *Žygunis* (1a, 50; 2a, 37). Vienoda šių asmenvardžių daryba (visi baigiasi -*unis*) verčia ištarai, kad tai iš tiesų yra vieno kurio nors parapijoje paplitusio antroponimo variantai. Dėl jų plg. dabartines pvd. *Zagunas*, *Žagunas*, *Žagūnas*, *Žagūnis*, *Žegūnas*, *Žegūnis*, *Žegūnis* ir *Žigis*, *Žygis*, *Žigys*, *Žygus*, kurios užrašytos įvairose Lietuvos vietose. Kai kurių jų lyčių autentišumas kelia abejonių.

Warebey (1a, 23) – *Werbeius* (1a, 45; 2a, 8), *Werbiejas* (1b, 12), *Werbieius* (1a, 34, 46), *Werbey* (1a, 12), *Wierbey* (1b, 3) – *Werebieius* (2a, 153), *Werebicy* (1a, 25; 1b, 5), *Wierebey* (1a, 26). Šiuos greičiausiai vieno asmenvardžio variantus galima būty rekonstruoti taip: **Variabiejus*, **Verbējus*, **Verbiejus*, **Verebiejus* ar pan. Dėl jų plg. dabartines pvd. *Verbējus*, *Verbiējus* ir galbūt *Vorobejus*, *Vorobējus*. Viena šių pavardžių, t.y. *Verbiējus*,

paplitusi Kriaunų parapijoje ir aplinkinėse vietose — Jūžintuose, Obeliuose, Rokiškyje, Utenoje ir kt. Todėl, matyt, kaip tik šioje pavardėje yra susilieję visi minėti XVII a. asmenvardžio variantai. Ji kildinama iš baltausiu *Bepačeū*, *Bopobeū*, taigi vertinama kaip skolinta pavardė.

Neneigiant šios galimybės, nes tam padaryti reikia argumentuotų įrodymų, vertėty atkreipti dėmesį į kito šaltinio asmenvardžio taip pat palyginti dažnus ir įvairius variantus. Tai: *Warkala* (1a, 2, 34; 1b, 8), *Warkale* (1a, 44), *Warkalis* (1b, 14, 18; 2a, 8) — *Warakale* (1a, 10), *Warekala* (1b, 8), *Warekalo* (1b, 6) — *Warekulis* (1b, 18), kuriuos rekonstruoti galima taip — * *Varkala*, * *Varkalė*, * *Varkalis*, * *Varakalė*, * *Variakala*, * *Varekulis*. Yra keletas dabartinių pavardžių, kurias galima tapatinti su šiais asmenvardžiais — *Varkalà*, *Varkalas*, *Várkalis*, *Varkalýs* ir *Varkulis*, *Varakulis*. Jos užrašytos įvairiose Lietuvos vietose. Arčiausiai Kriaunų parapijos — apie Kupiškį, Rokiškį, Skapiškį — paplitusi pavardė *Varkalýs*, kilusi iš profesijos pavadinimo *varkalýs* "varinių daiktų dirbėjas, kalėjas; varininkas". Pateikty variantų palyginimas su dabartin' mis pavardėmis rodo, kad kai kurių jų lytys gali būti neautentiškos. Pirmiausia tai pasakytina apie neaiškiuos kilmės pavardes *Varkulis*, *Varakulis*, galėjusias atsirasti, iškreipus jų autentiškas lytis * *Varkalis*, * *Varkalys* ar * *Variakalis*, * *Variakalys*.

Palyginus bei įvertinus visus bažnytinėse knygose užfiksotus šių dviejų asmenvardžių variantus kyla minčių dėl galimo, atrodytų, visiškai skirtinios kilmės dabartinių pavardžių ryšio. Ar negali būti pavardė *Verbiéjus* atsiradusi iš *Varkalýs*?²⁴ Tai galėjo atsitikti antrajį sudurtinio asmenvardžio * *Varkalis* ar kito panašaus kamieną *kal-*, kildinamą iš liet. *kálti*, išvertus į lenkų ar rusų kalbą (plg. lenkų *bíć* "mùšti, plàkti, plíekti; kálti ir kt."²⁵, rusų *бумъ* "mùšti, daužyti, daūžti, plàkti, kùlti, kiirsti, kálti ir kt."²⁶). Pirmojo kamieno *var-* virtimas *ver-* visiškai įmanomas, turint omenyje visą lietuvių asmenvardžių rašymo istorijos dokumentuose situaciją ir jų fiksavimo čia aptariamose bažnytinėse knygose kontekstą. Tokį spéjimą (jokiu būdu ne teigimą) galima būty pagrįsti dar ir šiais pastebėjimais. Pirma, abu asmenvardžiai paplitę toje pačioje parapijoje, t.y. palyginti apibrėžtamé plote, abu yra dažni. Tai, be kita ko, liudija ir gausūs bei įvairūs jų variantai. Iš profesijos pavadinimo atsiradusio lietuviškos kilmės asmenvardžio * *Varkalis* dažnumas galbūt ir neatkrepty dėmésio. Tokie asmenvardžiai įprasti XVI—XVII a. istorijos dokumentuose. Kitas dalykas skolinto nelietuviškos kilmės asmenvardžio * *Verebiejus* ar * *Verbiejus* dažnumas. Slaviški ar kitoki svetimos kilmės asmenvardžiai (išskyrus, aišku, iš krikšto vardų susidariusius) palyginti reti aptariamo laikotarpio dokumentuose. Minimi šaltinyje vieną kitą kartą, jie paprastai užrašomi vienodai, jų lytys nevari juoja. Tuo tarpu, pavyzdžiui, 1678—1691 m. Kriaunų parapijos krikšto re-

²⁴ Tokio ryšio tarp šių asmenvardžių galimybę minėjo ir Alfonsas Streikus, pateikdamas iš bažnytininių knygų išrašytą medžiagą.

²⁵ Vaitkevičiūtė V. Lenkų—lietuvių kalbų žodynas. V., 1979. P. 37.

²⁶ Lemchenas Ch. Rusų—lietuvių kalbų žodynas. V., 1982. T. 1. P. 100.

gistracijos knygoje daugiau nei dešimt kartų užrašyto asmenvardžio *Verebiejus ar *Verbiejus lytys įvairuoja – Werbeius, Verbias, Werbey, Werbieus, Werebey ir pan. Taip pat yra ir 1679–1693 m. jungtvių registracijos knygoje. Suprantama, kad nelietuvių kalba raštytuose dokumentuose nelengva galėjo būti užrašyti lietuviškos kilmės bei darybos asmenvardį. Tačiau, atrodytų, neturėjo sukelti sunkumų skolinto slaviškos kilmės asmenvardžio užrašymas. Todėl jo variantus ir galima būty vertinti kaip naujo, suslavinus lietuvišką asmenvardį *Varkalys ar pan. atsiradusio, asmenvardžio galutinės bei nuolatinės išraiškos ieškojimo rezultatą.

Antra, tokį spėjimą iš dalies patvirtina ir abieju asmenvardžių variantų palyginimas. Pavyzdžiui, variantas Warebey, rekonstruotinas kaip *Variabiejus (ar *Varebiejus?), gali būti tapatinamas su Warekala, kurio dabartinė lytis atrodytų *Variakala ar pan. Taigi skiriiasi tik antrieji sudurtinių asmenvardžių kamienai, ir ši skirtumas galima motyvuoti slavinimu, t.y. lietuviškos kilmės kamieno išvertimu į lenkų ar rusų kalbą. Tiesa, variantas Warebey tėra užfiksuotas tik vieną kartą.

Be to, atkreipia dėmesį, kad abieju asmenvardžių variantai turi bendrų darybos požymį – yra su jungiamuoju balsiu tarp kamienų, pvz.: Warebey, Werebieus, Werebey, Wieriebey – Warakale, Warekala, Warekalo, arba be jo, pvz.: Werbeius, Werbieias, Werbieus, Werbey, Wierbey – Warkala, Warkale, Warkalis. Tai neturėt būti vien atsitiktinis sutapimas.

Dabartinės pavardės Verbiējus ir Varkalys (ar kitos iki mūsų dienų atėjusios jų lytys) bei abieju jų variantų paplitimas aptariamuose šaltiniuose galėtų liudytis, kad : 1) spėjamasis suslavinimas pakeitė tik dalį parapijoje vartotų lietuviškos kilmės asmenvardžių *Varkalis, *Varkalys; 2) kaip tik šeimų, kurių narius įvardijantys asmenvardžiai dėl vienokių ar kitokių priežasčių buvo suslavinti, palikuonys iki šių dienų gyvena Kriaunų parapijoje ir turi pavardę Verbiējus (taip manyti skatinia jau minėti jos paplitimo duomenys); 3) apie Kupiškį, Rokiškį, Skapiškį paplitusios pavardės Varkalys savininkai taip pat galėtų būti Kriaunų parapijos bažnytinėse knygose minimū asmenų palikuonys (jų pavardės, atsiradusios iš lietuviškos kilmės asmenvardžio Varkalys ar kito panašaus, nebuvo suslavintos; 4) turint omenyje, kad ryšys tarp dabartinių pavardžių Verbiējus ir Varkalys tėra tik spėjamas, negalima atmetti tikimybės, kad tai yra savarankiškai susiformavusios ir skirtingos kilmės (lietuviška ir skolinta slaviška) pavardės.

Įdomūs dar vieno asmenvardžio spėjami variantai. Tai: Wienazindis (1a, 39, 45, 55 ir kt.), Wienazyndis (1a, 23, 27, 31; 1b, 7) – Wienzindis (2a, 103) – Wiezindis (1a, 31). Juos papildo moters įvardijimas Wenezindziowa (2a, 99) ir galbūt asmenvardis Wienazetis (1a, 23). Pirmieji keturi variantai rekonstruotini taip: *Vienažindis, *Vienžindis ir *Viežindis. Pastaras greičiausiai atsiradęs raštinkui praleidus raidę n, t.y. iš *Vienžindis. Moters įvardijime galima būty manyti esant asmenvardį *Vienažindis. Šiuos du variantus galima sieti su dabartinėmis pavardėmis Vienazindis, Vienaziñdis, Vienazindys ir Vienžindis, Vienžiñdis, užrašytomis įvairose Lietuvos vietose (dabartiniuose Jonavos, Kauno, Panevėžio, Širvintų rajonuose). Arčiausiai Kriaunų parapijos yra užrašyta pavardė Vienazindys (9 šeimos Dusetose), greičiausiai susiformavusi iš bažnytinėse knygose užrašyto asmenvardžio va-

rianto su jungiamuoju balsiu — * *Vienazindis*. Kaip tik su šiuo asmenvardžiu reikia sieti ir dabartines pavardes *Vienožiūkas* bei *Vienožiūkis*, kurios užrašytos Kriauny parapijoje ar netolimose nuo jos vietose. Tai, kad tokios pavardės nepasitaikė né vienoje bažnytinėje knygoje, liudija, jog jos suslavinotos (pridėjus priesagą -sk-) vėliau nei buvo rašytes šios knygos, t.y. jau po 1719 m.

Manoma, kad visos minėtos dabartinės pavardės yra sudurtinės, atsiradusios iš pravardinės kilmės asmenvardžių * *Vienazindis* ar * *Vienzindis*, kurių pirmasis kamienas siejamas su lietuvių kalbos skaitvardžiu *vienas*, -à, o antrasis — su liet. žýsti (žinda, žindo) "traukti lūpomis; čiulpti". Neatmetant tokios pavardžių, užrašytų įvairiose Lietuvos vietose, kilmės galimybės, norėtysi pasamprotauti apie Kriauny parapijoje arba netoli jos paplitusią dabartinių pavardžių kilmę. Tai būty *Vienazindys* ir greičiausiai iš jos suslavinus atsiradusios pavardės *Vienožiūkas*, *Vienožiūkis*.

Atkreipė dėmesį bažnytinėse knygose užrašytas (tiesa, tik vieną kartą) asmenvardis *Wienazētis* — *Andreas Wienazētis* (1a, 23). Vėliau, t.y. tolesniuose lapuose, greičiausiai tas pats asmuo jau užrašomas *Andreas Wienazyndis* (1a, 27, 31). Iš pateikty variantų buvo matyti, kad parapijoje vartojoama kaip tik pastaroji lytis, atėjusi iki mūsy dienų. Ar negalėjo pravardinės kilmės asmenvardis * *Vienazindis* atsirasti iš * *Vienazētis* (taip atrodo rekonstruotas 1678—1691 m. krikšto registracijos knygos 23 lape užrašytas asmenvardis)? Tokį spėjimą galima pagrįsti šiais argumentais:

1. Kriauny parapijos tarmės plote *en* visuotinai verčiamas į *in*, tai-
gi ir *žentas* ištariama *žintas*. Vadinas, ir * *Vienazētis* buvo tariama kaip
* *Vienazētis*.

2. To meto asmenvardžių rašymo dokumentuose kontekstas leidžia kaip visiškai įmanomą pripažinti ir tvirtimą į *d*: * *Vienazētis* ar * *Vienazindis* — išgirsti bei užrašyti lenkų kalba buvo galima ir vienaip, ir kitaip. Vėliau lytį su antruoju kamienu *žind-*, be kita ko, galėjo padėti įtvirtinti ir siejimas su liet. žýsti (žinda, žindo).

3. Pirmojoje bažnytinėje knygoje pasitaiko ir daugiau asmenvardžių su antruoju kamienu *žent-*, kurio užrašymas varijuoja. Vartojamos bendrinės kalbos ir terminio tarimo lytys, pvz.: *Agnes Dudazienciosa* (1a, 40), *Elezabeta Dukazenciosa* (2a, 22) ir *Nicolaus Dalibogzyntas* (1a, 29), *Nicolai Kupciunzyntis* (2a, 6), *Michaelis Lynkazintis* (1a, 47), *Matthiae Tiunozintis* (2a, 90).

4. XVI ir ypač XVII a. antroponimija liudija, kad sudurtiniai asmenvardžiai su antruoju kamienu *žent-* buvo įprasti šių šimtmeciy dokumentuose, pvz.: *Balžentis*, *Dundulžentis*, *Kibeikožentis*, *Blazozencis*, *Gaydžientis*, *Giedražentis*, *Gudžietytis*, *Kasperozencis*, *Kawlakazencis*, *Kikilazencis*, *Mielnikazencis*, *Olksnianozencis*, *Rymkazentis*, *Stanaliazencis*, *Witožentys* ir pan.²⁷

²⁷ Plačiau apie tokius asmenvardžius žr. Maciejauskiene V. Min. veik. P. 28—30.

Taigi negalima visiškai atmesti galimybės, kad pavardė *Vienāžindys* gali būti atsiradusi iš asmenvardžio **Vienāžentis*.

Asmenvardžių slavinimas

Jau buvo matyti, kad tai problema, neatsiejama nuo asmenvardžių variantišumo. Nemaža dalis pateiktų variantų akivaizdžiai liudijo ir fonetinį lietuvių asmenvardžių slavinimą pakeičiant vienus garsus kitais. Bent kiek griežčiau klasifikuoti bei aptarti tokios pakaitos atvejus truko tai, kad bažnytinės knygas rašę asmenys nesilaikė kokių nors fonetinio slavinimo desningumų. Lietuvių asmenvardžiai čia slavinami nenuosekliai, galima sakyti, net stichiškai. Vadinas, dažniausiai tai lémé ne lingvistiniai (kalbų – lietuvių ir lenky – sąveikos), bet ekstralangvistiniai faktoriai.

Dėl šių aplinkybių atsisakyta išsamios fonetinio slavinimo analizės. Apsiribojama tik kai kurių dėl asmenvardžių slavinimo atsiradusių požymiu ap tarimu. Tai galūnių bei lietuvišky patroniminių priesagų rašymas, slavišku -ovič, -evič bei -sk- tipo priesagų vartosena, galimas asmenvardžių šaknų (kamienų) vertimas ir pan.

1. Abiejose bažnytinėse knygose asmenvardžiai rašomi ir su galūnėmis, ir be jų. Taip elgiamasi užrašant skirtingus asmenvardžius, pvz.: *Alksninis* (1a, 12), *Apvalaynis* (1b, 16), *Bartaszius* (2a, 165), *Bartkus* (2b, 137), *Bizdelis* (2b, 121), *Buteykis* (2b, 125), *Degutelis* (2a, 24), *Driskus* (1a, 8), *Narwaysis* (1a, 49), *Skieyrys* (1b, 19), bet *Augustin* (2a, 68), *Burbut* (2a, 157), *Iakusz* (1a, 25), *Kaszyc* (2a, 4), *Kimbar* (1a, 2), *Reyner* (1a, 22), *Ryk* (1a, 40), *Skardyn* (1b, 2). Galima pastebeti, kad dažniausiai tokie asmenvardžiai rašomi su galūnėmis.

Nevienodai (ir su galūnėmis, ir be jų) rašomi tie patys asmenvardžiai, pvz.: *Eydinikas* (2b, 112) – *Eydynik* (2b, 114), *Garolis* (1a, 54) – *Carol* (1a, 38), *Gigielis* (1b, 13; 2a, 34) – *Gigiel* (1a, 29; 2b, 128), *Gindvilis* (2a, 160) – *Gindwil* (2a, 151), *Gotynis* (1a, 19) – *Gotin* (1a, 8), *Iagminas* (1a, 36) – *Iagmin* (1a, 26), *Klusas* (1a, 27) – *Klus* (1a, 21), *Narbutas* (2a, 63) – *Narbut* (2b, 116), *Narwidis* (1a, 40) – *Narwid* (1a, 31), *Nowikas* (1a, 51) – *Nowik* (1a, 27), *Pilatas* (1a, 15), *Pitatas* (2a, 78) – *Pilat* (1a, 7; 2a, 62), *Reinotas* (1a, 44) – *Reynat* (1a, 32), *Syrwidis* (1a, 25) – *Syrwid* (1a, 21), *Twarianas* (2a, 107) – *Tworian* (2a, 146). Ir šiuo atveju dažniau asmenvardžiai užrašomi su galūnėmis.

Vienodi asmenvardžiai tokio tipo šaltinyje, koks yra bažnytinės knygos, gali įvardyti ir tą patį, ir skirtingus asmenis. Tada, kai šiais asmenvardžiais, besiskiriančiais tik tuo, kad vienas yra su galūne, o kitas be jos, kelis kartus "žrašytas tas pats asmuo, išraišai bažnytinėse knygose greičiausiai daryti ne vieno, o kelių žmonių, skirtingai vertinančių lietuvių asmenvardžius. Vieni juos rašė tiksliau, kiti slavino, nepridėdami lietuviškų galūnių²⁸.

Tais atvejais, kai asmenvardžiai su galūne ir be jos įvardija skirtinges

²⁸ Apie tokį lietuvių asmenvardžių slavinimo būdą žr.: M a c i e j a u s k i e n ē V. Kaip slavintos lietuvių pavardės//Kalbos kultūra. V., 1989. Sąs. 5€. P. 67.

asmenis, be kita ko, galima kalbėti ir apie tikslingą tik kai kurių asmenvardžių slavinimą arba jau anksčiau suslavintų lycių užrašymą. Ir vienu, ir kitu atveju šitaip jie buvo išskiriami iš kityų vienodų asmenvardžių tarpo.

Tai galima pasakyti ir apie tokias vienodų asmenvardžių poras: *Baltuszka* (2a, 32) – *Baltuſzko* (2a, 95), *Iurkiala* (1a, 33) – *Iurkiało* (1a, 7), *Iurkieła* (2a, 27) – *Iurkielo* (2a, 33), *Iuszka* (1a, 28; 2a, 98, 156) – *Iuſzko* (1a, 24; 2a, 151), *Kirka* (1a, 45; 1b, 19) – *Kirko* (1a, 28; 1b, 3, 6), *Lawczka* (1a, 44) – *Lowczko* (1a, 56), *Lupeyka* (1a, 46) – *Lupeyko* (1a, 37), *Mukiala* (1a, 39) – *Mukialo* (1a, 24), *Japiega* (2a, 23) – *Japiego* (2a, 29), *Tołoczka* (1b, 11; 2a, 10) – *Toloczko* (1a, 33; 2a, 41). Kaip matyti, variuoja asmenvardžių galūnės -a ir -o. Pastaroji, be jokios abejonės, yra slavinimo rezultatas. Kai kurie knygose pasitaikę asmenvardžiai liudija, kad slaviška galūnė -o galėjo pakeisti ne tik lietuvišką galūnę -a, bet ir -is, pvz.: *Staupeyka* (1a, 5), *Stawpeyka* (2a, 86), *Staupeyjis* (2a, 103) – *Stawpeyko* (2a, 63); *Szyleyka* (1a, 41; 2a, 15), *Szyleyjis* (2a, 94) – *Szyleyko* (2a, 155) ir pan. Tai pastebėta ir kai kuriuose XIX a. dokumentuose²⁹.

Asmenvardžių galūnių nerašymas arba vieny keitimas kitomis negalėjo neturėti įtakos dalies dabartinių pavardžių lytimis.

2. Nevienodos ir asmenvardžių, turinčių lietuviškas patronimines ar kitokias priesagas, formos. Jie bažnytinėse knygose taip pat rašomi su galūnėmis ir be jų. Pastebimai dažnesnės lytys su galūnėmis. Ivaizuojant priesagų rašymas.

Palyginti taisyklingai abiejuose šaltiniuose pateikiami asmenvaržiai su Kriaunų parapijoje produktyviausia patronimine priesaga -ūnas, pvz.: *Berniunas* (1a, 11; 1b, 10; 2a, 8; 2b, 112), *Datkunas* (2a, 107), *Gadziunas* (1b, 11; 2b, 133; 2a, 26), *Grigalunas* (1a, 9), *Ioziunas* (1a, 11), *Karalunas* (1a, 7; 1b, 5), *Karolunas* (2b, 122), *Kawolunas* (1a, 57; 2b, 122), *Miciunas* (1a, 50), *Mikalojunas* (1a, 33), *Petraszunas* (2b, 129), *Podziunas* (2a, 52), *Rymdzinas* (2a, 148), *Staszkunas* (1a, 21), *szymkunas* (2b, 113), *Wilunas* (1a, 12), *Weykeniunas* (2a, 107).

Suslavintos tik šią priesagą turinčių asmenvardžių, užrašytų be galūnių, lytys, pvz.: *Berniun* (1a, 5), *Bernun* (1b, 14), *Gadziun* (1a, 7), *Iuntkun* (1a, 6), *Kwilun* (1a, 22), *Mackun* (1a, 11), *Skirkun* (2a, 76), *Stankun* (1b, 7), *Waykniun* (1a, 22). Taip pakeisti asmenvardžiai palyginti reti abiejose bažnytinėse knygose. Pasitaikė tik du atvejai, kai priesaga -ūnas suslavinta stipriau: *Bieluniec* (1a, 3) ir *sarguniec* (1a, 53). Abiejuose šaltiniuose užrašytas ir nesuslavintas pirmojo asmenvardžio variantas – *Bielunas* (1a, 44; 1b, 5), *Bielunas* (2b, 142).

Antroji pagal dažnumą lietuviška patroniminė priesaga -onis rašoma trejopai. Abiejose bažnytinėse knygose įprasta yra visai nesuslavinta šios priesagos forma, pvz.: *Bernatonis* (1a, 15), *Gaydzonis* (1a, 42), *Girczonis* (1a, 31), *Iasiulonis* (1b, 5), *Iurgionis* (2b, 110), *Klisionis* (2b, 109), *Michalonis* (1a, 19),

²⁹ Ten pat.

staniulonis (2a, 4), *Stanisławonis* (1a, 26), *Urbanonis* (1a, 21), *Walulonis* (1b, 6).

Tik šiek tiek rečiau ši priesaga šaltiniuose rašoma -anis, pvz.: *Bernianis* (1a, 18), *Gudanis* (2b, 139), *Ionanis* (2b, 117), *Kliszianis* (2a, 155), *Minge-nianis* (2b, 134), *Stalulanis* (2a, 49), *Waytanis* (1a, 2).

Nesunku pastebėti, kad tos pačios kilmės, t.y. vienodą šaknį turintys asmenvardžiai, yra pateikti su abiem priesagos -onis variantais, pvz.: *Adamonis* (1b, 8; 2b, 111) – *Adamanis* (1b, 12; 2b, 120), *Jakubonis* (1a, 21) – *Jakubanis* (1a, 20), *Iurgionis* (2b, 110) – *Iurgianis* (2b, 130), *Klisionis* (1a, 38; 2b, 109) – *Klisianis* (2b, 132), *Kliszanis* (2b, 132), *Kliszianis* (2b, 130), *Lauryno-nis* (1a, 26), *Lawrynonis* (1a, 37) – *Laurinanis* (1a, 14), *Matulonis* (1a, 43) – *Matulanis* (1a, 10), *stanulonis* (1b, 17), *Staniulonis* (2b, 114) – *Stanula-nis* (2b, 127), *staniulanis* (1b, 7), *Stasionis* (1b, 6) – *Stasianis* (1b, 2), *Walu-lonis* (1a, 41) – *Walulanis* (1a, 8).

Bažnytinį knygų antroponimijos specifika neleidžia nustatyti, kokie asmenys – tie patys ar skirtini – yra įvardyti tokiais asmenvardžių variantais. Todėl, kaip ir galūnių rašymo ar nerašymo atveju, sunku tiksliai apibrėžti priesagos -onis suslatinimo priežastis.

Atkreipia dėmesį tai, kad visi asmenvardžiai, turintys priesagos variantus -onis ir -anis, nuosekliai rašomi su galūnėmis. Be jų yra tik labai stipriai suslavinta lietuviškos priesagos -onis forma -aniec, pvz.: *Gudoniec* (1a, 53; 2a, 5), *Iozepaniec* (1b, 8), *Jurgianiec* (1a, 20), *Pakelaniec* (1a, 1), *Staniulaniec* (1a, 6), *Stasiulaniec* (1a, 22), *Walulaniec* (1a, 10). Tokie asmenvardžiai labai reti. Beveik visi jie turi atitikmenis su nesuslavinta priesaga – *Gudonis* (1a, 25), *Iozoponis* (1a, 55), *Iurgonis* (1b, 7), *staniulonis* (2b, 114), *stasiulonis* (1b, 13), *Walulonis* (1b, 6).

Ivairiai bažnytinėse knygose rašoma ir priesaga -aitis. Pasitaiko asmenvardžių (tiesa, jie labai reti), turinčių ją visiškai raštininkų nepakeistą: *Iakubaitis* (1a, 7, 11), *Ianuszkaitis* (1a, 11). O dažniausiai priesagos i keičiamas į y, pvz.: *Adamaytis* (1a, 23), *Iakubaytis* (1b, 17; 2b, 119), *Ionušzkaytis* (1b, 15), *Meylukaytis* (1a, 26), *Minaytis* (1a, 20), *Tyiunaytis* (1a, 50). Kartais (taip pat retai) priesagos a pakeičiamas į e: *Iakubeytis* (2b, 130). Idomu tai, kad šis asmenvardis net tais atvejais, kai įvardija skirtingus asmenis, rašomas su priesaga -eytis: *Christophory Iakubeytis* (1a, 1), *Nicolaus Iakubeytis* (1a, 4), *Pauli Jakubeytis* (1a, 3). Nors šaltiniuose yra užfiksuotos ir jo lytys su kitais priesagos -aitis variantais – *Iakubaitis*, *Iakubaytis*.

Tik vienas asmenvardis turi stipriai suslavintą šios priesagos variantą -oyc – *Giedroyc* (2a, 166). Pirmojoje bažnytinėje knygoje juo įvardyti trys skirtini asmenys – *Jeorgius Giedroyc* (1a, 20), *Ioannes Giedroyc* (1a, 52), *Stanislai Giedroyc* (1a, 7). Galima būtų spėti, kad minimi vienos šeimos (giminės) nariai ir šaltinyje fiksuojama jau anksčiau suslavinta jų įvardijimo antrojo asmenvardžio (greičiausiai jau pavardės) lytis.

3. Aišky slaviškos darybos požymj turi asmenvardžiai su priesagomis -ovič, -evič. Jie, beje, kaip ir visos dabartinės pavardės su šiomis priesagomis, gali būti atsiradę ivairiu būdu. Nemaža jų dalis susiformavo iš patronimių, kurie jau nuo XV a. itin dažnai buvo sudaromi su šiomis priesagomis. Ir lėmė tai ne sąmoninga lietuvių asmenvardžių slavinimo tendencija, o pati

to meto Lietuvos valstybės kalbinė situacija. Kaip žinoma, oficiali raštų (ne šnekamoji) kalba buvo kanceliarinė slavų kalba³⁰. Taigi viskas, kas istorijos dokumentuose buvo fiksuojama raštu, turėjo paklusti šios kalbos dėsniams bei reikalavimams. Todėl ir patronimy darybai buvo teikiamos bei vartojamos kanceliarinėje slavų kalboje išprastos priesagos -ovič, -evič. Taip vos tepradėjus formuotis dvinariam lietuvių įvardijimui buvo suslavinta didelė dalis įvairios kilmės mūsy asmenvardžių. Jie buvo paplitę visu pavardžių formavimosi laikotarpiu ir dauguma pamažu jomis virto.

Tačiau kaip liudija visa istorinė antroponimija, ne vien su kanceliarinei slavų kalbai būdingomis priesagomis -ovič, -evič sudaryti patronimai pateko į įvairius dokumentus. Juose palyginti gerai atsispindi ir lietuvių kalboje šiam reikalui buvusių priesagų vartosena (ypač dažniausiu - -aitis, -onis, -ūnas). Dauguma su lietuviškomis priesagomis sudarytų patronimų taip pat virto pavardėmis. Prie iš patronimų atsiradusiu pridėjus pavardes, susidariusias iš nepatroniminės kilmės asmenvardžių (senųjų dvikamienių, įvairiausiu pravar-dinių ir kt.), būtų apypilnis viso lietuvių pavardžių formavimosi rezultatas. Tačiau jų jau XVII, o dar stipriau XVIII a. ir vėliau vėlgi gerokai pakeitė slavinimas, kurį nebūty tikslu visiškai tapatinti su anksčiau minėtu.

Šiuo atveju asmenvardžių, dažniausiai jau susiformavusių pavardžių, lietuviškos priesagos buvo keičiamos slaviškomis -ovič, -evič. Pastarosios būda vo pridedamos ir prie patronimiinių priesagų neturėjusių pavardžių. Tai sudėtingas ir dar mažai tirtas reiškinys³¹. Iki šiol sukaupti duomenys rodo, kad jo priežastys galėjo būti įvairios. Svarbiausios, matyt, buvo dvi. Tai bendra visy lietuvių asmenvardžių slavinimo tendencija, realizuota dokumentus rašiusių raštininkų ir neretai priklausiusi nuo jų uolumo. Ir antroji — pačių dokumentuose minimy (užrašomų) asmenų noras susislavinti lietuviškos kilmės bei darybos pavardes, taip pabrėžiant savo socialinį statusą.

Dalis asmenvardžių su priesagomis -ovič, -evič gali būti ne susiformavę Lietuvoje, o įvairiu laiku skolinti iš kitų kalbų, iš slavų tautų asmenvardžių fondo. Juos vadinti suslavintais paprasčiausiai būty netikslu.

Visa, kas čia pasakyta apie asmenvardžių su priesagomis -ovič, -evič atsi-radimo lietuvių vardyne būdus, negali padėti įvertinti kiekvieno tokio asmen-vardžio. Tai téra teoriniai pastebėjimai, pagrįsti įvairių šimtmečių antropo-nimijos tyrimu. Juos nuolat derėtų turēti omenyje ne tik aptariant istorijos dokumentų asmenvardžius, bet ir vertinant dabartines pavardes.

Aptariant asmenvardžių darybą buvo minėta, kad priesagų -ovič, -evič vedinių abiejose bažnytinėse knygose yra reti. Jų pasitaikė tik 113 tarp 2121 skirtingo asmenvardžio. Nespėliojant, kokiu būdu kiekvienas šiu asmenvar-džių galėjo atsirasti Kriaunų parapijoje, į vieną kitą norėtysi atkreipti dė-mesj. Tai tokie, kuriuos atsižvelgiant į visą bažnytinį knygų antroponimi-jos kontekstą galima įtarti esant nesenai suslavintais, o ne skolintais ar kaip

³⁰ Plg. Zinkevičius Z. Min. veik. P. 12–13.

³¹ Plačiau apie tai žr.: Maciejauskienė V. Lietuvių pavardžių susidarymas. P. 191–197.

nors kitaip atsiradusiais. Pavyzdžiui, *Bartoszewicz* (1a, 30; 2a, 69) greta parapijoje vartojamų tos pačios kilmės, bet lietuviškos darybos asmenvardžių *Bartaszius* (2a, 165), *Bartaszunas* (2a, 69). Plg. dar ir *Bartušanas* (1a, 27).

Blazewicz (1a, 28) — *Blazey* (1a, 3), *Blazeiunas* (1a, 3).

Casimiry Budniewicz (1b, 2) — *Casimiri Budnis* (1a, 11). Čia sutampa ir asmenų vardai. Tačiau turint omenyje tai, kad kai kurie krikšto vardai šiuo laikotarpiu buvo labai dažni, negalima teigti, kad minimas tas pats asmuo.

Budrewicz (1a, 19) — *Budris* (1a, 10), *Budrys* (1b, 8).

Iacobus Butkiewicz (1b, 2) — *Iacoby Butkun* (1a, 8), *Iacobi Butkus* (1a, 25).

Dylewicz (2a, 105) — *Ditelis* (2a, 10), *Dylelis* (1a, 55), *Dilis* (2a, 143), *Dylis* (1a, 38; 2a, 2).

Dziukiewicz (1a, 22) — *Dziukis* (1a, 38).

Gigielewicz (1a, 5) — *Giglielis* (2a, 40), *Gigelis* (1a, 39), *Giegielis* (2a, 68).

Gudanowicz (2a, 106) — *Gudanis* (2a, 90), *Gudas* (2a, 11), *Gudelis* (2a, 70).

Ianuszkiewicz (2a, 47), *Ianuszkowicz* (1a, 46) — *Ianuszkaytis* (1a, 10; 2a, 36), *Ianuszkanis* (2a, 93), *Ianuszkutis* (2a, 105), *Ionuszkaytis* (2a, 4).

Iuszkiewicz (2a, 162) — *Iuszka* (2a, 164), *Iuszkanis* (2a, 143).

Keyrewicz (2a, 145) — *Kayrianis* (2a, 157), *Keyranis* (2a, 165).

Kiszewicz (1a, 41) — *Kiszunas* (1a, 52).

Krapowicz (1b, 5) — *Krapelis* (1b, 2), *Krapas* (1b, 2).

Lukaszewicz (1a, 9) — *Lukaszunas* (2a, 147).

Minkiewicz (1a, 46; 2a, 65) — *Minkunas* (2b, 118).

Putrewicz (1a, 39) — *Putra* (1a, 29).

steykiewicz (1a, 46) — *steykunas* (1a, 20).

Szymkiewicz (2a, 41) — *Szymkunas* (2a, 148).

Ioannes Szynkiewicz (2a, 148) — *Ioannes Szynka* (2b, 109).

Urbanowicz (2a, 156) — *Urbanonis* (2a, 64), *Urbanelis* (2a, 56).

Apie kitų šios darybos asmenvardžių, pvz.: *Arnawicz* (1b, 18), *Balukiewicz* (1b, 16), *Bogdanowicz* (2a, 93), *Danielewicz* (2a, 27), *Garniewicz* (1a, 10), *Gryncewicz* (1a, 43), *Linkiewicz* (2a, 1), *Paszkiewicz* (2a, 157), *Pokutniewicz* (2a, 41) ar pan., atsiradimą nieko konkretaus pasakyti negalima.

4. Lietuvių asmenvardžiai, turintys slaviškas -sk- tipo priesagos, gali būti atsiradę tik dvejopai. Dalis jų, be abejo, yra skolinti iš slavų kalbų vardyno. Kiti — mūsų asmenvardžių slavinimo rezultatas. Tai tinka ir dabartinėms lietuvių pavardėms. Intensyviausio jų formavimosi laikotarpiu (XVI—XVII a.) -sk- tipo priesagos buvo retos ir pastebimesnės įtakos pavardžių lytimis tikrai negalėjo padaryti. Slavinamos pridedant priesagas -ovski, -inski, -ski, -acki ar kt. panašias buvo jau susiformavusios lietuvių pavardės. Tačiau vėlgi neįmanoma visas pavardes, turinčias minėtas priesagas, suskirstyti į skolintas ir suslavintas. Pavyzdžiui, pavarde *Kazlaukas* Lietuvoje turi virš pusantro tūkstančio šeimių. Ir labai sunku nustatyti, kurių pavardės yra skolintos (plg. lenky *Kozłowski*, baltarusių *Казлоўскі*, rusų *Козловский*), o kurių suslavintos, pridėjus priesagą -auskas (plg. dabartines pvd. *Kazlā*, *Kāzlas*, *Kazlýs*), pakeitus ja kokią nors lietuvišką priesagą (plg. pvd. *Kazlénas*) arba išvertus lietuviškos kilmės pavardę *Ožėlis*, *Ožys*, *Ožninas* ar kitą panašią. Kartais tai

padaryti gali bet kurios šią pavardę turinčios šeimos nariai, pasitelkę į pagalbą prosenelių asmens dokumentus ar kruopščiai ištyrė įrašus konkretiuose istorijos šaltiniuose.

Kriaunų parapijoje asmenvardžiai su -sk- tipo priesagomis nėra dažni. Iš viso jų užrašyta 197. Atkreipia dėmesį tai, kad antrojoje bažnytinėje knygoje jų beveik dvigubai daugiau nei pirmojoje. Tai greičiausiai liudija stiprėjantį bei intensyvėjantį lietuvių asmenvardžių slavinimą.

Dažniausiai negalima suklisti teigiant, kad tik suslavinti gali būti -sk- tipo priesagas turintys lietuviškos kilmės asmenvardžiai, pvz.: *Gayzowski* (2a, 2), plg. pvd. *Gaižys*, *Gaižius*, siejamas su liet. *gaižus* "negardžiai rūgštus, kartus, aitrus, gailus ir kt."; *Gulbinski* (1a, 54), plg. pvd. *Gulbinas*, kildinamą iš liet. *gulbinas* "gulbės patinas"; *Kibickas* (1a, 55; 2a, 7), plg. pvd. *Kibas*, kuri greičiausiai yra iš liet. *kibà* "priekabė", *kibis* "kas prikimba"; *Kiersnowski* (1a, 33), plg. baltiškos kilmės pvd. *Kirsnis*, *Kirsnys*; *Naszlanski* (1a, 53), plg. pvd. *Nāslas*, *Našlénas*, kurios iš liet. *našlýs*, -ē; *Pukniewski* (1a, 23), plg. *Puknýs*, *Puknius*, kurios iš liet. *puknóti* "klampoti", *puknyti* "pukšeti, murmesti, bartis ir kt." ar pan.; *Szyrwiński* (2a, 63), plg. pvd. *Širvis*, *Širvys*, kurios iš liet. *širvis*, *širvis*, *širvys* "širmis".

Greičiausiai slavinimą pridedant -sk- tipo priesagas ar pakeičiant jomis lietuviškas liudija ir tie atvejai, kai skiriiasi bažnytinėse knygose užrašyti tos pačios kilmės asmenvardžių daryba (vieni turi -sk- tipo priesagas, o kiti yra su lietuviškomis arba be jokių), pvz.: *Balczewski* (2b, 132) ir *Balciunas* (1a, 7; 2a, 88), *Balciunelis* (1a, 12). Taip sugretinti galima ir kitus aptariamos darybos asmenvardžius:

Buszynski (2b, 136) — *Busz* (2b, 119).

Dylewski (2b, 139) — *Dilis* (2a, 143), *Dilelis* (2a, 10), *Dylis* (2a, 2), *Dytelis* (1a, 55). Plg. dar jau minėtą asmenvardį *Dylewics* (2a, 105).

Girulski (2a, 26) — *Girunas* (2a, 18).

Gigielewski (2a, 80) — *Gigelis* (1a, 39), *Gigielis* (2a, 40). Plg. dar *Gigielewicz* (1a, 5).

Iwanowski (2a, 45) — *Iwan* (2a, 83), *Iwanelis* (2a, 99), *Iwonelis* (2a, 28).

Iaczewski (1a, 1) — *Joczysz* (1a, 19).

Iankowński (2a, 155) — *Iankunas* (1a, 18).

Ianowski (1b, 7) — *Iananis* (1a, 5).

Ianuszkowski (2a, 77) — *Ianuszkaytis* (1a, 10; 2a, 36), *Ianuszkanis* (2a, 93), *Ianuszkučis* (2a, 105), *Ionuskaytis* (2a, 77). Plg. dar *Ianuszkiewicz* (2a, 47).

Iurkowski (2a, 95) — *Iurkiela* (2a, 38).

Kowalewski (1b, 12; 2a, 22) — *Kawakis* (2a, 108), *Kawalunas* (2a, 73), *Kawolunas* (1a, 57; 2a, 32).

Kulicki (2a, 41) — *Kulis* (2a, 145), *Kułelis* (2a, 7).

Labecki (1b, 6) — *Labas* (1a, 15).

Laszewski (1b, 6), *Loszynski* (1a, 44; 2a, 2) — *Laszas* (1a, 4), *Laszelis* (1a, 36).

Casimirus Lupickas (1b, 6) — *Casimiri Lupeyka* (1a, 34).

Mikołajewski (2a, 32) – *Mikas* (2a, 46), *Mikolonis* (2a, 4), *Mikalanelis* (2a, 35), *Mikienas* (2a, 52).

Narkowski (1a, 33) – *Narkialo* (1a, 21).

Petrulski (2b, 113) – *Petrulenas* (2a, 13).

Rudnicki (2a, 167), *Rudziewicz* (1a, 56; 2a, 7) – *Rudokas* (2a, 40), *Rudakas* (2a, 53).

Skardynski (1a, 46) – *Skardyn* (1b, 2).

Szakalinski (2a, 163), *Szakalowski* (2a, 31) – *Szakalis* (2a, 148).

Szymanowski (1a, 45) – *Szymonis* (1a, 32).

Werszynski (2a, 99) – *Werszelis* (2a, 16).

Woronecki (1a, 41; 2a, 92), *Vronowski* (1a, 18) – *Warna* (2a, 87), *Warnas* (2b, 137), *Warnele* (2a, 92), *Warnelis* (2a, 6).

Zylinski (1a, 10) – *Zylis* (1a, 7), *Žylis* (1a, 30), *Žilelis* (1a, 47).

Żabecki (1a, 50) – *Žabas* (1a, 4).

Żukowski (2b, 139) – *Žukas* (2a, 22).

Kurie šiu asmenvardžių su -sk- tipo priesagomis yra suslavinti jas pridendant ar jomis pakeičiant kitas, o kurie skolinti – nustatyti praktiskai neįmanoma. Tiksliai duomenų šio tipo išvadoms bažnytinės knygų antroponomija suteikti negali. Tik tų pačių asmenų užrašymai skirtingu metu istorijos dokumentuose įrodo tikrąjį asmenvardžių suslavinimo vienu ar kitu būdu faktą. Tačiau visas Kriaunų parapijos antroponomijos kontekstas taip pat gali būti bent dalinis pateiktų asmenvardžių suslavinimo galimybės įrodymas. Sunku patikėti, kad greta parapijoje vartoto asmenvardžio be -sk- tipo priesagos galėjo skolinimo būdu atsirasti tos pačios kilmės (neretai – baltiškos) asmenvardis su tokia priesaga.

Beveik nieko tikslaus negalima pasakyti apie asmenvardžių su įvairiomis slaviškomis priesagomis atsižadimą tais atvejais, kai parapijoje nėra tos pačios kilmės, bet skirtinges dėarybos yu atitinkmenų, pvz.: *Borowski* (2a, 163), *Cymbarski* (2a, 96), *Czyrawski* (2a, 86), *Geraszewski* (2b, 136), *Grabowski* (2a, 47), *Gurski* (1a, 5), *Iablonski* (1a, 11), *Kaminski* (2a, 144), *Ligucki* (1b, 20; 2a, 89), *Lipicki* (2a, 91), *Lipski* (1a, 24; 2a, 93), *Lisowski* (2a, 155), *Szpakowski* (2b, 122), *Woynowski* (2a, 157), *Zablocki* (1a, 2) ir pan. Belikty pripažinti, kad visi jie skolinti. Bet ar tikrai taip yra?

5. Z. Zinkevičius, tirdamas XVII a. pradžios Vilniaus antroponomiją, įtikinamai įrodė lietuvių asmenvardžių vertimo į lenkų kalbą faktą, pvz., *Geležela* – *Želaſka*, *Bepirbtis* – *Bespalczik* ir pan.³² Dauguma pateiktų konkrečių tokio asmenvardžių slavinimo atvejų tikrai nekelia jokių abejonių. Nors yra užfiksuoti ir ne itin dekingame tokiam tyrimui šaltinyje, t.y. bažnytinėse knygose, kur nelengva nustatyti minėtais asmenvardžiais įvardytų asmenų tapatumą.

Asmenvardžių, kuriuos sugretinus galima įtarti slavinimą verčiant į lenkų (ar rusų) kalbą, pasitaiko ir Kriaunų parapijos bažnytinėse knygose. Štai keliolika tokų paralelių:

³² Zinkevičius Z. Min. veik. P. 105–111.

Borowski (2a, 163) — Szyleyka (2a, 15), Szyleykis (2a, 94). Pastarieji asmenvardžiai gali būti tapatinami su dabartinėmis pavardėmis Šiléika, Šileikà, Šileikis, kurios greičiausiai kilusios iš liet. šilas "smėlynuose augantis spygliuočių miškas, žalgiris; kaimas esantis šiluose ir kt." Plg. lenky bór "šilas, miškas"³³, rus. бор "шил, жалгирис, спилюочий лес, пушняс"³⁴.

Czernis (2a, 95), Czernius (2a, 97), Czernelis (1a, 54) — Iodis (1a, 13), Iodeyjis (1a, 2), Iodeyko (2a, 149), Iodele (2a, 160). Plg. dabartines pvd. Juódis, Juodeikà, Juodeikis, Juodélė bei kt., kildinamas iš liet. júodas, -à, ir lenky czarny, rusų чёрный "јуодас"³⁵.

Gurksi (1a, 5) — Kalnelis (1a, 9). Plg. dabartines pvd. Kalnēlis, Kalnius, siejamas su liet. kálnas ar kałnius "kalno gyventojas, kalnénas". Dėl slaviško asmenvardžio Gurksi plg. lenky góra, rusų зора "kálnas".

Haławacz (2a, 146) — Galwele (2a, 75), Galwelis (2a, 14). Plg. dabartines pvd. Galvélé, Galvélis, kurios kilusios iš liet. galvà, ir lenk. głowa, rus. голова "galvà".

Kazławskis (2a, 26), Kozłowski (2a, 43) — Ažis (2a, 86), Azielis (2a, 90), Azienas (1a, 31), Afskinis (1a, 5), Ozis (2a, 20), Ozelis (1a, 43), Ozienas (1a, 31), Oszkinis (1a, 44). Plg. dabartines pvd. Ažélis, Aškinis, Ožys, Oželis, Ožkinis bei kt., siejamas su liet. ožys, ožkà, ir lenk. koziół, rus. козёл "ožys".

Krulewic (2a, 42) — Karalunas (1a, 7; 2a, 20), Karalus (1a, 51). Plg. dabartines pvd. Karalūnas, Karálīus, kurios greičiausiai yra iš liet. karālius "valdovo, monarcho titulas kai kuriuose kraštuose", ir lenkų król, rus. король "karālius".

Lisowski (2a, 155) — Plikielis (1a, 52), Plikialis (2a, 95), Plikianis (2a, 105), Plikienas (2a, 53), Plikionis (2a, 57). Plg. dabartines pvd. Plikélis, Plikiónis bei kt., kurios kildinamos iš liet. plíkas, plikis, ir lenk. lysy, rus. лисиця "plíkas".

Mathiae Tumanin (1a, 20) — Mathaey Rukas (1a, 10), Christophori Rukanis (1a, 20). Plg. dabartine pvd. Rūkas, kuri, be kito įmanomo ki interpretavimo, gali būti kilusi ir iš liet. rūkas "migla, ūkas". Vertimo atveju galėjo atsirasti asmenvardis Tumanin, sietinas su rusų туман "rūkas, ūkas, ūkana, migla".

Rybalski (1a, 3), Rybskiewicz (1a, 42) — Žuklenas (2b, 133), Žuklias (1a, 100), Žuklis (2b, 111), Žuklis (1a, 52), Zuklelis (1a, 25). Plg. dabartines pvd. Žuklijà, Žuklys, Žuklýs, atsiradusias iš liet. žuklijas "žuklys", žuklys "žvejys, žvejotojas, žuvautojas", ir lenk. ryba "žuvis", rybacki "žvėjo, žvejų", rus. рыбак "žvejys, žuklautojas".

Wroblewski (2a, 153) — Žvirblis (1a, 50; 2a, 1), Zwerblenas (2a, 74). Plg.

³³ Vaitkevičiutė V. Min. veik. P. 45.

³⁴ Lemchenas Ch. Min. veik. P. 119.

³⁵ Ir toliau naudojamasi 25 ir 26 išnašose nurodytais lenky bei rusų kalbu žodynais.

dabartines pvd. *Žvirblis*, *Žvirblys*, kildinamas iš liet. *žvirblis*, ir lenk. *wróbel* "žvirblis", rus. *соробей* "žvirblis".

Atkreipia dėmesį dar viena asmenvardžių grupelė. Jau buvo pateikta *Balczewski* (2b, 132) ir *Balciunas* (2a, 88), *Balciunelis* (1a, 12), kaip galimo suslavinimo lietuviškas priesagas pakeličiant slaviška -evski atvejis. Abiejose bažnytinėse knygose dar yra tokie asmenvardžiai: *Bielicki* (1b, 6), *Bielinski* (2a, 93), *Biēlunas* (1a, 44; 2a, 18), *Bielunelis* (1a, 44; 2a, 8), *Bielus* (1b, 16; 2b, 129) ir *Balciunas* (1a, 7; 2a, 88), *Balciunelis* (1a, 12). Pastarieji du gali būti siejami su dabartinėmis pvd. *Balčius*, *Balčiūnas* ir kitomis, kilusiomis iš liet. *báltas*, -à. Negalima atmetti tikimybės, kad asmenvardžiai su šaknimi *biel-* yra suslavinti juos išverčiant (plg. lenkų *biaty* "báltas", rusų *белый* "báltas").

Įmanomas ryšys ir tarp asmenvardžių *spiewokas* (1a, 34; 2a, 27), *spiewakielis* (1b, 1), *Spiewakanas* (2a, 47), kildintiny iš lenk. *spiewak* "daininiñkas", ir *Daynis* (1b, 19). Pastarasis sietinas su dabartinėmis pavardėmis *Dainys*, *Dainius*, kurios iš liet. *dainys*, *dainius* "dainininkas".

Kaip buvo matyti iš pateiktų asmenvardžių, verčiant lietuvišką šaknį įprasta pridėti ir slavišką, dažniausiai -sk- tipo, priesagą.

6. Dauguma fonetinio bei kitokio slavinimo apraiškų atispindėjo aptartuose asmenvardžių variantuose. Kartais jie liudija nevienodo intensyvumo slavinimą. Pavyzdžiui, *Rudak* (1a, 21; 2b, 128) – *Rudakas* (2a, 53) – *Rudokas* (2a, 40). Siejant šiuos asmenvardžius su dabartine pavarde *Rudōkas*, matyti, kad labiausiai suslavintas pirmasis jo variantas *Ruddak*. Jis be galūnės ir lietuvių o pakeista į a. Antrajame variante išlikusi tik ši fonetinė garsų pakaita. Štai dar pora panašių atvejų: *Pilat* (2a, 62) – *Pilatas* (2a, 78) – *Pilotas* (2a, 32), plg. dabartinę pvd. *Pilotas*, *Pilotas*.

Spiewak (1b, 8, 7; 2a, 43) – *Spiewakas* (2a, 29) – *Spiewokas* (1b, 16; 2a, 36). Šiuo metu tokia pvd. nežinoma.

Aptarti pastebimesni įvairaus slavinimo atvejai liudija, kaip galėjo būti pakeisti kai kurie lietuvių asmenvardžiai. Tuo metu, kai buvo rašomas bažnytinės knygos (XVII a. pabaiga–XVIII a. pradžia), dauguma jų jau turėjo būti virtę pavardėmis. Tad akivaizdi yra slavinimo įtaka ne tik dalies tuometinių Kriaunų parapijos, bet ir iki mūsų dienų atėjusių dabartinių pavardžių lyčių autentiškumui.

Pavardžių formavimosi situacija

Tuo metu, kai buvo rašomas aptariamos bažnytinės knygos, t.y. XVII a. pabaigoje–XVIII a. pradžioje, dauguma lietuvių pavardžių jau buvo susiformavusios³⁶. Ši išvada padaryta, ištýrus lietuvių įvardijimus XV–XVIII a. istorijos dokumentuose.

Yadinasi, visus Kriaunų parapijos antruosius dvinario įvardijimo asmen-

³⁶ M a c i e j a u s k i e n ē V. Min. veik. P. 112.

vardžius (ar bent jau didžiąjį jų daugumą) galima būty vadinti pavardėmis. Ar tikrai šie asmenvardžiai jau įgijo svarbiausias pavardžių savybes – yra paveldimi ir bendri visiems vienos šeimos asmenims?

Bažnytinė knygy antroponimija nėra itin dėkinga medžiaga pavardžių formavimosi tyrimui. Čia nėra asmenvardžių paveldimumui nustatyti reikalingu greta užrašytų dvinių tėvo ir vaikų įvardijimų (nurodomas tik krikštimo kūdikio – berniuko ar mergaitės – vardas). Be to, labai dažni kūdikių motinų įvardijimai tik vardu neleidžia jų antruju asmenvardžių palyginti su kūdikių tévų (t.y. minimų moterų vyrų) antraisiais asmenvardžiais. Todėl daugeliu atvejų negalima daryti išvados ir apie asmenvardžio bendrumą visiems vienos šeimos nariams. Krikštamočių bei krikštatėvių, kurie gali būti ir nesusieti jokiais giminystės ryšiais, įvardijimai taip pat ne ką tegali pasakyti apie pavardžių buvimą ar nebuvimą. Galinybė surasti duomenų apie pavardžių formavimąsi jungtvių registracijos knygose dar mažesnė. Čia užrašomi nuotaka ir jaunikis nėra susiję giminystės ryšiais, taigi ir negali turėti kokio nors bendro asmenvardžio. Liudininkais, aišku, kartais galėjo būti ir vyras su žmona, brolis su seserimi ar pan., tačiau to nustatyti negalima.

Nors bažnytinės knygos rašytois ilgai – apie 40 metų – ir jose tikrai gali būti minimi skirtingy tos pačios šeimose (giminės) kartų asmenys, palyginti jų įvardijimų negalima. Priežastis labai paprasta – neįmanoma nustatyti net ir vienodus antruosius asmenvardžius turinčių asmenų šeimos, giminystės ryšių. Be to, tokiai asmenvardžiai, be jokios abejonės, gali būti įvardyti ir ne vienos šeimos ar giminės žmonės.

Taigi norint atsakyti į klausimą, ar bažnytinėse knygose užrašyti antrieji asmenis įvardijantys asmenvardžiai jau virtę pavardėmis, ar dar ne, belieka juos palyginti su dabartinėmis pavardėmis, t.y. pasekti, ar jie atėjo iki mūsų dienų. Tai ir buvo padaryta. Lyginimo rezultatai tokie.

Iš 1044 skirtų pirmosios bažnytinės knygos, rašyto 1678–1693 m., asmenvardžių tikslius atitikmenis tarp dabartinių pavardžių turi 588 (t.y. 56,3%). Dalis šių dabartinių pavardžių, be kity Lietuvos vietu, yra užrašyti apie Kriaunas, Obelius, Rokiškį ar kitur netoli nuo parapijos. Jų yra 235 (t.y. 22,5%), pvz.: *Abāris, Abārius, Adamónis, Aleksandravicius, Aleksiūnas, Apvalainis, Augūlis, Bajōras, Baltakys, Baltuškà, Banýs, Barzdà, Bendōrius, Berniūnas, Beliuūnas (Bieluūnas), Bitinas, Blaževičius, Bruzgūlis, Budrēvičius, Budrys, Čepónis, Dabregà, Dainys, Daikūnas, Degutis, Deksnys, Didžiagalvis, Dilys, Dirda, Driskius, Dūdà, Dūkas, Džiugėlis, Gaidys, Gažius, Galinis, Galvėlis, Gārolis, Gaučys, Gavénas, Gegėlis, Genys, Giedráitis, Glylys, Gindvilis, Girčys, Giriūnas, Grabáuskas, Grigónis, Grincévičius, Gúdas, Gudēlis, Gudónis, Gulbinskas, Gurklýs, Ídas, Ígaunis, Jágminas, Jakubónis, Jonónis, Jankúnas, Januliónis, Janušis, Januškévičius, Jasiliionis, Jočys, Júodis, Jokubónis, Juknà, Juškà, Karaláinas, Karalius, Karosà, Kašpōnas, Kavoliūnas, Kažemékas, Kibilda, Kisciis, Kiskis, Kietis, Kišnūnas, Kiukýs, Klišionis, Klišys, Kavaliáuskas, Krāpas, Krisiūnas, Kulys, Kupčiūnas, Kurklietis, Kürmis, Kviliūnas, Lapiénis, Lāšas, Latvénas, Liaudánskas, Laukys, Laurinavičius, Lélis, Licýs, Likas, Likšà, Lukošévičius, Lukšys, Maciūnas,*

Matiēkus, Matiejinās, Matulēnas, Mēdzelas, Mēginis, Mezgīnas (Mezginis), Mickēvičius, Merkījs, Miežījs, Mikalajūnas, Minkēvičius, Motiejinās, Morkūnas, Mūrma, Nākas, Nárbutas, Navikas, Pabéržis, Pagirījs, Pakalnis, Palīvonas, Paliuliōnis, Pauliūkas, Petrónis, Pimpē, Petráuskas, Plepījs, Plikēlis, Puōdzelis, Puriūškis, Rāisis, Ráugas, Repsījs, Rimēlis, Radzēvičius, Ragēlis, Rudōkas, Sakapilvis, Sirvýdis, Skardinskas, Skeirījs, Smalstījs, Stanēlis, Stankūnas, Starķus, Stasiuliōnis, Stasiūnas, Strungījs, Šermūkšnis, Širvīnskas, Šlēkas, Šlāmas, Štāras, Švēdas, Talačķa, Tijūnēlis, Trūmpa, Tumēnas, Uldūkis, Usēlis, Usķurēlis, Vaitekūnas (Vaitiekūnas), Valiūkas, Valiūlis, Varkalījs, Várna, Vedeikā, Viřbalas, Verbiējus, Vigēlis, Vilījs, Vilkas, Viñgelis, Viřbalas, Zairījs, Žemaītis, Zibōlis, Žilīnskas, Žilījs, Žylījs, Žuklījs, Zunka, Žvīrbolis ir kt. Taigi galima teigt, kad šios Rokiškio rajone paplitusios dabartinės pavardės jau buvo susiformavusios XVII a. pabaigoje. Atsirado jos iš Kriaunų parapijoje XVII a. ar anksčiau vartoty asmenvardžių.

Kitos dabartinės pavardės, tiksliai sutampančios su Kriaunų parapijos asmenvardžiais, užrašytos toliau, īvairiose Lietuvos vietose. Jų yra 353 (t.y. 33,8 %). Tokios pavardės gali būti susiformavusios XVII a. pabaigoje kaip tik Kriaunų parapijoje ir tik vėliau nukeliavo į kitas vietas. Tačiau jos gali būti atsiradusios ir kitose Lietuvos vietose iš ten vartoty asmenvardžių.

456 iš visų skirtingų pirmojoje bažnytinėje knygoje užrašytų asmenvardžių neturi tikslų atitikmenų tarp dabartinių pavardžių. Tai sudaro 43,5 %. Reikėtų daryti išvadą, kad dalis Kriaunų parapijoje vartoty asmenvardžių XVII a. pabaigoje dar nebuvo virtę pavardėmis. Kokie jie? Pirmiausia minėtini 116 (t.y. 11,1 %) asmenvardžių, kurie turi tos pačios kilmės, bet skirtinges darybos atitikmenis tarp dabartinių pavardžių. Pastarosios paplitusios Kriaunų parapijoje ir nėtolii jos, pvz.: *Bagdonelis* (1b, 5) – *Bagdōnas*, *Baiorelis* (1a, 44) – *Bajōras*, *Balciunelis* (1a, 12) – *Balčiūnas*, *Baltakielis* (1b, 19) – *Baltakys*, *Bielunelis* (1a, 44) – *Beliūnas*, *Bieliūnas*, *Dabragiele* (2a, 24) – *Dabregā*, *Degutelis* (1a, 47) – *Degūtis*, *Didziagalwelis* (1b, 19) – *Didžiagalvis*, *Dylelis* (1a, 55) – *Dilījs*, *Dyrdele* (1a, 49) – *Dirda*, *Garolelis* (1a, 32) – *Gārolis*, *Gaucielis* (1a, 11) – *Gaučījs*, *Gawenelis* (1a, 15) – *Gavēnas*, *Grabawskielis* (1a, 50) – *Grabāuskas*, *Idelis* (1a, 52) – *Īdas*, *Igawnelis* (1a, 23) – *Īgaunis*, *Iakiela* (1a, 30) – *Jākas*, *Iankunelis* (1a, 40) – *Jankūnas*, *Iočielis* (1a, 46) – *Jočījs*, *Kazamiekielis* (1b, 19) – *Kažemēkas*, *Krapelis* (1b, 2) – *Kräpas*, *Krysiunelis* (1a, 47) – *Krisiūnas*, *Kulelis* (1a, 39) – *Kulījs*, *Kurkletelis* (1a, 54) – *Kurkliētis*, *Laszelis* (1a, 36) – *Lāšas*, *Laukiele* (1b, 2) – *Laukījs*, *Lelelis* (1a, 57) – *Lēlis*, *Maciunelis* (1a, 18) – *Maciūnas*, *Markunelis* (1a, 55) – *Markūnas*, *Murmele* (1b, 2) – *Mūrma*, *Nakiala* (1a, 21) – *Nākas*, *Narbutelis* (1a, 54) – *Nárbutas*, *Nawikielis* (1a, 35) – *Navikas*, *Pagirelis* (1a, 47) – *Pagirījs*, *Paknelis* (1a, 10) – *Paknījs*, *Petranelis* (1a, 5) – *Petrónis*, *Puczkiela* (1a, 53) – *Pūčķa*, *Sargunelis* (1a, 11) – *Sargūnas*, *Stankunelis* (1b, 15) – *Stankūnas*, *Stasiunelis* (1b, 18) – *Stasiūnas*, *Strungielis* (1a, 41) – *Strungījs*, *Szleykielis* (1a, 39) – *Šileikis*, *Szlekielis* (1a, 36) – *Šlēkas*, *Waynelis* (1a, 45) – *Vainius*, *Walukielis* (1a, 39) – *Valiūkas*, *Wilelis* (1b,

12) – *Vilys*, *Wirbatelis* (1b, 4) – *Virbalas*, *Zameytielis* (1a, 1) – *Žemaitiis*, *Zaukiele* (1b, 4) – *Záuka*, *Zaukà*, *Žilelis* (1a, 47) – *Žilys*, *Zuklelis* (1a, 25) – *Žuklys*.

Kaip matyti, XVII a. asmenvardžiai turi mažybines priesagas -ėlis, -ė, -elis, -é, o dabartinės pavardės jų neturi. Aptariant asmenvardžių darybą buvo pastebėta, kad greta daugumos priesagų -ėlis, -é, -elis, -é vedinių yra paplitę ir tos pačios kilmės asmenvardžiai be priesagų, pvz.: *Baioras*, *Balciunas*, *Baltakis*, *Dabrega*, *Didziagalvis*, *Dylis*, *Dyrda*, *Garolis*, *Gawenas*, *Grabowski* ir t.t. Pastarieji beveik visi virto pavardėmis ir atejo iki mūsy dienų. Tuo tarpu iš minėtyų priesagų vedinių, užrašytų tiriamose bažnytinėse knygose, susidariusių pavardžių yra nedaug (plg. anksčiau pateiktas *Galvėlis*, *Gudėlis*, *Plikėlis*, *Puodželis*, *Rimėlis*, *Ragėlis*, *Stanėlis*, *Tijūnėlis*, *Usėlis*, *Uškurėlis*, *Vigelis*, *Viñgelis*). Visa tai liudija, kad dauguma Kriaunų parapijoje vartotų ir į bažnytinės knygas patekusiu asmenvardžiu su priesagomis -elis, -ė, -elis, -é tebuvo tik laikini. Ir dažniausiai jie, matyt, atspindėjo neoficialųjį asmenų įvardijimą³⁷. Tai, kad panašus reiškinys buvo pastebėtas ir kitose bažnytinėse knygose, verčia manyti, kad šio pobūdžio šaltiniuose galima aptikti daugiau tokio įvardijimo apraišką nei administraciniuose juridiniuose dokumentuose.

Greičiausiai patroniminių priesagų numetimą liudija tokios šaltinių asmenvardžių ir dabartinių pavardžių poros: *Barczanas* (1a, 18) – *Barčys*, *Bernianis* (1a, 18) – *Beřnius*, *Bertasiunas* (1a, 52) – *Bertāsius*, *Buytwidanes* (1a, 11) – *Bùitvidas*, *Bùitvydas*, *Buteykonis* (1a, 34) – *Buteikis*, *Gaydzonis* (1a, 42) – *Gaidýs*, *Girczonis* (1a, 31) – *Girčys*, *Grigulunas* (1a, 7) – *Grigulis*, *Iakulanis* (1a, 23) – *Jakūlis*, *Kuciunas* (1b, 19) – *Kūcas*, *Macziulenės* (1a, 27) – *Mačiūlis*, *Matiekunas* (1a, 3) – *Matiēkus*, *Sapkunas* (1b, 18) – *Sapkà*, *Simonenas* (1a, 33) – *Simónis*, *Stasiukunas* (1a, 18) – *Stasiūkas*, *Trumpenas* (1a, 55) – *Trùmpa*, *Urbanenas* (1a, 46) – *Urbonas*, *Walulonis* (1a, 41) – *Valiūlis*, *Warkaļenas* (1b, 11) – *Varkalys*, *Weykniun* (1b, 7) – *Veiknýs*.

Šiuos asmenvardžius su priesagomis -ėnas, -onis, -ūnas, vartotus XVII a. pabaigoje, aišku, galima vertinti dvejopai: 1) tai buvo pavardėmis dar neviršę patronimai (todėl ir nėra šiandien Kriaunų parapijoje tokiių pavardžių); 2) tai galėjo būti jau susiformavusios pavardės vėliau, pavyzdžiui, XVII a., netekusios patroniminių priesagų³⁸ (pastarosios jų lytys ir atejo iki mūsy dienų). Abu vertinimai liudija, kad XVII a. pabaigoje tebevyksta lietuvių pavardžių formavimasis, keičiasi, įvairiai variuodamos, jau susidariusių pavardžių lytys.

Tai, matyt, atspindi ir kitos Kriaunų parapijos asmenvardžių bei dabartinių pavardžių poros, pvz.: *Dylewski* (1b, 10) – *Dilys*, *Laszewski* (1b, 6) – *Lāšas*, *Loszynski* (1a, 44) – *Lāšas*, *Pukniawskis* (1a, 23) – *Puknýs*, *Püknius*, *Putrewicz* (1a, 39) – *Putrà*, *Daczewski* (1a, 8) – *Dačinskas*, *Krasie-*

³⁷ Plačiau apie tai žr.: *Maciejauskiene* V. Min. veik. P. 88–89.

³⁸ Plačiau apie patroniminių priesagų numetimą žr.: *Maciejauskiene* V. Min. veik. P. 151–169.

wicz (1a, 47) — Krasáuskas. Arba: *Blazeiunas* (1a, 3) — *Blažiūnas*, *Ionelonis* (1b, 18) — *Jonėnas*, *Ioziuinas* (1a, 11) — *Juožėnas*, *Kilutis* (1b, 3) — *Kilius*, *Kilas*, *Kýlas*, *Labas* (1a, 15) — *Labéikis*, *Labeikis*, *Liciunelis* (1a, 28) — *Ličys*, *Mayniulis* (1a, 57) — *Mainėlis*, *Mikieniszkis* (1a, 31) — *Mikėnas*, *Mikolis* (1a, 24) — *Mikas*, *Pivoronis* (1b, 14) — *Pivoriūnas*, *Raugutis* (1a, 6) — *Ráugas*, *Sipelis* (1b, 16) — *Sipavičius*, *Skardyn* (1b, 2) — *Skardis*, *Skardinskas*, *Skiras* (1a, 8) — *Skiránskis*, *Starkulis* (1a, 13) — *Stařkus*, *Wigianis* (1a, 20) — *Vigėlis*.

Kiti pirmosios bažnytinės knygos asmenvardžiai, kurie turi tos pačios kilmės, bet skirtinės darybos atitikmenis tarp dabartinių pavardžių, nuo ką tik 116 aptartyjų beveik niekuo nesiskiria. Jų yra 150, t.y. 14,3% visų skirtinės šaltinio asmenvardžių. Tačiau dabartinės pavardės, su kuriomis jie tapatinami, užrašytos ne Kriaunų parapijoje ar netoli jos, o įvairiose kitose, tolimesnėse ar artimesnėse, Lietuvos vietose. Tad jos ir gali būti susidariusios iš šiose vietose, o ne Kriaunų parapijoje XVII a. vartotų asmenvardžių. Todėl nuo detalesnio tokijų pavardžių ir XVII a. pabaigos bažnytinėų knygų asmenvardžių lyčių lyginimo atsisakyta.

Net tais atvejais, kai šaltinio asmenvardžiai turi tikslius atitikmenis tarp dabartinių pavardžių, bet pastarosios paplitusios tolimesne nuo Kriaunų parapijos vietose, išvados apie tų asmenvardžių virtimą pavardėmis tegalimos tik su tam tikra paklaida. Pavyzdžiui, šaltinio asmenvardis *Dudele* tapatinamas su dabartinėmis pvd. *Dudéle*, *Dūdēle*, kurios užrašytos Batakiuose, Modžiūnuose ir Varenoje. O Rokiškio rajone šiuo metu yra pavardė *Dūdā*. Visiškai įmanoma, kad ji atsiradusi iš XVII a. asmenvardžio *Dudele*, kuris tuo metu dar nebuvo virtęs pavarde (plg. minėtas dažnas šaltinio asmenvardžių su mažybinėmis priesagomis/ir dabartinių pavardžių be jų poras). Tokių atvejų galima surasti ir daugiau, pvz.: *Garniewicz* (1a, 10) — *Garněvičius* (dabartinė pvd., užrašyta ne Kriaunų parapijoje ar netoli jos) — *Garnēlis* (dabartinė pvd., paplitusi Kriaunų parapijoje ar netoli jos), *Garulis* (1a, 44) — *Gārulis* — *Gārolis*, *Ierīczunař* (1a, 20) — *Jančiūnas* — *Jančys*, *Katinas* (2a, 24) — *Kātinas* — *Katináuskas*, *Kuprelis* (1a, 54) — *Kuprēlis* — *Kùprius*, *Labecki* (1b, 6) — *Labēckas* — *Labéikis*, *Labeikis*, *Margielis* (1a, 48) — *Margēlis* — *Márgis*, *Matulonis* (1a, 43) — *Matulionis* — *Matūlis*, *Mikulis* (1a, 22) — *Mikūlis* — *Mikas*, *Miszkiewicz* (1b, 20) — *Miškēvičius* — *Miškinis*, *Raugielis* (1a, 14) — *Raugēlis* — *Ráugas*, *Tyuniaytis* (1a, 50) — *Tijūnáitis* — *Tijūnas*, *Walukanis* (1b, 2) — *Valiukónis*, *Valiukonis* — *Valiūkas*, *Warneke* (1a, 9) — *Varnēlé* — *Várna*, *Wilkielis* (1a, 11) — *Vilkēlis* — *Vílkas*, *Wilunas* (1a, 12) — *Vilhūnas* — *Vilýs*, *Zemaytelis* (1a, 14) — *Žemaitēlis* — *Žemaitis*.

Dalis pirmosios bažnytinės knygos asmenvardžių neturi jokių atitikmenų tarp dabartinių pavardžių. Tai išnykę lietuvius XVII a. įvardiję asmenvardžiai. Kai kurie jų, matyt, buvo dar pavardėmis nevirtę, taigi ir nepaveldimi, antrieji dvinario įvardijimo nariai. Kiti galbūt jau buvo susiformavusios pavardės, per tuos XVII a. pabaigą ir šiandieną skiriančius 300 metų išnykusios dėl įvairių priežascių.

Tokiu asmenvardžiu yra 153 (14,6%). Štai dalis jų: *Aytonelis* (1b, 9),

Auszkulis (1b, 4), *Baltrakis* (1a, 21), *Bednorius* (1a, 24), *Berkieſzewicz* (1a, 20), *Bizdelis* (1a, 25), *Bizdis* (1a, 25), *Byzdys* (1a, 38), *Blaugie* (1a, 6), *Blaugiele* (1a, 12), *Blewgia* (1a, 28), *Blewgiela* (1a, 20), *Boieykaytis* (1b, 7), *Brawszka* (1b, 17), *Brawszkiato* (1b, 7), *Breniukiela* (1b, 21), *Ciotykas* (1a, 56), *Czalyka* (1a, 28), *dabaygunas* (1a, 1), *Dakielnis* (1a, 9), *Dalibogzyntis* (1a, 29), *Dewinciunas* (1a, 8), *Dewincius* (1a, 48), *Dewintis* (1a, 45), *Digieskriewa* (1b, 6), *Dudnikas* (1b, 3), *Dudnielas* (1a, 33), *Drusnelis* (1b, 3), *Fasciszewski* (1a, 25), *Freyz* (1a, 29), *Gamulgis* (1a, 40), *Gieyweris* (1b, 10), *Ibercelis* (1a, 12), *Ignelis* (1b, 7), *Itkunelis* (1b, 2), *Jawidelis* (1a, 21), *Jawszka* (1a, 19), *Iodkalnis* (1a, 11), *Ioduminas* (1a, 33), *Jowidis* (1a, 29), *Iunktun* (1a, 6), *Kaparis* (1a, 48), *Kapazonas* (1a, 20), *Karziupanas* (1b, 2), *Kaziponas* (1b, 13), *Kazuponas* (1a, 52), *Kibalda* (1a, 12), *Kibinkle* (1a, 56), *Kiebiliskis* (1a, 27), *Kiebinklis* (1a, 42), *Kiedynelis* (1a, 23), *Kieska* (1a, 52), *Kluwenas* (1b, 14), *Kołoczka* (1b, 4), *Kontygaylo* (1a, 12), *Kropiwnicki* (1a, 27), *Kupna* (1a, 46), *Kusmas* (1a, 24), *Ligmiszakis* (1a, 43), *Ligumiszkelis* (1a, 49), *Ligumiszakis* (1b, 15), *Lingumiszkelis* (1b, 4), *Linguniszakis* (1b, 7), *Lynkazintis* (1a, 47), *Litis* (1b, 6), *Luciper* (1a, 5), *Maranowski* (1a, 53), *Medginis* (1a, 53), *Medzginas* (1b, 14), *Medzginis* (1b, 16), *Merskis* (1a, 6), *Merszkis* (1a, 21), *Migiejtis* (1b, 5), *Moyciunas* (1a, 18), *Montygaylo* (1a, 52), *Namca* (1a, 1), *Nawkiela* (1a, 21), *Nukiete* (1b, 5), *Padakſza* (1a, 11), *Pakiſzkis* (1a, 23), *Paranis* (1a, 22), *Pawawarelis* (1a, 5), *Purpa* (1a, 13), *Purpela* (1b, 12), *Rarala* (1a, 22), *Reyner* (1a, 22), *Reyszynis* (1a, 18), *Ryk* (1a, 40), *Rombalski* (1b, 5), *Roskowksi* (1b, 3), *Sikida* (1a, 13), *Skalamedys* (1a, 28), *Skingun* (1a, 21), *Skircis* (1a, 23), *Skrinik* (1b, 4), *Spiewakielas* (1b, 1), *Spiewokas*, (1a, 34), *Stadlanis* (1a, 15), *Stangretonis* (1a, 26), *Staupeyka* (1a, 5), *Szakapilwis* (1a, 19), *Szesiuta* (1a, 50), *Szykilda* (1a, 52), *Szymakiſzunas* (1a, 19), *Szmelenas* (1a, 27), *Szolakis* (1a, 14), *Tereyra* (1b, 12), *Terera* (1a, 11), *Trilipis* (1a, 12), *Udelonis* (1a, 46), *Waykniunas* (1a, 14), *Wayszwidis* (1a, 47), *Waywidis* (1a, 15), *Warakale* (1a, 10), *Waszwidis* (1b, 6), *Wegminas* (1a, 8), *Wienazętis* (1a, 23), *Wizde-was* (1a, 54), *Wortibis* (1b, 6), *Wowa* (1b, 4), *Żagura* (1a, 22), *Żaguras* (1a, 14), *Zarnaytel* (1b, 4), *Zegundis* (1a, 19), *Žmekas* (1a, 31), *Zmekas* (1a, 11), *Žwiegis* (1a, 54), *Zvilunas* (1a, 24), *Žwunkieła* (1a, 46).

Dalis šių asmenvardžių, be kita ko, gali būti ir raštininkų stipriai iškreipti. Todėl jų neįmanoma tiksliai rekonstruoti ir palyginti su šaltinio bei dabartiniemis pavardėmis. Beje, nuo 37 pirmosios bažnytinės knygos asmenvardžių rekonstrukcijos atsisakyta. Jie labai suslavinti ar kitaip iškreipti, ir nustatyti jų autentišką lyti be didesnės paklaidos praktiškai neįmanoma. Tokie asmenvardžiai sudaro 3,5% visų skirtingų.

Antrojoje bažnytinėje knygoje yra 1077 skirtingi asmenvardžiai. Tikslius atitikmenis tarp dabartinių pavardžių turi 687, t.y. 63,7 %. Ši knyga rašyta 1691–1719 m. Taigi galima buvo tikėtis, jog daugiau šio laikotarpio asmenvardžių jau buvo virtę pavardėmis. Nors palyginus su pirmosios bažnytinės knygos duomenimis pastebimi tam tikri poslinkiai – ten tokie asmenvardžiai sudarė 56,3%.

Į šį minėtų 687 asmenvardžių 325 (t.y. 30,1%) turi tikslius atitikmenis tarp dabartinių pavardžių, kurios, be kityų vietu, paplitusios ir Kriaunų parapijoje

ar netoli jos (pirmojoje knygoje tokie asmenvardžiai sudarė 22,5% visų skirtingų). Štai dalis jų (nekartojami jau minėti, pasitaikę pirmojoje knygoje): *Adamenas* (2a, 42) — *Adomėnas*, *Andruszkiewicz* (2a, 68) — *Andruškevičius*, *Araminas* (2a, 165) — *Araminas*, *Atkaciunas* (2a, 58) — *Atkočiūnas*, *Aukštolis* (2b, 127) — *Aukštūolis*, *Auguslinas* (2a, 68) — *Augustinas*, *Awksztakais* (2a, 43) — *Aukštakojis*, *Balciunas* (2a, 88) — *Balčiūnas*, *Baliulis* (2b, 135) — *Baliulis*, *Baltrunas* (1a, 48) — *Baltrūnas*, *Baranowski* (2a, 152) — *Baranauskas*, *Barszis* (2a, 162) — *Baršys*, *Bartkus* (2b, 137) — *Bařkus*, *Borowski* (2a, 163) — *Barauskas*, *Braga* (2a, 94) — *Brogā*, *Braželis* (2a, 21) — *Braželis*, *Braziunas* (2a, 148) — *Braziūnas*, *Buteykis* (2b, 125) — *Buteikis*, *Butkus* (2a, 146) — *Būtkus*, *Czelkis* (2b, 130) — *Čēlkis*, *Czernis* (2a, 95) — *Černys*, *Czernius* (2a, 97) — *Čeřnus*, *Czypas* (2a, 98) — *Čypas*, *Dąbrowski* (2a, 74) — *Dambráuskas*, *Danis* (2a, 159) — *Danys*, *Dapkus* (2a, 152) — *Dāpkus*, *Dewenis* (2a, 92) — *Devēnis*, *Dyrzis* (2a, 36) — *Diržys*, *Dogis* (2a, 42) — *Dagys*, *Dulkie* (2a, 147) — *Dūlkė*, *Gacionis* (2a, 8) — *Gaciōnis*, *Grygalunas* (2a, 30) — *Grigaliūnas*, *Iakowicz* (2a, 39) — *Jakavicius*, *Iankowski* (2a, 155) — *Jankauskas*, *Iawoysz* (2a, 25) — *Jóvaiša*, *Iodele* (2a, 160) — *Juodėlė*, *Iokubaytis* (2a, 29) — *Jokūbaitis*, *Iuchna* (2b, 114) — *Juknà*, *Iurkiewicz* (2a, 39) — *Jurkēvičius*, *Iurkowski* (2a, 95) — *Jurkauskas*, *Iuszkiewicz* (2a, 162) — *Juškēvičius*, *Kalwelis* (2a, 35) — *Kalvēlis*, *Kaminksi* (2a, 144) — *Kaminskas*, *Karnaczius* (2a, 161) — *Karnočius*, *Karpowicz* (2a, 166) — *Karpavičius*, *Kawalusnas* (2a, 73) — *Kavalūnas*, *Kazlawskis* (2a, 26) — *Kazlauškas*, *Keleczius* (2b, 142) — *Kelēčius*, *Kesilis* (2a, 143) — *Kesylis*, *Kierszulis* (2a, 40) — *Kersulis*, *Kiestutis* (2a, 52) — *Kęstutis*, *Kriwickas* (2a, 77) — *Krivickas*, *Kuzma* (2b, 134) — *Kuzmà*, *Kwederas* (2b, 130) — *Kvēderas*, *Leykas* (2a, 63) — *Leikus*, *Lelis* (2a, 14) — *Lélis*, *Loszynski* (2a, 2) — *Lašinskas*, *Lukasziunas* (2a, 147) — *Lukošūnas*, *Mackiewicz* (2a, 39) — *Mackēvičius*, *Magila* (2a, 77) — *Magylà*, *Maiewski* (2a, 76) — *Majáuskas*, *Maineite* (2a, 151) — *Mainėlis*, *Maletas* (2a, 104) — *Malétà*, *Markiewicz* (2a, 86) — *Markēvičius*, *Masilewski* (2a, 144) — *Masiliáuskas*, *Matulenės* (2a, 17) — *Matulėnas*, *Matusewicz* (2a, 103) — *Matusēvičius*, *Mazielis* (2a, 24) — *Mažėlis*, *Meylus* (2a, 23) — *Meilus*, *Mekšenas* (2a, 144) — *Meksénas*, *Meškiele* (2a, 98) — *Meškēlė*, *Mickunas* (2b, 111) — *Mickūnas*, *Mierkis* (2a, 26) — *Miérkis*, *Mierkys*, *Mikienas* (2a, 52) — *Mikēnas*, *Mikszius* (2a, 99) — *Mikšys*, *Miłaknis* (2a, 156) — *Miläknis*, *Mišiūnas* (2a, 105) — *Mišūnas*, *Namaiuszka* (2a, 149) — *Namajuškà*, *Narkunas* (2a, 91) — *Narkūnas*, *Nieniškis* (2a, 158) — *Neniškis*, *Puknias* (2a, 81) — *Pùknias*, *Pumputis* (2a, 165) — *Pumpūtis*, *Puteykis* (2a, 15) — *Puteikis*, *Putra* (2a, 2) — *Putrà*, *Roginski* (2a, 11) — *Ragiñkas*, *Romanowski* (2a, 46) — *Ramanauskas*, *Serafin* (2b, 128) — *Serapinas*, *Skreb* (2a, 147) — *Skrebà*, *Skrebys*, *Skrupski* (2a, 90) — *Skrùpskis*, *Stankiewicz* (2a, 100) — *Stankēvičius*, *Stasiukielis* (2a, 67) — *Stasiušelis*, *Stasz'lis* (2a, 164) — *Stašelis*, *Staszys* (2a, 5) — *Stašys*, *Staszkiewicz* (2b, 139) — *Staškēvičius*, *Streykus* (2a, 143) — *Streikus*, *Swilus* (2a, 101) — *Svilas*, *Szabułski* (2a, 150) — *Šabánskas*, *Szukalas* (2a, 148) — *Šakalys*, *Szydłowski* (2a, 103) — *Šidláuskas*, *Szyleyklis* (2a, 94) — *Šilei-*

kis, szymkunas (2a, 148) – *Šimkūnas, szypas* (2b, 139) – *Šipas, szukſtulis* (2a, 166) – *Šiukſtulis, szupinis* (2a, 102) – *Šiupinys, Tarwidis* (2b, 136) – *Tarvýdis, Tawrele* (2b, 136) – *Tauréle, Tiunas* (2a, 95) – *Tijūnas, Towianski* (2a, 161) – *Taujánskas, Tumonis* (2b, 115) – *Tumónis, Urbanowicz* (2a, 156) – *Urbanávičius, Wayciunas* (2a, 99) – *Vaičrūnas, Waykutis* (2b, 129) – *Vaikūtis, Waynius* (2a, 143) – *Vainius, Wanagas* (2a, 100) – *Vānagas, Wasilewski* (2a, 153) – *Vasiliáuskas, Waszkielis* (2a, 65) – *Vaškēlis, Werszelelis* (2a, 16) – *Veršēlis, Witutis* (2a, 151) – *Vilūtis, Witkowski* (2a, 155) – *Vitkáuskas, Wittan* (2a, 7) – *Vitonis, Woyciakowski* (2a, 108) – *Vaicekáuskas, Woytkiewicz* (2b, 139) – *Vaitkēvičius, Wolksi* (2a, 166) – *Valskýs, Wroblewski* (2a, 153) – *Vrubliáuskas, Zawisza* (2b, 127) – *Zavišà, Zgrunda* (2a, 144) – *Zgründā, Žukas* (2a, 22) – *Žukas, Žukowski* (2b, 139) – *Žukáuskas, Zurza* (2a, 42) – *Zurza*. Šie šaltinio asmenvardžiai 1691– 1719 m. jau buvo virtę pavardėmis. Taigi minėty dabartinių pavardžių susiformavimo laikas yra XVII a. pabaiga.

Asmenvardžių, kurie turi tikslius atitikmenis tarp dabartinių pavardžių, tačiau jos paplitusios įvairoje kitose Lietuvos vietose, yra 353. Jie sudaro 33,6% visų skirtingų antrosios bažnytinės knygos asmenvardžių.

Atitikmenų tarp dabartinių pavardžių neturi 390 (t.y. 35,9%) antrosios bažnytinės knygos asmenvardžių. Dalis jų gali būti sutapatinami su tos pačios kilmės, bet skirtingos darybos pavardėmis. Pastarosios paplitusios ir Kriaunų parapijoje ar netoli jos. Tokių asmenvardžių yra 104, t.y. 9,6%. Ir tarp jų pasitaiko nemaža mažybinių maloninių ar patroniminių priesagų vedinių, vėliau, matyt, netekusių šių priesagų. Tai liudija dabartinės parapijoje bei netoli jos paplitusios pavardės, pvz.: *Augustinas – Augustinelis* (2a, 25), *Augustinienas* (2a, 51), *Augustinonis* (2a, 36), *Baliūlis – Balulenas* (2a, 8), *Bražūnas – Braziunelis* (2a, 27), *Daralénas – Daratenelis* (2a, 3), *Daunys – Downiunas* (2a, 97), *Driskius – Dryskiunas* (2a, 148), *Girčys – Girczelis* (2a, 147), *Karnōčius – Karnaczun* (2a, 59), *Laükis, Laukys – Lawkienas, Palivonas – Paliwonelis* (2a, 20), *Plepys – Plepikas* (2a, 153), *Skardinskas – Skardynskielis* (2a, 5), *Staniūlis – Staniulelis* (2a, 23), *Streiķus – Strejkunas* (2a, 59) ir t.t.

Tokios asmenvardžių paralelės, be kita ko, liudija XVIII a. pradžioje tebevykusį Kriaunų parapijos pavardžių formavimąsi, galutinių jų lyčių nu sistovėjimo raidą.

Asmenvardžių, kurie turi tos pačios kilmės, bet skirtingos darybos atitikmenis tarp dabartinių pavardžių, užrašytų toliau nuo Kriaunų parapijos, yra 128 (t.y. 11,8%).

Asmenvardžių, kuriuos galima vadinti išnykusiais, antrojoje bažnytinėje knygoje yra 126 (t.y. 11,6%), pvz. (nekartojami jau minėti pirmojo šaltinio asmenvardžiai): *Bleſzkus* (2a, 150), *Blifzkus* (2b, 133), *Boniszko* (2a, 154), *Brinczis* (2a, 145), *Butra* (2a, 73), *Buza* (2a, 7), *Dabunis* (2a, 105), *Derpskas* (2a, 81), *Dilawga* (2a, 107), *Eybudis* (2a, 42), *Gawza* (2a, 149), *Geraſzewski* (2b, 136), *Gibtaris* (2a, 57), *Giłoszman* (2a, 48), *Kaparelis* (2a, 22), *Kasiaracki* (2a, 71), *Kazieponelis* (2a, 73), *Kiaurunas* (2b, 129),

Kuikis (2b, 126), *Kulaukis* (2a, 60), *Kuparis* (2a, 77), *Kupciunzyntis* (2a, 6), *Medginelis* (2a, 46), *Midzgunas* (2b, 110), *Minginanis* (2b, 131), *Minkſtautis* (2b, 137), *Murklis* (2a, 54), *Muſzyra* (2a, 163), *Niawkie* (2a, 41), *Osmolski* (2a, 96), *Pabaras* (2a, 101), *Pakercis* (2a, 54), *Pekariunas* (2a, 70), *Pielnikas* (2a, 164), *Plagie* (2b, 122), *Prowadziewicz* (2b, 139), *Purpsis* (2a, 105), *Pustnikas* (2a, 106), *Reymelis* (2a, 94), *Rytmetis* (2b, 135), *Ruczkowski* (2b, 136), *Skykilda* (2b, 117), *Skirwunas* (2a, 47), *Smegis* (2a, 52), *Spiewakanas* (2a, 47), *Suwinski* (2a, 161), *Szapowal* (2a, 102), *Szypetelis* (2a, 7), *Sziurszulas* (2a, 157), *Szmeyſzelis* (2a, 147), *Tiunozintis* (2a, 90), *Tokaldis* (2b, 138), *Wagniunas* (2a, 1), *Wayszwidelis* (2a, 1), *Wejbutis* (2b, 118), *Weykierys* (2a, 25), *Werbekas* (2b, 131), *Wiratelis* (2a, 161), *Wisdewas* (2a, 24), *Wiwulski* (2a, 54), *Zelasko* (2a, 144), *Zmekielis* (2a, 106).

32 (t.y. 2,9%) antrojo šaltinio asmenvardžiai, kurių lytys labai neaiškios, nebuvvo palyginti su dabartinėmis pavardėmis.

Apibendrinamosios pastabos

1. Kriaunų parapijos dvių bažnytinį knygų, rašytų 1676—1719 m., antroponimijos tyrimas liudija, kad šiuo laikotarpiu dvinaris vyru įvardijimas yra tapęs norma. Iš 6800 abiejuose šaltiniuose minimų vyru tik 40 įvardyti ne dviem asmenvardžiais. Pirmasis dvinario įvardijimo narys yra vardas. Šiuo metu vartojami tik krikščioniški vardai. Antrasis narys — pavardė ar kitas ją pakeitęs asmenvardis.

Moterų įvardijimas buvo įvairesnis. Tai lėmė šaltinių, t.y. bažnytininių knygų, specifika. Jose, matyt, buvo priimtas tam tikras įrašo formulavimas. Todėl krikštijamų kūdikių motinos dažniausiai įvardytos tik krikšto vardu. Pirmojoje bažnytinėje knygoje taip užrašyta 75%, antrojoje — 83,96% motinų. Kiti jų įvardijimai yra dyinariai.

Dviem asmenvardžiais dažniausiai yra užrašytos krikšto motinos, o registruant santuoką — nuotakos ir liudininkės. Abiejose bažnytinėse knygose taip įvardyta apie 98% šių moterų.

2. Bažnytinii knygų asmenvardžių daryba liudija, kad vyry asmenvardžiai iš esmės niekuo nesiskiria nuo dabartinių pavardžių. Pasitaiko visos šiandien žinomos lietuviškos ir slaviškos patroniminės bei kitokios priesagos.

Lietuviškų patroniminių priesagų *-onis*, *-ūnas*, *-ēnas* dažnumas abiejose bažnytinėse knygose rodo jų paplitimą kaip tik šiaurrytinėje Lietuvos dalyje. Tai, be kita ko, patvirtina ir ankstesnių tyrimų rezultatus³⁹.

Neįprastai dažnos asmenvardžių mažybinės priesagos *-elis*, *-ē*, *-ēlis*, *-ē*. Tai, kad dauguma šių priesagų vedinių abiejuose šaltiniuose turi ir nepriesaginius atitikmenis, galėtų liudyti apie dar nepasibaigusį dalies šios parapijos pavardžių formavimąsi ar galutinių jų lytių nusistovėjimą.

Moterų asmenvardžių daryba iš esmės skiriiasi nuo dabartinių jų pavaro-

³⁹ Plg. M a c i e j a u s k i e n ē V. Lietuvių asmenvardžių priesagų paplitimas XVII a. //Lietuvių kalbotyros klausimai. V., 1977. T. 17. P. 159—168.

džių darybos. Šiandien visiškai nevartojamos slaviškos priesagos *-ova*, *-ovna*, kurios labai dažnos abiejose bažnytinėse knygose (kaip žinoma, vyry asmenvardžiai į dabartinę vartoseną "atsinešę" visus per kelis šimtmečius igytus slaviškos darybos elementus).

Bendrinėje kalboje nevartojamos i. dažnos abiejuose šaltiniuose lietuviškos priesagos *-ycia*, *-ūcia* bei kitos. Dabar jos žinomas tik tarmėse.

Bažnytinėse knygose vartota lietuviška priesaga *-ienė* (ir labai retai *-uvienė*) sieja XVII–XVIII a. Kriaunų parapijos motery asmenvardžių darbą su dabartine.

Priesagų reikšmė, vartosena bei dažnumas rodo, kad ištekėjusių motery (krikšto motiny, liudininkų) asmenvardžiai dažniau sudaromi su slaviškomis, o neištekėjusių (kūdikių motiny, kurios paprastai įvardijamos pagal tėvą, ir nuotaką) – su lietuviškomis priesagomis.

Antrojoje bažnytinėje knygoje padažnėjusios slaviškos priesagos – vyry asmenvardžių *-sk-* tipo, o motery *-ova*. Tai greičiausiai liudija intensyvėjantį lietuvių asmenvardžių slavinimą.

3. Asmenvardžių kilnės tyrimas rodo, kad 44,44% pirmosios ir 40,38% antrosios bažnytinės knygos asmenvardžių yra lietuviškos kilmės. Tokių dabartinių pavardžių, manoma, yra 30%.

Tarp nelietuviškos kilmės asmenvardžių dažniausiai yra susidarę iš krikšto vardų. Pirmojoje knygoje jie sudaro 21,55%, o antrojoje 25,06% visų skirtinų asmenvardžių. Kiti dažniausiai kilę iš įvairių slavų kalbų apeliatyvų. Tai 9,48% pirmojo ir 12,34% antrojo šaltinio asmenvardžių.

Dalies asmenvardžių kilmė yra neaiški arba įmanoma interpretuoti įvairiai.

4. Lingvistinės, o dažniau, matyt, ekstralingvistinės aplinkybės lémė asmenvardžių variantiškumą. Abiejuose šaltiniuose pasitaikiusių įvairių variantų aptarimas įtikinamai liudija šio reiškinio įtaką daugumos lietuvių pavardžių lyčių autentiškumui. Tiesa, bažnytinė knygų specifika neleidžia tiksliai nustatyti, ar pateiktii variantai tikrai atsiradę iš tų pačių bei tą patį asmenį įvardijančių asmenvardžių. Todėl vertinant variantų tyrimą nereikia išleisti iš akių ir tam tikros galimos paklaidos.

5. Bažnytinė knygų antroponimija liudija ir kai kuriuos lietuvių asmenvardžių slavinimo šiuo laikotarpiu reiškinius.

Atkreipia dėmesį įvairus fonetinis slavinimas. Tačiau jis nėra dėsningas. Varijuojasi asmenvardžių lytys su galūnėmis ir be jų. Dalis asmenvardžių abiejuose šaltiniuose yra užrašyti be galūnių. Pasitaiko suslavintų lietuviškų patronimiinių priesagų *-ūnas*, *-onis*, *-aitis*. Jos pakeistos *-uniec*, *-anis* ir *-aniec*, *-oyc*.

Visas bažnytinė knygų antroponimijos kontekstas leido kai kuriuos šaltinių asmenvardžius, turinčius priesagas *-ovič*, *-evič* ar su *-sk-*, vertinti kai-palyginti neseniai suslavintus, panaudojant minėtas priesagas. Be to, pastebėta ir kelionika galimy slavinimo atvejų išverčiant asmenvardžių šaknis bei kamienus.

6. Palyginus abiejų bažnytinės knygų skirtinės asmenvardžių su dabartiniems pavardėmis, matyti, kad pirmajame šaltinyje 56,3, % o antrajame, rašytame vėliau, 63,7% asmenvardžių turi tikslius atitikmenis tarp dabarti-

nių pavardžių. Vadini, dalis Kriaunų parapijoje XVII a. pabaigoje—XVIII a. pradžioje vartotą asmenvardžių jau galėjo būti virtę pavardėmis. Kiti tebuvo laikini, nepaveldimi ir dažnai, matyt, atspindėjo į bažnytinės knygas patekusį neoficialiųjį asmenų įvardijimą. Ypač tai pasakyti apie palyginti dažnus mažybinių maloninių priesagų *-elis*, *-é*, *-élis*, *-é* vedinius. Dalis asmenvardžių, vartotų aptariamuoju laikotarpiu, yra visiškai išnykę. Minėto šaltinių asmenvardžių lyginimo su dabartinėmis pavardėmis rezultatai verčia daryti išvadą, kad XVII a. pabaigoje—XVIII a. pradžioje Kriaunų parapijoje pavardžių formavimasis bei galutinis jų lygių stabilizavimasis dar nebuvu pasibaigęs.

DIE PERSONENNAMEN IN DER PFERREI VON KRIAUNOS

Zusammenfassung

Nach der Analyse der Antroponymie in zwei Kirchenbüchern von Kriaunos, geschrieben in den Jahren 1676—1719, werden im Artikel folgende wichtigste Ergebnisse vorgelegt:

1. In dieser Periode ist die zweigliedrige Benennung Norm geworden. In beiden Quellen sind von 6800 Personen nur 40 Männer mit einem Namen benannt. Das erste Glied einer zweigliedrigen Benennung ist der Vorname, das zweite ist ein Familienname oder ein anderer ihn vertretender Personennamen.

Die Frauenbenennung war vielfältiger. Die Spezifik der Quellen, d.h. der Kirchenbücher, hat das bestimmt. Die Mütter von Säuglingen sind mit einem Namen, die Taufpatinnen mit zwei Personennamen aufgezeichnet. In den Registrierungseintragungen der Eheschließung sind die Benennungen der Bräute und der Zeugen zweigliedrig.

2. Die Bildung der Personennamen in den Kirchenbüchern zeugt davon, daß die männlichen Personennamen sich wesentlich nicht von den heutigen Familiennamen unterscheiden.

Die Bildung der weiblichen Personennamen aber unterscheidet sich grundlegend von der gegenwärtigen Bildung der weiblichen Familiennamen. Heute werden die slawischen Suffixe *-ova*, *-ovna* überhaupt nicht mehr gebraucht, die in den beiden Kirchenbüchern oft vorkommen. In der Standardsprache werden die oft in den Quellen vorkommenden litauischen Suffixe *-ycia*, *-ücia*, *-aičia* u. a., die nur in den Dialekten bekannt sind, nicht mehr gebraucht. Das in den Kirchenbüchern gebrauchte litauische Suffix *-iené* (sehr selten *-uviené*) verbindet die Bildung der weiblichen Personennamen des 17.—18. Jh. in der Pfarrei Kriaunos mit der Gegenwart.

3. Die Untersuchung der Herkunft von Personennamen zeigt, daß 44,44% der Personennamen im 1. Buch und 40,38% im 2. Buch litauischer Herkunft ist. Zur Zeit gibt es etwa 30% solche Familiennamen.

4. Die linguistischen, oft auch extralinguistischen Gründe haben die Varibilität der Personennamen bestimmt. Die in den beiden Quellen vorkommenden verschiedenen Varianten haben, gewiß, eine bestimmte Wirkung auf der Authentizität der Formen der meisten litauischen Familiennamen ausgeübt.

5. In den Kirchenbüchern sind manche Erscheinungen der Slawisierung der litauischen Personennamen zu bemerken. Bemerkenswert ist die verschiedene phonetische Slawisierung. Sie ist aber nicht regelmäßig. Es variieren die Formen der Personennamen mit und ohne Endungen. Es kommen slawisierte litauische patronymische Suffixe *-unas*, *-onis*, *-alis* vor. Sie sind in *-uniec*, *-anis* oder *-aniec*, *-oyc* verwandelt.

Der ganze anthroponymische Kontext der Kirchenbüchern erlaubt manche Personennamen dieser Quellen mit den Suffixen *-ovič*, *-evič* oder mit *-sk-* als unlängst slawisierte Namen zu betrachten. Es wurde einige Fälle der Slawisierung der Namen

emerkt, wo die litauischen Wurzeln übersetzt wurden.

6. Beim Vergleich der verschiedenartigen Personennamen in beiden Kirchenbüchern mit den Familiennamen der Gegenwart kann man bemerken, daß 56,3% der Personennamen in der 1. Quelle und 63,7% in der 2. Quelle genaue Entsprechungen mit den gegenwärtigen Familiennamen haben. Daraus ist zu schließen, daß so viel Personennamen in der Pfarrei von Kriaunos Ende des 17. Jh. und Anfang des 18. Jh. zu Familiennamen geworden sein könnten. Andere Personennamen waren provisorisch, nicht ererb't, die keine offizielle Benennung der Personen in den Kirchenbüchern darstellten. Folglich war die Formierung sowie die endgültige Standardisierung der Formen der Familiennamen in dieser Zeit in der Pfarrei von Kriaunos noch nicht abgeschlossen.